

Vlaams
Parlement

stuk **15** (2013-2014) – Nr. 3-J
ingediend op 28 november 2013 (2013-2014)

Ontwerp van decreet

houdende de algemene uitgavenbegroting
van de Vlaamse Gemeenschap
voor het begrotingsjaar 2014

Beleidsbrief
Welzijn, Volksgezondheid en Gezin 2013-2014

Beleidsbrief
Armoedebestrijding 2013-2014

Verslag

namens de Commissie voor Welzijn,
Volksgezondheid, Gezin en Armoedebeleid
uitgebracht door de dames Vera Jans en Else De Wachter
aan de Commissie voor Algemeen Beleid, Financiën en Begroting

Samenstelling van de commissie:

Voorzitter: mevrouw Katrien Schryvers.

Vaste leden:

de dames Sonja Claes, Cindy Franssen, Vera Jans, Katrien Schryvers;
 mevrouw Marijke Dillen, de heren Felix Strackx, Erik Tack;
 de heer Peter Gysbrechts, mevrouw Vera Van der Borght;
 de dames Mia De Vits, Else De Wachter;
 de dames Lies Jans, Helga Stevens;
 mevrouw Ulla Werbrouck;
 mevrouw Mieke Vogels.

Plaatsvervangers:

de dames Caroline Bastiaens, Griet Coppé, Kathleen Helsen, Tinne Rombouts;
 de heer Wim Van Dijck, mevrouw Linda Vissers, de heer Wim Wienen;
 de dames Gwenny De Vroe, Lydia Peeters;
 mevrouw Güler Turan, de heer Bart Van Malderen;
 de dames Danielle Godderis-T'Jonck, Goedele Vermeiren;
 de heer Jurgen Verstrepen;
 de heer Bart Caron.

Stukken in het dossier:

- 15** (2013-2014) – Nr. 1: Ontwerp van decreet + Bijlagen
 – Nr. 2: Amendementen
 – Nr. 3-A: Verslag namens de Commissie voor Bestuurszaken,
 Binnenlands Bestuur, Decreetsevaluatie, Inburgering en Toerisme
 – Nr. 3-B: Verslag namens de Commissie voor Brussel en de Vlaamse Rand
 – Nr. 3-C: Verslag namens de Commissie voor Buitenlands Beleid,
 Europese Aangelegenheden en Internationale Samenwerking
 – Nr. 3-D: Verslag namens de Commissie voor Cultuur, Jeugd, Sport en Media
 – Nr. 3-E: Verslag namens de Commissie voor Economie,
 Economisch Overheidsinstrumentarium, Innovatie,
 Wetenschapsbeleid, Werk en Sociale Economie
 – Nr. 3-F: Verslag namens de Commissie voor Landbouw, Visserij en Plattelandsbeleid
 – Nr. 3-G: Verslag namens de Commissie voor Leefmilieu, Natuur,
 Ruimtelijke Ordening en Onroerend Erfgoed
 – Nr. 3-H: Verslag namens de Commissie voor Onderwijs en Gelijke Kansen
 – Nr. 3-I: Verslag namens de Commissie voor Mobiliteit en Openbare Werken
12-A (2012-2013) – Nr. 1: Advies van de Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen
13 (2013-2014) – Nr. 1: Algemene toelichting
 – Nr. 2: Toelichtingen per programma
14 (2013-2014) – Nr. 1: Ontwerp van decreet
16 (2013-2014) – Nr. 1: Verslag van het Rekenhof
2215 (2013-2014) – Nr. 1: Beleidsbrief
2240 (2013-2014) – Nr. 1: Beleidsbrief

INHOUD

I. Deel Welzijn, Volksgezondheid en Gezin.....	5
1. Toelichting door de heer Jo Vandeurzen, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin.....	5
1.1. Beleidsbrief.....	5
1.1.1. Budgettaire context	5
1.1.2. Preventie en snel ingrijpen	5
1.1.3. Sociale bescherming	9
1.1.4. Zorg op maat	10
1.1.5. Kwaliteit en innovatie.....	16
1.1.6. Efficiëntie en effectiviteit	18
1.1.7. Samenwerken	21
1.2. Begroting.....	23
1.2.1. Programma B: Provisies	23
1.2.2. Programma C: Welzijnszorg	23
1.2.3. Fonds Jongerenwelzijn	24
1.2.4. Programma D: Gezondheids- en ouderenbeleid	25
1.2.5. VIPA	26
1.2.6. Vlaams Zorgfonds.....	26
1.2.7. Kind en Gezin	26
1.2.8. VAPH.....	27
1.2.9. Openbare psychiatrische ziekenhuizen	27
2. Algemene bespreking	27
2.1. Uiteenzetting door mevrouw Marijke Dillen	27
2.2. Uiteenzetting door mevrouw Else De Wachter	28
2.3. Uiteenzetting door mevrouw Mieke Vogels.....	29
2.4. Uiteenzetting door mevrouw Vera Jans.....	33
2.5. Uiteenzetting door mevrouw Vera Van der Borgh	33
2.6. Uiteenzetting door mevrouw Lies Jans	34
2.7. Uiteenzetting door mevrouw Sonja Claes	34
2.8. Antwoord van minister Jo Vandeurzen	35
2.9. Replik van de leden	38
3. Bespreking per programma	40
3.1. Departement.....	40
3.1.1. Ontvangstartikelen	40
3.1.2. Uitgavenartikelen	40
3.1.3. CICOV.....	42

3.2. Agentschap Zorginspectie.....	42
3.3. Agentschap Jongerenwelzijn	43
3.3.1. Uitgavenartikelen	43
3.4. Fonds Jongerenwelzijn	43
3.4.1. Ontvangstartikelen	43
3.4.2. Uitgavenartikelen	43
3.5. Vlaams Agentschap Zorg en Gezondheid	44
3.5.1. Ontvangstartikelen	44
3.5.2. Uitgavenartikelen	45
3.6. Vlaams Infrastructuurfonds voor Persoonsgebonden Aangelegenheden	48
3.7. Vlaams Zorgfonds	49
3.8. Kind en Gezin.....	49
3.9. Vlaams Agentschap voor Personen met een Handicap.....	52
3.10. OPZ Geel.....	54
3.11. OPZC Rekem.....	54
3.12. Koninklijke Academie voor Geneeskunde van België	54
4. Indicatieve stemming.....	54
II. Deel Armoedebestrijding	55
1. Uiteenzetting door mevrouw Ingrid Lieten, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Innovatie, Overheidsinvesteringen, Media en Armoedebestrijding.....	55
1.1. Beleidsbrief Armoedebestrijding – Beleidsprioriteiten 2013-2014	55
1.1.1. Mijlpalen.....	55
1.1.2. Structurele verankering voor de toekomst	55
1.1.3. Speerpunten van het beleid.....	56
1.2. Begroting 2014.....	57
1.2.1. Constant beleid	57
1.2.2. Subsidiëring van lokale kinderarmoedebestrijding	57
2. Bespreking.....	57
3. Indicatieve stemming.....	66
Gebruikte afkortingen	67
Bijlagen.....	69

De Commissie voor Welzijn, Volksgezondheid, Gezin en Armoedebeleid besprak het ontwerp van decreet houdende de algemene uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 2014 op 5, 12, 19 en 26 november 2013. Het ontwerp van decreet werd in samenhang behandeld met (1) het ontwerp van decreet houdende bepalingen tot begeleiding van de begroting 2014 (*Parl.St.* VI.Parl. 2013-14, nr. 2247/1), (2) de beleidsbrief Welzijn, Volksgezondheid en Gezin 2013-2014, ingediend door de heer Jo Vandeuren, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin (*Parl.St.* VI.Parl. 2013-14, nr. 2215/1) en (3) de beleidsbrief Armoedebestrijding 2013-2014 (*Parl.St.* VI.Parl. 2012-13, nr. 2240/1), ingediend door mevrouw Ingrid Lieten, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Innovatie, Overheidsinvesteringen, Media en Armoedebestrijding.

I. DEEL WELZIJN, VOLKSGEZONDHEID EN GEZIN

1. Toelichting door de heer Jo Vandeuren, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin

1.1. *Beleidsbrief*

1.1.1. *Budgettaire context*

Ook 2014 dient zich aan als een budgettair moeilijk jaar. Opnieuw dient de Vlaamse overheid te besparen. Ook het beleidsdomein van minister Jo Vandeuren wordt meegenomen in de besparingsoperatie. In eerste instantie door de verdere opstap in de generieke besparing op de lonen in het kader van de generieke vermindering van 6 percent te verhogen tot 6,5 percent vte. In tweede instantie door enkele bijkomende besparingen in het kader van een algemene bijkomende besparingsopdracht voor 2014. Voor het beleidsdomein Welzijn, Volksgezondheid en Gezin gaat het om vijf miljoen euro. Minister Jo Vandeuren focust daarbij vooral op het verminderen van projectbudgetten en provisies.

Desondanks kan de Vlaamse overheid haar belofte om een welzijns- en een investeringsregering te zijn deels verder uitvoeren. Zo worden ook in het beleidsdomein Welzijn, Volksgezondheid en Gezin enkele fundamentele extra budgetten vrijgemaakt, waardoor de uitvoering van het afgesloten VIA4-akkoord kan worden voortgezet, een nieuwe opstap van het uitbreidingsbeleid in de sector van de personen met een handicap kan worden doorgevoerd, waardoor een volgende stap in de uitbreiding kinderopvang kan worden gezet en waardoor ook de thuiszorg opnieuw kan groeien.

1.1.2. *Preventie en snel ingrijpen*

Preventieve gezinsondersteuning

Het decreet houdende de organisatie van preventieve gezinsondersteuning (*Parl.St.* VI.Parl. 2013-14, nr. 2131/5) treedt in werking in 2014. In het hertekende landschap spelen de Huizen van het Kind een centrale rol. Ze moeten een antwoord bieden op de vragen van ouders over de ontwikkeling, de gezondheid of de opvoeding van hun kinderen. Inhoudelijk worden drie pijlers vooropgesteld: preventieve gezondheidszorg, opvoedingsondersteuning, en psychosociale ondersteuning en acties ter bevordering van de sociale cohesie.

Bevolkingsonderzoeken

Op 14 december 2013 vindt de gezondheidsconferentie ‘Bevolkingsonderzoek naar kanker van de borst, baarmoederhals en dikke darm’ plaats. Bedoeling is te komen tot de formulering van een nieuwe gezondheidsdoelstelling en preventiestrategieën.

Na de conferentie wordt prioritair gewerkt aan de verdere uitwerking en uitvoering van het actieplan. Het accent zal daarbij gelegd worden op het verhogen van de deelnamegraad, op goed bestuur (transparantie, eenduidige taakverdeling en goede samenwerking, verantwoording, doelmatigheid, duurzaamheid) en kwaliteitsverbetering van de bevolkingsonderzoeken.

Voor de periode van 1 januari 2012 tot en met 31 december 2016 is een beheersovereenkomst afgesloten met twee organisaties met terreinwerking voor de uitvoering van het Vlaams bevolkingsonderzoek naar aangeboren aandoeningen bij pasgeborenen door middel van een bloedstaal. De opdracht van die organisaties is, naast analyseren van de stalen, meer dan de voorbije jaren, gericht op het verschaffen van adequate informatie aan (toekomstige) ouders (voor en na de screening) en aan betrokken zorgaanbieders, het systematisch registreren van alle resultaten en bewaking van de kwaliteit van alle stappen in het bevolkingsonderzoek.

De organisaties met terreinwerking werken, voor elk van de elf op te sporen aandoeningen binnen het bevolkingsonderzoek aan een uitgebreide argumentatie die aangeeft waarom het wetenschappelijk, maatschappelijk en gezondheidseconomisch aangewezen is om precies die aandoeningen op te sporen.

In oktober 2013 is het Vlaams bevolkingsonderzoek naar dikkedarmkanker gestart. Vanaf 2014 wordt de uit te nodigen doelgroep uitgebreid tot alle 56- tot en met 74-jarige mannen en vrouwen in Vlaanderen. Uit proefonderzoek blijkt dat meer dan 40 percent van de bevolking bereid is mee te werken aan zo'n screening. Jaarlijks krijgen meer dan 5000 Vlamingen de diagnose darmkanker. Daarmee is het de tweede meest voorkomende kanker bij vrouwen en de derde meest voorkomende kanker bij mannen. Er overlijden ieder jaar 1800 tot 2000 Vlamingen aan de ziekte. Bij een goed screeningsprogramma daalt het sterftecijfer significant. Vandaar het belang van een brede screening bij de bevolking.

Gezondheidsdoelstellingen

Middelengebruik

Door de zesde staatshervorming worden heel wat acties overgeheveld naar de gemeenschappen: het federale tabaksfonds, de terugbetaling van de tabacologen, het Federaal Fonds ter bestrijden van de verslavingen en de gespecialiseerde drughulpverlening met een RIZIV-conventie. De administratie onderzocht, in samenwerking met de terreinactoren, de draagwijdte van deze bevoegdheidsoverdracht en verkende de verschillende mogelijke beleidsopties zoals verwoord in het groenboek Zesde Staatshervorming (*Parl. St.* VI. Parl. 2013-14, nr. 2185/1).

Inzake alcohol werkt de Vlaamse overheid mee aan de ontwikkeling van een Nationaal Alcohol Actieplan 2014-2018. Het is de eerste keer dat een dergelijk plan wordt opgesteld in samenwerking met alle bevoegde ministers en dat meetbare doelstellingen en concrete maatregelen geformuleerd worden om de schade die alcohol veroorzaakt, terug te dringen. In een volgende fase wordt het Nationaal Alcohol Actieplan 2014-2018 voorgelegd aan de relevante actoren op het terrein voor feedback en aanvulling. Tegen begin 2014 hoopt de minister tot een definitief plan te komen dat kan worden goedgekeurd door de Interministeriële Conferentie Drugs.

Het gebruik van cannabis bij jongeren stagneert al enkele jaren na een aanzienlijke daling tussen 2000 en 2006. Met een nieuwe campagne wil de minister het gebruik opnieuw doen dalen zodat de gezondheidsdoelstelling van 2015 worden gehaald: minder dan 14 percent van min-17-jarigen heeft ooit cannabis of andere illegale drugs gebruikt en minder dan 8

percent van 18- tot 35-jarigen heeft twaalf maanden voor de bevraging cannabis of een andere illegale drug gebruikt.

Begin 2014 wil de Vlaamse overheid ook komen tot een onderbouwd advies van de Vlaamse werkgroep tabak, alcohol en drugs, over het beter bereiken van de kwetsbaarste groepen.

Vaccinaties

Na de goedkeuring van de gezondheidsdoelstelling Vaccinaties (*Parl.St.* VI.Parl. 2012-13, nr. 1977/1) door het Vlaams Parlement in juni 2013 is het zaak het bijhorende actieplan te realiseren. Zo werd de erkenningsprocedure voor de Vlaamse Vaccinatiekoepel in 2013 opgestart. Ook wordt alles in het werk gesteld om de doelstelling van de Wereldgezondheidsorganisatie te realiseren, met name de eliminatie van mazelen in de Europese regio. Er wordt tevens een vaccinatiekalender voor levenslang vaccineren opge maakt voor Vlaanderen.

Voeding en beweging

Er zijn diverse initiatieven genomen voor de realisatie van de gezondheidsdoelstelling Voeding en Beweging (*Parl.St.* VI.Parl. 2009, nr. 112/1). Projecten die een gevestigde waarde bleken worden gecontinueerd en zo nodig verbeterd. Tal van nieuwe projecten zijn opgestart, onder meer een project om sedentair gedrag tegen te gaan. In het voorjaar van 2014 zal een oproep gelanceerd worden door VIGeZ met het oog op acties die aanzetten tot meer beweging en/of gezonde voeding in de lokale gemeenschap.

Door Eetexpert, het onafhankelijk kenniscentrum voor eet- en gewichtsproblemen, werd de Vlaamse consensustekst in verband met evenwichtige voeding en beweging voorgesteld.

De communicatiecampagne ‘Goed in je vel, dat voelt beter’ werd gelanceerd. In het najaar van 2013 zal het eerste jaar van de campagne geëvalueerd en waar nodig bijgestuurd worden. Ook de evaluatie van het educatieve voorlichtingsmodel, de actieve voedingsdriehoek, staat op het programma.

Er zal een project opgestart worden om een kwaliteitsvol voedings- en bewegingsbeleid voor de voor- en naschoolse kinderopvang (3 tot 12 jaar) te ontwikkelen.

Suïcidepreventie

De ambitieuze doelstelling luidt: “De sterfte door zelfdoding bij mannen en vrouwen moet tegen 2020 verminderd zijn met 20 percent ten opzichte van 2000.”. In maart 2013 werd een nieuwe gezondheidsdoelstelling Preventie van suïcide (*Parl.St.* VI.Parl. 2012-13, nr. 1814/1) goedgekeurd.

Er komt een apart, verkort, noodnummer voor de Zelfmoordlijn. Dit noodnummer wordt gekoppeld aan een uniek digitaal platform voor suïcidepreventie. Alle hulpmogelijkheden en diensten voor de preventie van zelfdoding zullen daar overzichtelijk en op laagdrempelige wijze toegankelijk gemaakt worden.

Een beheersovereenkomst met een partnerorganisatie voor de preventie van zelfdoding moet het suïcidepreventiebeleid versterken.

De preventiecoaches zullen zich, aansluitend bij het project in de scholen, ook speciaal richten op het bevorderen van een geestelijkegezondheidsbeleid in bedrijven. Op gebied van geestelijke gezondheidsbevordering zal ook in een aanbod voorzien worden voor ouderen. De nieuwe methodiek De Zilverwijzer en een Vlaams ‘serious game’ (educatief

spel) voor depressieve jongeren worden onderzocht op haalbaarheid en toepasbaarheid. De zelftest die deel uitmaakt van 'Fit in je Hoofd' zal vernieuwd worden.

Daarnaast wil de minister inzetten op de ontwikkeling van een onlinehulpaanbod voor de preventie van zelfdoding.

Voor de gezondheidsdoelstellingen wordt een totaalbudget van 45,4 miljoen euro vrijgemaakt.

Snel gepaste hulp inzetten

Welzijnswerk en samenwerking op de eerste lijn

De CAW's, de centra voor teleonthaal, de verenigingen waar armen het woord nemen en de instituten voor samenlevingsopbouw zijn belangrijke partners in de realisatie van een krachtig eerstelijns welzijnswerk. Zij hebben de bijzondere opdracht om de basisrechten van de meest kwetsbare personen in onze samenleving te helpen verzekeren. Een goede samenwerking tussen deze actoren is bijgevolg zeer belangrijk. Na de verankering van dit principe in de nieuwe regelgeving van de verenigingen waar armen het woord nemen en van het algemeen welzijnswerk, zal dit op korte termijn ook voor de instituten voor samenlevingsopbouw het geval zijn.

Ook de samenwerking met het OCMW is op dit vlak van cruciaal belang. Aan het Steunpunt Algemeen Welzijnswerk en de VVSG is gevraagd het samenwerkingsprotocol tussen beide organisaties te actualiseren en uit te breiden. Dit protocol dient lokaal vertaald te worden in concrete overleg- en samenwerkingsafspraken voor de aanpak van welzijnsnoden.

Herstructurering van het algemeen welzijnswerk

Op 21 juni 2013 werd het besluit van de Vlaamse Regering betreffende het algemeen welzijnswerk goedgekeurd. Dit besluit geeft uitvoering aan het decreet van 8 mei 2009 betreffende het algemeen welzijnswerk dat de basis legt voor de herstructurering van de sector. Met ingang van 1 januari 2014 zullen nog maximaal elf CAW's erkend worden. Het beleid streeft naar een gelijkmatig gespreid hulpaanbod in Vlaanderen en Brussel. Daarbij dienen alle CAW's voortaan alle opdrachten, zoals omschreven in de sectorale doelstellingen, uit te voeren.

Om de werking van de CAW's jaarlijks op een doeltreffende manier te kunnen volgen, is in overleg met de sector, een set met resultaatgerichte indicatoren ontwikkeld. Bovendien wordt een programmatie uitgewerkt die de basis zal vormen voor de toekomstige verdeling van beschikbare middelen binnen de sector.

Jongvolwassenen met een mentale handicap

Om de begeleiding van jongvolwassen personen met een mentale handicap te versterken, zijn de CAW's versterkt voor een bedrag van 500.000 euro. Deze uitbreiding betreft het CAW-aanbod van begeleid zelfstandig wonen zodat deze doelgroep begeleid kan worden naar meer zelfstandige woonmogelijkheden.

Het budget (en het gelijknamige artikel) voor Welzijnswerk bedraagt 94 miljoen euro. Welzijnswerk is een brede term die het beleid omvat dat zich richt tot alle zorgvragers met een brede welzijnsvraag. Het welzijnswerk kan onderverdeeld worden in het algemeen welzijnswerk, het algemeen welzijnsbeleid, het lokaal sociaal beleid met het regionaal wel-

zijnsoverleg en de regionale samenwerking, de hulp- en dienstverlening aan gedetineerden en ten slotte het beleid dat de verbinding maakt tussen Wonen en Welzijn.

Armoede

De minister zorgt opnieuw voor een bijdrage aan het Vlaams Actieplan Armoedebestrijding 2010-2014 (*Parl. St.* VI.Parl. 2009-10, nr. 637/1) en aan het actieprogramma ter bestrijding van de kinderarmoede.

Allereerst steunt de minister verschillende vormingsinitiatieven om de kennis inzake armoede bij hulpverleners te vergroten (Armoede-In-Zicht, De Link, CEDES, Bind-Kracht, TAO). Daarnaast versterkt hij de kwaliteit van de schuldhulpverlening, geeft hij een aanzet tot de versterking van de wijkgezondheidscentra en investeert hij in een betere toegankelijkheid van het eerstelijns welzijnswerk en de jeugdhulp. Ook de uitbreiding van het aanbod begeleid wonen voor jongvolwassenen met een handicap en de hogere capaciteit aan betaalbare kinderopvang hebben een plaats in het actieplan, net zoals het verruimen van het ckg-aanbod en de uitbouw van de Huizen van het Kind. Uiteraard blijft hij de realisatie van het plan monitoren en rapporteert daar systematisch over om zo nodig te kunnen bijsturen.

Minister Jo Vandeuren werkt mee aan het verder implementeren van de armoedetoets. Sinds 1 mei 2013 is een uitvoeringsbesluit van kracht in de cgg's over de patiëntbijdragen. Bij de opmaak van dit uitvoeringsbesluit is erover gewaakt dat mensen in armoede steeds toegang blijven hebben tot de cgg's.

Op initiatief van Samenlevingsopbouw Vlaanderen en samen met de VVSG, het Steunpunt Algemeen Welzijnswerk, Uit De Marge, het Netwerk tegen Armoede en de Vereniging van Vlaamse Provincies wordt blijvend werk gemaakt van de structurele uitbouw van een lokale dienstverlening die proactief gericht is op de bestrijding van onderbescherming en op de realisatie van het recht op maatschappelijke dienstverlening. Dat wordt thans verder uitgewerkt in een project met negentien proefgemeentes en met wetenschappelijke ondersteuning van het HIVA.

Het budget voor armoedebestrijding en samenlevingsopbouw bedraagt ruim 15 miljoen euro. Met dit budget worden drie decreten uitgevoerd. Ten eerste het decreet van 26 juni 1991 betreffende de erkenning en subsidiëring van het maatschappelijk opbouwwerk. Ten tweede het decreet van 21 maart 2003 betreffende de armoedebestrijding. Ten derde het decreet van 24 juli 1996 houdende de regeling tot erkenning en subsidiëring van de instellingen voor schuldbemiddeling en tot subsidiëring van een Vlaams Centrum Schuldenlast.

1.1.3. Sociale bescherming

Kennis en toekenning van sociale rechten

Actualisatie rechtenverkenner

Mensen kunnen pas ten volle hun sociale rechten uitoefenen wanneer ze deze kennen. De minister wil zowel de mensen zelf als hulpverleners een duidelijk en direct zicht geven op de sociale rechten die ze bezitten. Onder meer de onlinerechtenverkenner geeft hierbij ondersteuning. Er wordt een oproep per provincie gelanceerd om de gemeenten uit te nodigen hun gegevens toe te voegen en/of te actualiseren. De nieuwe gemeentebesturen hebben inmiddels immers oude rechten afgeschaft en nieuwe rechten en premies in het leven geroepen.

Vereenvoudiging informatie-uitwisseling

Door de gegevensuitwisseling tussen het VAPH en de directie-generaal Personen met een Handicap van de FOD Sociale Zekerheid op punt te stellen wil de minister voorkomen dat meermaals dezelfde informatie uitgewisseld moet worden tussen gebruikers, voorzieningen en het VAPH. Gegevens over personen met een handicap en voorzieningen (kinderbijslag, integratietegemoetkoming) zullen automatisch en elektronisch opgevraagd kunnen worden, wat leidt tot administratieve vereenvoudiging.

Rechten op basis van inkomen en gezinssamenstelling

Voor alle gezinnen die opvang met inkomenstarief gebruiken, zal de berekening vanaf de inwerkingtreding van het decreet van 20 april 2012 houdende de organisatie van kinderopvang van baby's en peuters op 1 april 2014 gebeuren met een webmodule op de portaalsite van Kind en Gezin. Deze module zal voor elk gezin de officiële inkomensgegevens inlezen uit de databank van de FOD Financiën alsook de correcte gezinssamenstellingsgegevens genereren uit de Kruispuntbank. Dit zal een vlottere en meer correcte berekening garanderen en ook een administratieve vereenvoudiging en stroomlijning betekenen.

Vlaamse sociale bescherming

Vanwege de budgettaire context werd de uitvoering van het decreet van 13 juli 2012 houdende de Vlaamse sociale bescherming uitgesteld. Er zijn uitvoeringsbesluiten opgemaakt voor de zorgverzekering, de kindpremie en de maximumfactuur. Ook is er gewerkt aan de implementatie van de informatie- en communicatietechnologie. De concepten van een Vlaamse sociale bescherming komen wel aan bod in het groenboek Zesde Staatshervorming.

*1.1.4. Zorg op maat**Kinderopvang en adoptie*

Op 1 april 2014 treden de uitvoeringsbesluiten over de vergunningsvoorwaarden en de subsidiëringsmodaliteiten bij het decreet van 20 april 2012 houdende de organisatie van kinderopvang voor baby's en peuters in werking.

Omdat een kwalitatief goede kinderopvang de ontwikkeling van jonge kinderen bevordert, is het belangrijk de pedagogische kwaliteit in de formele kinderopvang te volgen. Recent is een opdracht gegund om een instrument te ontwikkelen voor het meten, het monitoren en het bevorderen van de pedagogische kwaliteit.

Ook de implementatie van de Kinderopvangzoeker wordt verder uitgewerkt. In maart 2013 startte een proeftuin in Heusden-Zolder. Vanaf het najaar 2013 wordt het systeem uitgebreid naar andere gemeenten binnen de zorgregio Hasselt. Na een grondige evaluatie zal de algemene implementatie in Vlaanderen en Brussel plaatsvinden.

Het ondersteuningstraject Kinderopvang met sociale functie wordt voortgezet opdat maatschappelijk kwetsbare gezinnen beter de weg naar de kinderopvang zouden vinden. Er wordt een half miljoen euro vrijgemaakt voor proefprojecten kinderopvang voor baby's en kleuters met een handicap.

De minister hervatte de onderhandelingen met de federale overheid over het statuut van de onthaalouders. In het VIA-akkoord wordt één miljoen euro gereserveerd voor de financiering van een collectieve verzekering die later een aanzet kan vormen voor de tweede pensioenpijler.

In 2013 werd het uitbreidingsbeleid gevoed met een budget van 2,9 miljoen euro. Dat maakte een uitbreiding mogelijk van 231 opvangplaatsen, rekening houdend met de specifieke noden van steden en gemeenten met meer kansarmoede. Daarnaast komen er 202 inkomensgerelateerde zelfstandige opvangplaatsen bij.

Het uitbreidingsbeleid wordt in 2014 voortgezet a rato van negen miljoen euro. Hiervan zal twee miljoen (VIA-middelen) ingezet worden voor uitbreiding van de erkende en gesubsidieerde kinderopvang. Zeven miljoen wordt gereserveerd voor extra IKG-plaatsen in de zelfstandige kinderopvang. Hiermee zal de minister ruim 1000 bestaande plaatsen de kans geven om in te stappen in het IKG-systeem en bijna 500 nieuwe plaatsen creëren. Hij kiest ervoor om de middelen prioritair in te zetten in zelfstandige kinderdagverblijven die met werknemers werken.

In het voorjaar van 2014 organiseert minister Jo Vandeurzen samen met Onderwijs, Jeugd en Sport een staten-generaal voor een nieuwe aanpak van de buitenschoolse opvang. Een belangrijk deel van de financiering gebeurt door het FCUD, dat wordt overgeheveld naar de gewesten.

In uitvoering van het decreet van 20 januari 2012 houdende regeling van de interlandelijke adoptie van kinderen maakt het Vlaams Centrum voor Adoptie prioritair werk van de implementatie van de beleidskeuzes voor het instroombeheer, de nieuwe werkwijze voor kanaalonderzoek (de ondersteuning van adoptiediensten bij het beoordelen van de kanalen waarlangs adopties worden gerealiseerd), transparante en gerichte communicatie naar kandidaat-adoptanten en het uitwerken van een adoptiebeleid voor kinderen met bijzondere noden.

Er wordt gewerkt aan een concepttekst over binnenlandse adoptie die de inhoudelijke keuzes uitklaart en een nieuw financieel en organisatorisch kader ontwikkelt voor een nieuw decreet.

De totale ontvangsten en uitgaven van Kind en Gezin bedragen 733 miljoen euro. Er wordt bij de begrotingsopmaak 2014 13,8 miljoen euro toegevoegd aan de dotatie.

Jeugdhulp

Het decreet van 12 juli 2013 betreffende de integrale jeugdhulp treedt op 1 maart 2014 in heel Vlaanderen in werking. Dat wordt voorafgegaan door een voorstart in de regio Oost-Vlaanderen, waar het decreet van toepassing werd op 16 september 2013. Omdat klemtonen en sterktes van dit decreet bekend zijn, haalt de minister slechts één project aan. Om de samenwerking met de kinder- en jeugdpsychiatrie te versterken worden vijf netwerkingprojecten opgezet, telkens voor 100.000 euro.

Begin 2013 is in de bijzondere jeugdzorg het Experimenteel Modulair Kader van start gegaan met 62 voorzieningen. Ook in 2014 stapt opnieuw een aanzienlijk aantal organisaties vrijwillig in het Experimenteel Modulair Kader. Tegen 1 maart 2014 is het evaluatierapport klaar. Mee op basis daarvan wordt de integratie van het volledige aanbod in het modulaire erkennings- en financieringssysteem voortgezet.

In 2013 werd de residentiële capaciteit van Jongerenwelzijn uitgebreid met 55 plaatsen. In 2014 zet de minister deze beweging verder met een bijkomende capaciteitsverhoging met 38 plaatsen. Het vastleggen van de uitbreidingsprioriteiten is gebaseerd op geobjectiveerd cijfermateriaal en op de praktijkervaringen van de verwijzende instanties. Alle uitbreidingen werden gerealiseerd binnen het Experimenteel Modulair Kader van Jongerenwelzijn. Door de ombouw van het aanbod van de voorzieningen die in 2013 instapten in het modulair kader kunnen er bijkomend nog 141 jongeren extra begeleid worden met context-begeleidingsmodules (al dan niet gericht op autonoom wonen). De regularisatie van de

verschillende projectwerkingen in 82 modules ondersteunende begeleiding zorgt ervoor dat dit aanbod ook in de toekomst gevrijwaard wordt.

Om in de gemeenschapsinstellingen onderwijs aan te bieden dat afgestemd is op de onderwijsbehoeften van de leerlingen en aansluit bij het onderwijsveld, heeft de minister oog voor drie aspecten: samenwerking met de scholen en de CLB's, kennis bij de leerkrachten van de Vlaamse eindtermen en ontwikkelingsdoelen, en een aanbod op maat van de leerling.

De Vlaamse Regering keurde op 5 juli 2013 het ontwerpbesluit houdende de organisatie van pleegzorg principieel goed. Dit besluit beoogt uitvoering te geven aan de bepalingen van het decreet van 29 juni 2012 houdende de organisatie van de pleegzorg. Het decreet en het uitvoeringsbesluit maken werk van één pleegzorgkader en financieringssysteem. De focus ligt hierbij uitdrukkelijk op alle doelgroepen (kinderen, jongeren en volwassenen) en problematieken (psychosociale problemen, handicap, psychiatrische problematiek). Daarbij wordt gestreefd naar een actieve participatie van de ouders, de pleeggezinnen en de pleegkinderen of pleeggasten.

Aangezien het de bedoeling is om vanaf 1 januari 2014 in iedere provincie één dienst te laten functioneren, zal de minister zo snel mogelijk de vergunningsprocedure voor deze diensten afronden. In het verlengde daarvan sluit hij op korte termijn ook een convenant af met een partnerorganisatie die onder meer moet inzetten op de bekendmaking van pleegzorg. Deze partnerorganisatie vertegenwoordigt alle relevante pleegzorgactoren: de diensten, de pleegzorgers, de ouders en de pleegkinderen en -gasten.

De Vlaamse overheid neemt deel aan interfederaal overleg in voorbereiding van een samenwerkingsovereenkomst tussen de verschillende overheidsinstanties bevoegd voor (deelaspecten van) de opvang en begeleiding van niet-begeleide buitenlandse minderjarigen. Het is de uitdrukkelijke wens van alle overheidsniveaus om nog in 2013 tot een gevalideerde samenwerkingsovereenkomst te komen.

De minister vermeldt ook de experimentele opstart van een multidisciplinair team voor niet-begeleide buitenlandse minderjarigen tegen 1 januari 2014. De werking van dit multidisciplinair team moet het mogelijk maken om de schaarse beschikbare niet-rechtstreeks toegankelijke hulpverlening in te zetten voor niet-begeleide buitenlandse minderjarigen met een verhoogde kwetsbaarheid.

De totale ontvangsten en uitgaven van het Fonds Jongerenwelzijn bedragen 404 miljoen euro. Er wordt bij deze begroting 2014 een vermeerdering van het budget met 656.000 euro doorgevoerd voor pleegplaatsingen, internaatplaatsingen en preventieve sociale actie.

Perspectief 2020

De uitvoering van de strategische projecten van Perspectief 2020 (*Parl.St.* VI.Parl. 2009-10, nr. 632/1) zit op schema. Er is de verdere uitbouw van de samenwerking tussen DIO's en eerstelijnsdiensten. Het nieuwe zorgzwaarte-instrument voor volwassen personen met een handicap is klaar voor gebruik in de nieuwe aanvraagprocedure en in de persoonsvolgende financiering. Het regelluwe kader voor multifunctionele centra wordt geëvalueerd en uitgebreid. Op 19 juli 2013 werd een voorontwerp van decreet inzake de persoonsvolgende financiering principieel goedgekeurd. Dit betreft een project dat de toekomst van de zorg en ondersteuning voor personen met een handicap ingrijpend zal bepalen. Er is de verdere uitvoering van het protocolakkoord 'Werken aan Tewerkstelling in de sector' en de uitbreiding van het ondersteuningsaanbod binnen het reguliere welzijnsaanbod (kinderopvang, gezinszorg, algemeen welzijnswerk). Ten slotte vermeldt minister Jo Vandeuren

het verbetertraject voor de werking van het ROG, de verkenning van het intersectoraal leeftijdsonafhankelijk hulpmiddelenbeleid, het project Gelijkekansenbeleid en de verbetering van de efficiëntie en klantgerichtheid van het VAPH.

Diverse aanpassingen van het PAB-besluit zijn nog dit jaar gepland: de uitbreiding van de combinatiemogelijkheden met pleegzorg, de uitbreiding van de spoedprocedure, het inschakelen van erkende organisaties om de rol van werkgever op te nemen als mantelzorger of wettelijke vertegenwoordiger assistent is. Er komen maatregelen tot vermindering van de administratieve lasten van de PAB-budgethouder, en een verbetering van het statuut van de PAB-assistenten (minimumloon).

Binnen het uitbreidingsbeleid 2013 werd een oproep gedaan voor projecten inzake woongarantie-ondersteuning. Het gaat om projecten waarbij elementen van prioritaire zorgvragen, onderlinge solidariteit, inclusief wonen in samenhang met zorg- of ondersteuningsgarantie aan elkaar gekoppeld worden. Bij de projecten wordt door ouders en/of externe partners geïnvesteerd in inclusieve woonvormen, buiten het VIPA-kader. Er werden 22 projecten ingediend, waarvan er zes projecten werden geselecteerd. Er zijn dertig personen in deze projecten ingestroomd.

Inmiddels zijn enkele private initiatiefnemers gestart of klaar met de bouw van wooninfrastructuur, die specifiek gericht is op personen met een handicap. Hiermee willen zij, vaak zelf ouders of familie van een persoon met een handicap, mee investeren in oplossingen voor de woongarantie. Een zorgpartner is in deze projecten (nog) niet systematisch geregeld. Het verkrijgen van een persoonlijk assistentiebudget of een persoonsvolgende convenant is vaak de drempel om in te kunnen stappen in deze projecten.

Om potentiële private of publieke initiatiefnemers te stimuleren om te investeren in het (ver)bouwen van aangepaste woon- en zorginfrastructuur probeert de Vlaamse overheid voor incentives te zorgen (bijvoorbeeld via btw of onroerende voorheffing). De onderhandelingen daarvoor zijn lopende.

In november 2013 wordt de omzendbrief 'Uitbreidingsbeleid 2014' opgesteld. De ROG's zullen de mogelijkheid krijgen, binnen de krijtlijnen die de overheid vastlegt, de beschikbare middelen (27,24 miljoen euro) te verdelen met als doel dat bijkomende ondersteuning operationeel is in de eerste helft van 2014.

Binnen het uitbreidingsbeleid 2014 is voorzien in de effectieve uitvoering van een aantal VIPA-bufferprojecten voor personen met zware zorgnoden, in middelen voor persoonsvolgende financiering en voor rechtstreeks toegankelijk aanbod.

De totale ontvangsten en uitgaven van het VAPH zijn begroot op 1,449 miljard euro. Voor het begrotingsdienstjaar 2014 wordt een injectie aan nieuw uitbreidingsbudget doorgevoerd van 27.240.000 euro.

Eerstelijnsgezondheidszorg

Op 7 december 2013 wordt een symposium georganiseerd om de balans op te maken van de verschillende realisaties en om tot een vooruitblik te komen. Belangrijke elementen hierbij zijn, onder andere, het maatschappelijk belang en de zichtbaarheid van de eerstelijnszorg evenals de band tussen welzijn en gezondheid. Voor het symposium worden alvast de volgende vijf thema's naar voren geschoven: ICT-ontwikkelingen, zorg om talent, samenwerking op de eerste lijn, geestelijke gezondheidszorg en wetenschappelijk onderzoek op de eerste lijn.

In januari 2014 wordt er een tussentijds verslag verwacht over wetenschappelijk onderzoek naar de invoering van een eerstelijnspsychologische functie. Op basis van de resultaten van de proefprojecten en het wetenschappelijk onderzoek zal in 2015 nagegaan worden op welke manier de eerstelijnspsychologische functie het best geïmplementeerd wordt in Vlaanderen.

De hervorming van de geestelijke gezondheidszorg voor volwassenen krijgt vaste vorm in het werken in zorgnetwerken en zorgcircuits gefinancierd door de FOD Volksgezondheid, Veiligheid van de Voedselketen en Leefmilieu.

In 2013 is gestart met de hervorming van de geestelijke gezondheidszorg voor kinderen en jongeren. Ook hier is het de bedoeling te komen tot zorgnetwerken en zorgcircuits. Er wordt maximale samenwerking en afstemming beoogd met de ontwikkelingen in de Vlaamse jeugdhulpverlening.

Wat de doelgroep ouderen betreft zijn de cgg's bezig met een inhaalbeweging. In dat verband is er nood aan meer samenwerking en netwerking tussen ouderenzorg, thuiszorg en geestelijke gezondheidszorg, het delen van goede praktijken en expertise en het versterken van de outreachende opdracht van de cgg's naar sleutelplaatsen waar ouderen bereikt worden: de eigen woning, de dienstencentra, de woon- en zorgcentra en de huisartsenpraktijken. Om daar vorm aan te geven, wordt de beperkte uitbreiding voor ouderenteams recurrent toegekend.

De openbare psychiatrische zorgcentra van Geel en Rekem vervullen een specifieke rol binnen de residentiële geestelijke gezondheidszorg. Beide centra hebben, naast hun algemene werking in het kader van de geestelijke gezondheidszorg een belangrijke rol in het kader van de gezinsverpleging (Geel) en forensische psychiatrische zorg (behandeling en onderzoek in Rekem). Dat blijven belangrijke speerpunten.

Binnen de ontwikkelingen naar de vermaatschappelijking van zorg, het zogenaamde artikel 107, spelen beide centra een trekkersrol. OPZ Geel is actief binnen het project Netwerk Geestelijke Gezondheidszorg Kempen. OPZC Rekem werkt binnen het Netwerk Oost-Limburg. Beide projecten zijn in volle uitvoering.

Met de 'Associatie Beeldvorming Geestelijke Gezondheid' sloot de Vlaamse overheid een overeenkomst tot eind juni 2015 om de website Geestelijk gezond Vlaanderen bekend te maken en campagne te voeren voor een positiever beeldvorming.

Het budget voor eerstelijnsgezondheidszorg bedraagt vijf miljoen euro. Het budget wordt aangewend voor de uitvoering van het decreet van 3 maart 2004 betreffende de eerstelijnsgezondheidszorg en de samenwerking tussen de zorgaanbieders. Met deze middelen worden de samenwerkingsinitiatieven eerstelijnsgezondheidszorg, de palliatieve netwerken en de Federatie Palliatieve Zorg Vlaanderen gesubsidieerd.

Het budget voor beleid over ziekenhuizen en geestelijke gezondheidszorg bedraagt 72,8 miljoen euro. De middelen worden aangewend voor de subsidiëring van de palliatieve dagcentra, voor de uitvoering van het Vlaams Intersectoraal Akkoord 2000-2005, voor de uitvoering van de verplichtingen van het decreet van 18 mei 1999 betreffende de geestelijke gezondheidszorg, en tot slot voor de vier erkende centra voor menselijke erfelijkheid in Vlaanderen.

Thuiszorg en woonzorg

De basissubsidie voor de diensten voor oppashulp wordt verhoogd zodat er extra omkadering geboden kan worden aan de vrijwilligers van deze diensten. Daarnaast wordt het

subsidiebedrag per gepresteerd uur verhoogd vanaf 2014. Deze aanpassing gebeurt in het kader van de interne staatshervorming.

Om de mogelijkheden van vrijwilligersoppas en tijdsintensieve nachtoppas te verruimen, zal de minister bij de federale overheid een verhoging van de plafondbedragen inzake de belastingvrije onkostenvergoeding voor vrijwilligers bepleiten.

In 2013 heeft hij een uitbreiding van het urencontingent gezinszorg gerealiseerd van ongeveer 2 percent. Een beperkt deel van deze groei is het gevolg van de integratie van meerlingenhulp binnen de gezinszorg. Een ander deel van het urencontingent gezinszorg bestaat uit DOP-uren. Deze uren worden specifiek ingezet voor personen, die in het bezit zijn van een ondersteuningsplan van een DOP.

Ook in 2014 plant de minister nog een uitbreiding van het urencontingent gezinszorg met 1,7 percent. Daarnaast zal ook voorzien worden in een uitbreiding van het contingent DOP-uren ten belope van 500.000 euro.

Voor de diensten voor maatschappelijk werk van de ziekenfondsen is een uitbreiding gepland met 7,86 vte. Dit brengt het totaal aantal gesubsidieerde personeelsleden op 432,64 vte. Er komt ook een ministerieel besluit tot bepaling van de procedure voor de toekenning en vereffening van de subsidie voor de diensten maatschappelijk werk van de ziekenfondsen. Dat moet een correcte en transparante berekeningswijze en vereffening mogelijk maken. In 2014 rapporteren de diensten maatschappelijk werk voor het eerst over de resultaatgerichte indicatoren. Dit zal toelaten hun werking nog beter in beeld te brengen.

Het derde protocolakkoord met de federale overheid over het te voeren ouderenzorgbeleid stipuleert dat 20 percent van de bijkomende middelen die via dit akkoord beschikbaar komen, bestemd zijn voor zorgvernieuwing. In het akkoord zijn ook afspraken gemaakt over twee oproepen voor de financiering van alternatieve ondersteunende zorgvormen voor kwetsbare ouderen.

Na een eerste oproep werden in Vlaanderen 47 zorgvernieuwingprojecten opgestart waarvan er thans nog 39 actief zijn. Ze zullen in 2014 geëvalueerd worden, enerzijds op hun effect op een verminderde kwetsbaarheid van de oudere en anderzijds op de meer- en min-kosten van het project. Het uiteindelijke doel is na te gaan welke projecten een duidelijke meerwaarde bieden met het oog op een structurele verankering en financiering.

De tweede oproep, voor het najaar van 2013, legt de nadruk op een geïntegreerd zorgaanbod en op een onderlinge afstemming door en van de verschillende zorgverleners.

In 2013 worden geen bijkomende voorafgaande vergunningen meer verleend in de residentiële ouderenzorg. Gedurende deze periode wordt, in overleg met de koepelorganisaties, aan een nieuw systeem voor de voorafgaande vergunningen gewerkt. De bedoeling van het nieuwe systeem is dubbel: het dynamiseren van de voorafgaand vergunde 21.851 woongelegenheden in woonzorgcentra en 1207 woongelegenheden in centra voor kortverblijf, en het sturen van de erkende capaciteit en op deze manier het budgettair kunnen inschatten ervan.

In de loop van 2012 evalueerde de Vlaamse Regering tussentijds de realisaties van het Vlaamse ouderenbeleidsplan 2010-2014 (*Parl. St.* VI.Parl. 2010-11, nr. 686/1). Daaruit bleek dat de meeste van de in het plan opgenomen acties op schema zitten. Het laatste werkjaar van de legislatuur zal de minister aangrijpen om de eindbalans te maken van alle 273 acties van het ouderenbeleidsplan.

Op 1 januari 2013 trad het decreet van 7 december 2012 houdende de stimulering van een inclusief Vlaams ouderenbeleid en de beleidsparticipatie van ouderen in werking. Een belangrijke doorgevoerde wijziging hierin betreft de manier waarop Vlaanderen het lokaal ouderenbeleid en de beleidsparticipatie van ouderen wenst aan te sturen. Eén of meer partnerorganisaties kunnen daartoe op basis van een oproep voor maximaal vijf jaar erkend worden.

Het budget (en het gelijknamige artikel) voor Thuis- en Ouderenzorgbeleid bedraagt 715,4 miljoen euro. Het budget voor de gezinszorg wordt verhoogd met 1,7 percent. Het budget 2014 voor de subsidiëring van de animatiewerking en de regularisatie van de DAC-statuten wordt verhoogd met 833.000 euro vanwege de verwachte aangroei van het aantal erkende woongelegenheden in de gesubsidieerde woonzorgcentra en centra voor kortverblijf.

Geweld, misbruik en kindermishandeling

Het Vlaams Forum Kindermishandeling zal het geactualiseerde protocol kindermishandeling tussen de ministers van Justitie, Binnenlandse Zaken en Welzijn, Volksgezondheid en Gezin met bijhorend stappenplan afwerken en ter ondertekening voorleggen.

Het maakt ook werk van onderzoek naar de mogelijke meerwaarde van Child Death Reviews in Vlaanderen. De thema's vrouwelijke genitale verminking en kindvriendelijke benadering van de thematiek blijven ook het komende jaar op de agenda van het Vlaams Forum Kindermishandeling. Daarnaast zal het Vlaams Forum Kindermishandeling mee de lokale projecten evalueren (CO3, Protocol van Moed, For Kids) om er omvattende aanbevelingen uit te kunnen distilleren voor een betere samenwerking tussen Welzijn, Justitie en politie.

Het nummer 1712 voor de burger heeft zijn plaats verworven in de hulpverlening: het werd tot hiertoe 6000 keer gebeld. Even zoveel keer leidde dat tot het geven van informatie of advies aan de beller. Indien nodig wordt doorverwezen naar hulpverlening, politie of Justitie.

In 2014 zal de positie van 1712 versterkt worden door de uitbouw van een interactieve publieke website. Die zal ook de mogelijkheid tot e-mailcommunicatie bevatten. De minister maakt in dit kader ook werk van een kindvriendelijke toegang tot 1712. Hij voert in het najaar van 2013 nog een bijkomende campagne die het nummer bij de burger nog bekender moet maken.

Een experiment getrokken door het VK van Vlaams-Brabant gaat na wat kan gebeuren in situaties van misbruik in een therapeutische relatie. Eind dit jaar zullen ter zake bevindingen en aanbevelingen geformuleerd worden. De Vlaamse overheid begeleidt daarnaast de werking van een expertenpanel dat het historische misbruik in onderwijsinstellingen en jeugdhulpvoorzieningen onderzoekt. Het rapport en de aanbevelingen van het panel zullen voor bespreking ingediend worden in het Vlaams Parlement.

1.1.5. Kwaliteit en innovatie

Kwaliteit

In september 2013 bezorgde minister Jo Vandeuren het Vlaams Parlement een omvattend evaluatierapport over de kwaliteitszorg in de welzijns- en gezondheidssector. Hieruit blijkt dat een geharmoniseerd kwaliteitsbeleid in grote mate nog een werk in uitvoering betreft. Het rapport concludeert wel dat een stevige basis werd gelegd om er het kwaliteitsbeleid van de welzijns- en gezondheidsvoorzieningen op te enten.

Het Vlaams Agentschap Zorg en Gezondheid speelt een voortrekkersrol op het vlak van het formuleren van kwaliteitsdoelstellingen en het bepalen van indicatoren voor het meten van de uitkomsten daarvan. Het nodige overleg is daarbij cruciaal.

De aanpak van (seksueel) grensoverschrijdend gedrag is binnen afzienbare tijd beleidsdomeinbreed regelgevend onderbouwd. Ook inzake goed bestuur en inzake beleid gericht op (het verwerven van) actieve kennis van het Nederlands door zorgactoren van buitenlandse origine, wordt kwaliteitsregelgeving voorbereid.

Om de kwaliteit van de zorg te waarborgen, dienen de niet erkende voorzieningen die risicovolle medische praktijken uitoefenen, dit vanaf 1 september 2012 via een online webtoepassing te melden aan het Vlaams Agentschap Zorg en Gezondheid. Deze meldingsplicht is opgenomen in het decreet van 22 juni 2012 houdende verplichte melding van risicovolle medische praktijken. Begin 2013 werden bij het Grondwettelijk Hof beroepen ingesteld tot gehele of gedeeltelijke vernietiging van dit decreet. De samengevoegde beroepen werden behandeld op 18 september 2013. In afwachting van een uitspraak ter zake worden geen verdere acties gepland.

Toegankelijke en duurzame infrastructuur

Voor de uitwerking, ondersteuning en implementatie van het toegankelijkheidsbeleid heeft het VIPA een samenwerkingsovereenkomst afgesloten met het Vlaams Expertisecentrum Toegankelijkheid, Enter vzw. Inmiddels werden inspiratiebundels Toegankelijkheid uitgewerkt voor de ziekenhuizen en de woonzorgcentra, voor de preventieve en ambulante gezondheidszorg, voor de kinderdagverblijven, voor de instellingen bijzondere jeugdbijstand en de CAW's. In 2014 komen de instellingen voor personen met een handicap aan bod.

De VIPA-reglementering wordt regelmatig aangepast aan wijzigende omstandigheden, zoals onder meer de variëteit aan bouwformules, de wetgeving op overheidsopdrachten, administratieve vereenvoudiging, infrastructuurfinanciering door middel van alternatieve investeringswaarborg, of nieuwe beleidsopties inzake personen met een handicap (persoonsvolgende financiering) en kinderopvang.

In juli 2012 is samen met de Vlaamse Bouwmeester een projectoproep gelanceerd voor het indienen van vernieuwende architecturale zorgconcepten in de ouderen- en thuiszorg. Voor elk van de vijf geselecteerde proefprojecten is in mei 2013 een projectteam aangesteld dat de initiatiefnemer intensief zal begeleiden. Dit projectteam omvat naast de initiatiefnemer, een projectregisseur en deskundigen op vlak van onder meer zorg, architectuur, ruimtelijke inpassing, erfgoed en landschap. In september 2013 zijn per project drie ontwerpteams aangesteld die elk een ontwerpvoorstel uitwerken, waaruit telkens één ontwerp per project wordt geselecteerd. De bekendmaking gebeurt op een colloquium in februari 2014.

Met de Europese doelstelling 'Nearly zero energy buildings' voor ogen, ontwikkelt de minister in samenwerking met de departementen Diensten Algemeen Regeringsbeleid en Leefmilieu, Natuur en Energie een blauwdruk voor een duurzaamheidsmeter voor de zorgsector.

Er wordt werk gemaakt van een rekenblad dat bouwheren toelaat een raming te maken, voor verschillende scenario's, van de initiële investeringskosten en de 'life cycle cost' over een looptijd van twintig jaar. Zo kunnen verschillende alternatieven met elkaar vergeleken worden en de gesprekken met de gespecialiseerde actoren gestoffeerd worden.

Flanders' Care

Het departement voert samen met een expert van het kenniscentrum hulpmiddelen van het VAPH het financieel analytisch onderzoek naar een leeftijdsonafhankelijke implementatie van het hulpmiddelenbeleid. Daarvoor is nood aan een objectiverend en onafhankelijk bondgenootschap met gebruikersorganisaties, voorzieningen, producenten, verstrekkers, onderzoekers en expertisecentra. In 2014 wil de minister deze actoren stimuleren om op het terrein stappen te zetten naar een leeftijdsonafhankelijk hulpmiddelenbeleid, in eerste instantie voor de communicatiegerelateerde hulpmiddelen en de mobiliteitshulpmiddelen.

In 2013 is een vierde oproep gelanceerd voor demonstratieprojecten. Demonstratieprojecten vormen de brug tussen het afronden van onderzoek en ontwikkeling, en het uitrollen van de innovatie over heel Vlaanderen en daarbuiten.

Het actieplan Werk maken van werk in de zorgsector werpt vruchten af. Zo is het aantal openstaande vacatures bij de VDAB voor het eerst in zes jaar gedaald en blijft het aantal studenten in verschillende zorgopleidingen stijgen.

Onder leiding van de zorgambassadeur blijft minister Jo Vandeurzen promotie voeren om jongeren bij het bepalen van hun studiekeuze te enthousiasmeren voor en te informeren over de mogelijkheden die er zijn in de zorg- en welzijnssector. Dergelijke positieve campagnes waarbij in de eerste plaats wordt ingezet op een correcte beeldvorming, blijven broodnodig.

Ook de eerste resultaten van de Servicepunten Zorg ogen succesvol. Op tien maanden tijd hebben de vier Limburgse servicepunten samen 1677 personen specifiek gescreend in functie van een zorgopleiding. 315 personen begonnen na het gesprek effectief aan een opleiding. In samenwerking met de VDAB werd in 2013 de uitrol van de Servicepunten Zorg over geheel Vlaanderen afgerond.

Flanders' Care netwerkt voortdurend met de andere Europese regio's die het aanbod aan kwaliteitsvolle zorg willen verbeteren door het innovatief ondernemerschap in de zorg-economie te stimuleren. Dat gebeurt voornamelijk binnen de Community of Regions for Assisted Living. De actieve participatie van Vlaanderen leidde onder meer tot een trekkersrol bij het CASA-project, een project met een budget van 2,6 miljoen euro.

Om de Europese subsidieopportunities (nog) beter te benutten onderzoekt de minister een bredere samenwerking met organisaties die actief zijn in het Europese speelveld zoals het Kenniscentrum Sociaal Europa en F.I.T.

Het budget voor Flanders' Care binnen het budget van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin bedraagt 700.000 euro in 2014. Voor de uitvoering van een leeftijdsonafhankelijk hulpmiddelenbeleid wordt 643.000 euro vrijgemaakt.

1.1.6. Efficiëntie en effectiviteit

E-Zorgzaam Vlaanderen

Om de stijgende zorgvragen, de toenemende complexiteit ervan, de nood aan zorg op maat en andere beleidsuitdagingen gepast te kunnen beantwoorden is een gerichte inzet van (nieuwe) ICT een absolute noodzaak. Op ICT en internet gebaseerde diensten kunnen immers de zorgverlening ondersteunen, onder meer op het vlak van het delen en uitwisselen van gegevens zowel tussen zorgverleners onderling als tussen instellingen en overheden. Een gevalideerde visietekst (e)Zorgzaam Vlaanderen en een actieplan om een

duidelijk en veilig (wettelijk) kader voor de gegevensdeling tussen de actoren in de zorg te creëren, geven hieraan vorm.

Een goede afstemming met het federale niveau is daarbij een eerste vereiste. Het actieplan E-Gezondheid 2013-2018 werd goedgekeurd op 29 april 2013 door de Interministeriële Conferentie Volksgezondheid en wordt momenteel uitgevoerd. Voor de opvolging ervan maakt Vlaanderen deel uit van de stuurgroep Rondetafel e-Health. E-Health zorgt voor basisdienstverlening voor het veilig uitwisselen van gegevens. Verschillende toepassingen in het beleidsdomein maken al gebruik van basisdiensten van het e-Health-platform: de moduledatabank Integrale Jeugdhulp, het e-loket van Zorg en Gezondheid, Vesta, BINC, INSISTO, ‘mijn VAPH’, de kinderopvangzoeker, Vitalink en het digitaal platform zorg-verzekering.

Op 5 juli 2013 gaf de Vlaamse Regering haar principieel akkoord aan het decreet betreffende de organisatie van het netwerk voor de gegevensdeling tussen de actoren in de zorg. Hiermee wordt een belangrijke stap gezet in de informatisering van de Vlaamse zorg- en welzijnssector. Dit decreet zal zorgverleners toelaten om persoonsgegevens uit hun elektronisch medisch- of zorgdossier, die belangrijk zijn voor de zorg van hun cliënt, op een privacyveilige manier te delen met andere zorgverleners.

De nadruk in het decreet ligt op de centrale rol van de zorggebruiker. Gaat de zorggebruiker niet akkoord, dan kunnen zijn gegevens niet elektronisch gedeeld worden. Hij blijft ook steeds de controle hebben over welke hulpverlener welke gegevens mag bekijken. Op termijn moeten cruciale medische en persoonsgegevens van een zorggebruiker bij de zorgverlener van zijn keuze beschikbaar zijn wanneer nodig.

In het beleidsdomein Welzijn, Volksgezondheid en Gezin worden tal van initiatieven genomen inzake elektronische registratie en/of gegevensuitwisseling en hergebruik van data.

Inspectie en toezicht

Samen met de koepelorganisaties, met experts uit het werkveld, met vertegenwoordigers van de gebruikers en met academici, wordt een referentiekader ontwikkeld voor kwaliteitsvolle verantwoorde zorg voor de woonzorgcentra. Het referentiekader wil kwaliteit benoemen: het standaardiseert de basismethoden voor kwaliteit en reikt indicatoren aan om die standaarden te meten en te evalueren.

Het referentiekader wordt opgesplitst in twee grote delen. Het eerste deel omvat het ontwikkelen en implementeren van een instrument voor de kwaliteit van zorg en veiligheid en voor de kwaliteit van zorgverleners en zorgorganisaties. Het tweede deel van het project wil met een speciaal daartoe te ontwikkelen instrument, de kwaliteit van leven monitoren door rechtstreekse bevraging van bewoners en/of familieleden en door toetsing door onafhankelijke instanties, extern aan de voorziening. Het eerste deel is momenteel in uitvoering.

Het kwaliteitskader dient verschillende doelen. Voorzieningen worden gestimuleerd om de kwaliteit van hun zorg te verbeteren en voorzieningen worden aangezet tot transparante rapportering over de resultaten van het eigen kwaliteitsbeleid aan onder meer gebruikers, familieleden, geïnteresseerde burgers en verwijzers.

Het protocol Kwaliteitsindicatoren Vlaamse ziekenhuizen wordt eind 2013 geëvalueerd. In toepassing van dit protocol selecteerden de betrokken partijen een basisset van klinische proces- en resultaatsindicatoren binnen vijf domeinen: moeder en kind, oncologie-borstkanker, orthopedie, cardiologie en ziekenhuisbreed domein.

Transparantie over de resultaten en kennisgeving van het verslag maken wezenlijk deel uit van het inspectiemodel. Daartoe ontwikkelde het agentschap Zorginspectie een bredere en geconsolideerde visie op (actieve) openbaarheid van gegevens.

In 2014 zal het agentschap Zorginspectie werk maken van de publicatie van inspectie-verslagen op haar website. Hierbij zal de nodige zorg besteed worden aan het duiden van deze verslagen om te vermijden dat deze foutief geïnterpreteerd kunnen worden.

Steunpunt WVG

Op 1 januari 2012 begon het Steunpunt WVG aan een tweede termijn. Het deelnemende consortium van de KU Leuven, de Universiteit Gent en de Vrije Universiteit Brussel continueert zijn samenwerking en wordt uitgebreid met hogescholen uit Limburg en Antwerpen. De promotoren en onderzoekers verenigen hun wetenschappelijke expertise om het beleid te ondersteunen bij het voeren van een innovatief en integraal zorg- en welzijnsbeleid.

Het Steunpunt WVG concentreert zich op drie onderzoekslijnen: het in kaart brengen en monitoren van de zorgbehoeften en het zorggebruik bij verschillende doelgroepen, het implementeren en evalueren van preventieve acties en zorginterventies en de organisatie en het beleid van de zorg.

Vlaams Intersectoraal Akkoord

Het vierde Vlaams Intersectoraal Akkoord 2011-2015 voor de private non-profitsectoren wordt volop uitgevoerd. Het akkoord geldt voor 88.000 vte of 123.000 personeelsleden.

De verhoging van de eindejaarspremie is in 2013 op kruissnelheid gekomen. Voor de managementondersteuning wordt in 2014 nog een laatste verhoging van het bedrag per vte voor de organisaties gepland.

De dotatie voor de opbouw van een tweede pensioenpijler verhoogde aanzienlijk en werd uitbetaald. De uitvoering van de sectorale en intersectorale maatregelen werd verankerd in de regelgeving.

Voor de publieke sectoren hebben de sociale partners en de Vlaamse overheid op 31 mei 2013 het sociaal akkoord geformaliseerd. Dit akkoord geldt voor bijna 20.000 vte of 28.000 personeelsleden. De klemtoon van het akkoord ligt op de sectoren kinderopvang en gezinszorg met de uitbouw van een expertisecentrum voor de ondersteuning van deze openbare dienstverlening. Voor de opleiding en vorming van het personeel zijn er diverse maatregelen opgenomen. Daarnaast verhoogt de koopkracht van de werknemers met maaltijdcheques of met een versterking van de tweede pensioenpijler. De uitvoering van de maatregelen gebeurt voornamelijk door de sociale partners. Hiertoe zijn in 2013 de nodige gelden doorgestort.

Voor het intersectorale deel van het akkoord wordt in 2014 in een laatste opstap van 6,3 miljoen euro voorzien, wat het totaal budget intersectoraal op 94 miljoen euro brengt.

Voor de sectorale maatregelen wordt in 2014 28,5 miljoen euro extra vrijgemaakt. Deze budgetten worden onmiddellijk op de diverse basisallocaties ingeschreven. Voor kwaliteitsmaatregelen gaat het om 10,3 miljoen euro, voor uitbreidingsmaatregelen gaat het om 18,2 miljoen euro. Het gros daarvan zit binnen het beleidsdomein Welzijn, Volksgezondheid en Gezin.

1.1.7. Samenwerken

Interne staatshervorming

De bevoegdheden die de provincies vanaf 1 januari 2014 nog kunnen uitoefenen in het beleidsdomein Welzijn, Volksgezondheid en Gezin zijn opgenomen in het decreet van 31 mei 2013 houdende toekenning van bepaalde bevoegdheden aan de provincies in de aangelegenheden, vermeld in artikel 5 van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen. Dit decreet kent vier bevoegdheden toe aan de provincies: het stimuleren en ondersteunen van netwerken in de welzijns- en gezondheidssector, het voeren van een impulsbeleid overeenkomstig de bepalingen van een bestuursakkoord, het opstellen en onderhouden van de sociale kaart en het ondersteunen van de Vlaamse overheid, de lokale besturen en particuliere actoren inzake sociale planning. Daarnaast zijn de provincies gemachtigd om hun betrokkenheid in – of ondersteuning van – de initiatieven, opgenomen als bijlage bij het decreet, verder te zetten.

Als organisaties zowel door Vlaanderen als door de provincies werden gesubsidieerd, is er om efficiëntieredenen voor geopteerd om deze provinciale middelen over te nemen. Voor Welzijn, Volksgezondheid en Gezin gaat het in totaal om een overname van 12,8 miljoen euro. Voor de provincies betekent dit geen financieel verlies. Niet enkel de middelen worden overgenomen, maar ook de verplichtingen die eraan vasthangen. Bij de toekomstige besteding van deze middelen wordt rekening gehouden met het belang ervan voor de betrokken organisaties en sectoren, maar ook met de gelijke behandeling en betoelaging van eenzelfde type welzijns- of zorgvoorziening over heel Vlaanderen.

Het bestuursakkoord, dat de contouren aangeeft waarbinnen de provincies een impulsbeleid kunnen voeren, werd in het voorjaar van 2013 door de bevoegde ministers en verantwoordelijken van de provincies ondertekend.

Naast de nieuwe provinciale bevoegdheidspakketten en de planlastverlaging voor gemeenten en provincies zijn er nog andere doorbraken in het kader van de interne staatshervorming.

Residentiële woonzorgvoorzieningen kunnen voortaan voor de opmaak van hun zorgstrategisch plan ondersteund worden door het lokale bestuur of de provincie. In een omzendbrief van 19 april 2013 is opgenomen dat de lokale besturen het cijfermateriaal dat door de Vlaamse overheid ter beschikking wordt gesteld, kunnen aanreiken aan iedereen die een zorgstrategisch plan moet opmaken. Daarnaast kan een lokaal bestuur de cijfers ook analyseren en aangeven waar er een tekort is aan een bepaalde zorgvorm.

Daarenboven krijgen de lokale besturen een belangrijke rol toebedeeld op het vlak van kinderopvang van baby's en peuters en buitenschoolse kinderopvang. In uitvoering van het decreet van 20 april 2012 houdende de organisatie van kinderopvang van baby's en peuters worden de organisatie van de lokale loketten kinderopvang en de opdrachten van de lokale besturen inzake kinderopvang verder geconcretiseerd in een besluit van de Vlaamse Regering van 24 mei 2013. Over de opvang van schoolkinderen organiseert de minister samen met Onderwijs, Jeugd en Sport in het najaar van 2013 een staten-generaal om in overleg met alle stakeholders een beleidsvisie te ontwikkelen.

Synergie Vlaanderen

In 2013 lag het accent vooral op de resultaten van de tussentijdse evaluatie van de geselecteerde experimentele projecten wonen-welzijn en de aanpassing van het kaderbesluit Sociale Huur. Een eindevaluatie van de projecten is gepland in de zomer van 2014.

De evaluatie van de experimentele projecten gaf een inzicht in mogelijke oplossingen voor de knelpunten die de woon- en welzijnsactoren in hun samenwerking ervaren binnen de huidige regelgeving. Dat laat toe om nog voor het einde van deze legislatuur de nodige aanpassingen aan te brengen aan de bestaande regelgeving.

In het licht van de evaluatie van het kaderbesluit Sociale Huur, is samen met het beleidsdomein Wonen een doelgroepenbeleid uitgetekend binnen de sociale huisvesting. Dat wordt meegenomen in het recent goedgekeurde nieuwe kaderbesluit.

Op 14 juni 2013 keurde de Vlaamse Regering de conceptnota W²-decreet goed. Deze conceptnota is samen met de ministers van Werk en Sociale Economie ingediend. Hiermee geven ze uitvoering aan een engagement uit het regeerakkoord 2009-2014 om een aangepast kader te creëren voor werkzoekenden die ver verwijderd zijn van de arbeidsmarkt en om de maatschappelijke positie van (ex-)psychiatrische patiënten op het vlak van werkgelegenheid te verbeteren door een structurele samenwerking tussen de beleidsdomeinen Werk, Sociale Economie en Welzijn, Volksgezondheid en Gezin. Op basis van deze conceptnota wordt een aanbouwdecreet uitgewerkt.

De minister continueert de onderhandelingen met het beleidsdomein Onderwijs over de beweging van de opvangcentra en internaten van het Gemeenschapsonderwijs naar het beleidsdomein Welzijn, Volksgezondheid en Gezin. In de eerste fase in 2014 krijgt de doelgroep met de grootste zorgnoden prioriteit. Deze ontwikkeling wordt gesitueerd binnen de contouren van een integrale jeugdhulp, waarbij intersectorale gegevensuitwisseling, een benadering vanuit het decreet van 7 mei 2004 betreffende de rechtspositie van de minderjarige in de integrale jeugdhulp en gedeelde kwaliteitskaders de basis vormen voor de uitrol van een modulaire aanpak en waarbij kinderen en jongeren in functie van een gedeelde screening geheroriënteerd kunnen worden.

Zesde staatshervorming

Met het oog op de uitvoering van de zesde staatshervorming hebben administratie en stakeholders een groenboek opgesteld. Het groenboek Zesde Staatshervorming geeft verschillende scenario's weer om de nieuwe bevoegdheden op het vlak van gezinsbeleid, gezondheidsbeleid en justitieel beleid te integreren in de werking van de Vlaamse overheid. Onder meer op basis hiervan zal in het komende beleidsjaar en in de volgende legislatuur gedebatteerd en beslist kunnen worden over de te nemen beleidsopties. Ook in de schoot van deze commissie zullen er hiertoe nog mogelijkheden zijn.

Gelet op de formele bevoegdheidsoverdrachten op 1 juli 2014, zullen de functioneel bevoegde administraties in overleg met hun federale tegenhangers, de nodige voorbereidingen moeten doen om de transitie van bevoegdheden, personeel en werkingsmiddelen in goede banen te leiden en in te staan voor de continuïteit van de dienstverlening aan burgers en voorzieningen.

Synergie Europa

Vlaanderen blijft actief participeren aan Europese programma's en zich actief positioneren in Europese netwerken. In het kader van Flanders' Care netwerk Vlaanderen met de andere Europese regio's die het aanbod aan kwaliteitsvolle zorg willen verbeteren door het innovatief ondernemerschap in de zorg economie te stimuleren.

Om meer te kunnen deelnemen aan Europese subsidieprogramma's, worden de mogelijkheden van Europese projectfinanciering opgevolgd. Dat kan zowel gaan om het deelnemen aan joint actions, faciliteren van partnersearch, gebruikmaken van uitwisseltrajecten, als om het zelf indienen van projectvoorstellen. Voor subsidieopportunities wordt nau-

wer samengewerkt met onder andere het Kenniscentrum Sociaal Europa, een actor actief in het Europese speelveld. Het Agentschap Jongerenwelzijn maakte, samen met het Kenniscentrum Sociaal Europa actief werk van de oprichting van een Europees Netwerk Jeugdhulp. Een eerste bijeenkomst vond plaats in september 2013 in Garda.

In 2013 en 2014 zal de aandacht vooral gaan naar het Almuniapakket, het hervormde pakket van Europese staatssteunregelgeving betreffende diensten van algemeen belang. Hiertoe werd er reeds in maart 2012 een beleidsdomeinbrede werkgroep opgericht, die de impact van dit pakket op het beleid en de regelgeving zal analyseren zodat alles in het werk kan worden gesteld om tegemoet te komen aan de Europese verplichtingen.

1.2. Begroting

1.2.1. Programma B: Provisies

Aangezien het niet altijd mogelijk is om bij de opmaak van de begroting alle budgetten op een gedetailleerde wijze toe te wijzen aan de verschillende begrotingsartikelen worden een beperkt aantal provisie's aangelegd.

Het gaat om een eerste provisie voor de uitvoering van specifieke projecten, voornamelijk voor projecten in het kader van Flanders' Care, en Wonen-Welzijn (855.000 euro), en een provisie voor de uitvoering van een leeftijdsafhankelijk hulpmiddelenbeleid (643.000 euro) in het kader van de globale besparingsoperatie. Het budget wordt verminderd ten aanzien van 2013 in het kader van de algemene besparingsoperatie.

Een tweede provisie betreft de uitvoering van VIA. Enerzijds betreft dit nog budget voor de uitvoering van VIA3. Maar het grootste budget dient voor de uitvoering van VIA4. In tegenstelling tot in 2013, waar alle middelen initieel werden ingeschreven op de provisie, worden de middelen van VIA4 in de begroting 2014 onmiddellijk verdeeld over de begrotingsartikelen waarop de subsidies toegekend worden. Vandaar dat het budget op deze provisie zo sterk daalt. Er blijft in 2014 op deze provisie nog 7,3 miljoen euro hoofdzakelijk voor de VIA-middelen voor de personeelsleden gefinancierd met de Sociale Maribel van VIA4 en VIA3. Deze middelen worden in de loop van 2014 toegewezen aan de passende begrotingsartikelen.

1.2.2. Programma C: Welzijnszorg

Het programma C omvat de begrotingsartikelen over het armoedebestrijdingsbeleid en samenlevingsopbouw, vrijwilligerswerk, welzijnswerk, integrale jeugdhulp, beleidsontwikkeling en ondersteuning en de dotaties aan VIPA en CICOV.

Het artikel Beleidsontwikkeling en ondersteuning bedraagt 1,6 miljoen euro. Dit artikel omvat budgetten voor communicatie, studies, wetenschappelijk onderzoek, adviesraden en het Steunpunt Wetenschappelijk Onderzoek. In vergelijking met 2013 wijzigt het budget door indexering en de terugzetting van extra middelen die in 2013 eenmalig waren vrijgemaakt.

Het budget (en het gelijknamige artikel) voor armoedebestrijding en samenlevingsopbouw bedraagt 15 miljoen euro. Het krediet op dit begrotingsartikel is ten opzichte van 2013 verhoogd met 301.000 euro.

Het budget (en het gelijknamige artikel) voor vrijwilligerswerk bedraagt 1,6 miljoen euro. Het krediet wordt voor het overgrote deel besteed aan subsidies aan de erkende autonome vrijwilligersorganisaties.

In het kader van de interne staatshervorming wordt 123.000 euro overgedragen naar het Fonds Jongerenwelzijn (begrotingsartikel GB0/1GE-D-2-Y/IS) voor de uitbreiding van de rechtstreeks toegankelijke jeugdhulp.

Het budget (en het gelijknamige artikel) voor welzijnswerk bedraagt 94 miljoen euro. De kredieten op dit begrotingsartikel hebben verschillende wijzigingen ondergaan. De middelen werden aangepast aan de evolutie van de gezondheidsindex en aan de evolutie van de anciënniteit. Vanuit het Provinciefonds is 206.000 euro overgedragen in het kader van de interne staatshervorming. Er werd 1.375.000 euro toegevoegd voor de uitvoering van VIA4 voor de social/non-profit 2011-2015, met name voor de maatregelen inzake de verhoging van de eindejaarspremie en managementondersteuning, en 500.000 euro opgenomen voor uitbreiding VIA4.

Het budget voor de CIG's ten bedrage van 7.757.000 euro wordt overgedragen naar het Fonds Jongerenwelzijn. Het budget van 96.000 euro voor de subsidiëring van activiteiten voor opvoedingsondersteuning wordt overgedragen naar Kind en Gezin.

Het budget en het gelijknamige artikel voor de uitvoering van het VIA-akkoord bedraagt op deze post 26,6 miljoen euro.

Dit artikel is bedoeld voor subsidies in het kader van de uitvoering van VIA4 voor de social/non-profit 2011-2015 voor de private en de publieke sector. Diverse budgetten komen vanuit de reeds besproken provisie voor VIA4 op dit artikel terecht, vandaar dat het serieus toeneemt van 7,5 miljoen tot 26,3 miljoen euro. Het betreft de kredieten voor de functieclassificatie en voor de subsidie voor managementondersteuning aan Verso, voor de maatregelen managementondersteuning en kwaliteit in de publieke sector, voor de uitvoering van de maatregelen koopkracht, en voor de kwalitatieve versterking van de werknemersvertegenwoordiging in de private sector. Ook de subsidies voor de tweede pensioenpijler uit de Vlaamse intersectorale akkoorden in de private en de publieke sector worden op deze post geplaatst.

Het budget (en het gelijknamige artikel) voor integrale jeugdhulp bedraagt 558.000 euro. Ten opzichte van 2013 wijzigt het budget vanwege overhevelingen en indexering.

De diverse artikelen interne stromen betreffen de dotaties aan de diverse instellingen, en worden verderop bij deze instellingen zelf besproken.

1.2.3. Fonds Jongerenwelzijn

De totale ontvangsten en uitgaven van het Fonds Jongerenwelzijn bedragen 404 miljoen euro. De belangrijkste post, subsidiëring van de erkende voorzieningen, pleegzorg, gelijkgestelde voorzieningen, projectmatige initiatieven en wetenschappelijk onderzoek (artikel 3300) bedraagt 379 miljoen euro. Dit is een stijging met 32 miljoen euro tegenover 2013, en is te verklaren door de centralisatie van de budgetten voor pleegzorg vanuit Kind en Gezin en het VAPH binnen het Fonds Jongerenwelzijn (10,2 miljoen euro), de overdracht van het budget van de CIG's vanaf 2014, het extra budget van 750.000 euro voor knelpunt dossiers, en een overheveling van 1,6 miljoen euro vanuit het VAPH.

Voorts zorgt de inzake interne staatshervorming ervoor dat een budget van 836.000 euro wordt ingeschreven. Vanuit het provisionele krediet voor VIA4 wordt een budget van 4,7 miljoen euro voor het intersectorale deel overgeheveld. Er is een vermeerdering met 656.000 euro voor pleegplaatsingen, internaatplaatsingen en preventieve sociale actie, een vermeerdering met 1,5 miljoen euro voor de weddedrift in de private voorzieningen, een bijkomend budget van 1,6 miljoen euro in kader van het VIA4-akkoord sectoraal onder-

deel. Tot slot worden de budgetten ter waarde van 3,1 miljoen euro vanuit de post spaargeld voor pleegkinderen vanaf 2014 ook op deze post geplaatst.

1.2.4. Programma D: Gezondheids- en ouderenbeleid

Het budget (en het gelijknamige artikel) voor Zorg en Gezondheidsbeleid Algemeen bedraagt 10,2 miljoen euro. Deze basisallocatie omvat een aantal uitgaven die themaoverschrijdend zijn of niet rechtstreeks aanleunen bij een van de inhoudelijke thema's van de beleidsbrief.

Themaoverschrijdende uitgaven zijn uitgaven voor communicatie, voor wetenschappelijk onderzoek, voor adviesverlening en ondersteuning, voor epidemiologisch onderzoek, gegevensverzameling, het gezondheids- en welzijnsinformatiesysteem en ICT-projecten en voor algemene klantgerelateerde uitgaven. Daarnaast worden hier ook de middelen opgenomen voor de uitvoering van het sociaal akkoord en voor de verdeling van de opbrengsten van de Nationale Loterij.

Het budget (en het gelijknamige artikel) voor beleid eerstelijnsgezondheidszorg bedraagt vijf miljoen euro. Het budget neemt toe met 70.000 euro vanwege het toekennen van de loonindex, en een extra budget van 39.000 euro in uitvoering van VIA4. Ten slotte wordt voor projecten 160.000 euro minder ingeschreven.

Het budget (en het gelijknamige artikel) voor beleid over ziekenhuizen en geestelijke gezondheidszorg bedraagt 72,8 miljoen euro. Belangrijkste wijziging is de overheveling 442.000 euro naar deze post vanuit preventie voor de cgg-suïcidepreventiewerkers. Het betreft projectmiddelen die vanaf 2014 structureel in de enveloppes van de cgg worden opgenomen. 601.000 euro wordt overgeheveld in het kader van de interne staatshervorming. 400.000 euro wordt overgeheveld vanuit het Fonds Jongerenwelzijn voor De Sleutel, een organisatie in de verslavingszorg. 1,3 miljoen euro wordt toegekend naar aanleiding van VIA4.

Het budget (en het gelijknamige artikel) voor preventief gezondheidsbeleid bedraagt 42,6 miljoen euro. Op dit begrotingsartikel worden vooral de initiatieven gesubsidieerd in uitvoering van het decreet van 21 november 2003 betreffende het preventieve gezondheidsbeleid die hoofdzakelijk betrekking hebben op de preventie van en bij niet overdraagbare aandoeningen. Het gaat om de logo's, partnerorganisaties, organisaties met terreinwerking en facultatieve subsidies. Het betreft een totaal budget van 29,9 miljoen euro.

De tweede grootste post op dit artikel betreft het budget voor vaccinaties. Er is een totaalbudget op dit begrotingsartikel van 11,3 miljoen euro. De middelen van dit begrotingsartikel worden tevens gebruikt in de strijd tegen tuberculose. Tuberculose is een infectieziekte die traag evolueert en waarvoor een langdurige behandeling vereist is om volledig te genezen. Het budget voor 2014 bedraagt 1,2 miljoen euro.

In het algemeen wijzigt dit budget ten gevolge van de aanpassing aan de index ten belope van 556.000 euro. Naast enkele kleinere interne verschuivingen is er een extra budget van 229.000 euro naar aanleiding van VIA4, en een besparing met 100.000 euro in het totaalbudget voor projecten.

Het budget voor thuis- en ouderenzorgbeleid bedraagt 715 miljoen euro, en wordt vanaf 2014 gespreid over drie artikelen. Op het begrotingsartikel Thuis- en ouderenzorgbeleid wordt 41,4 miljoen euro vrijgemaakt voor de thuiszorgsectoren exclusief de gezinszorg en de logistieke en aanvullende thuiszorg. Belangwekkende wijzigingen betreffen hier het inschrijven van een extra budget in het kader van de interne staatshervorming ten bedrage van 1,2 miljoen euro, en een extra budget in het kader van het VIA4-akkoord ten bedrage van 113.000 euro.

Op het begrotingsartikel Ouderenzorgbeleid, wordt 49,8 miljoen euro vrijgemaakt voor animatiewerking, serviceflats en enkele kleinere uitgaven in het ouderenzorgbeleid. Het krediet voor animatiewerking neemt toe met 833.000 euro vanwege van de aangroei van het aantal erkende woongelegenheden in de gesubsidieerde woonzorgcentra en centra voor kortverblijf. Door het op niveau houden van de oude loonnorm in de animatiewerking kan het krediet worden verminderd met 500.000 euro in het kader van de besparingsoperatie.

Op het begrotingsartikel 'Thuis- en ouderenzorgbeleid – diensten voor gezinszorg en aanvullende thuiszorg en diensten voor logistieke hulp' wordt 624 miljoen euro gereserveerd voor de betreffende diensten. Een toename van het urencontingent gezinszorg met 1,7 percent kan gerealiseerd worden. Tevens wordt een extra budget ingeschreven van 500.000 euro voor uitbreiding van de DOP-uren.

1.2.5. VIPA

De totale ontvangsten en uitgaven van VIPA bedragen in 2014 281 miljoen euro. De beschikbaarheidsvergoedingen in het kader van de dotatie van de alternatieve financiering nemen toe van 155,4 miljoen tot 189,4 miljoen euro zowel in vastleggings- als in vereffeningskredieten. Deze bedragen zijn de geraamde betalingsverplichtingen voor de voorzieningen die reeds een bevel van aanvang hebben gegeven of nog een bevel van aanvang moeten geven, maar reeds een principieel akkoord kregen. Het totaal aan verleende principiële akkoorden dat hiertegenover staat bedraagt ongeveer 2,5 miljard euro.

Door de overschakeling op alternatieve financiering voor de sector van de verzorgingsvoorzieningen, ouderen- en thuiszorgvoorziening en voorzieningen voor personen met een handicap, zijn er op termijn minder vastleggingskredieten nodig voor de klassieke financiering en meer voor de alternatieve financiering. Het vastleggingskrediet voor de klassieke financiering werd verminderd van 35,6 miljoen naar 21,8 miljoen euro. De betaal kredieten van de klassieke financiering nemen af van 40 miljoen naar 32 miljoen euro.

De werkingsuitgaven bedragen 428.000 euro en dienen om de studie- en onderzoeksopdrachten te kunnen financieren.

1.2.6. Vlaams Zorgfonds

Het Vlaams Zorgfonds kent een totale ontvangst- en uitgavenvolume van 358 miljoen euro. De inkomsten uit beleggingen en de ledenbijdragen blijven op ongeveer hetzelfde niveau als in 2013 en worden geraamd op 29,7 miljoen euro, respectievelijk 104,6 miljoen euro.

De dotatie aan het Vlaams Zorgfonds komt op 216,3 miljoen euro. In dit bedrag zit hoofdzakelijk een toename met 11 miljoen euro noodzakelijk om de toename van het aantal tenlastenemingen op te vangen. Die subsidies voor tenlastenemingen bedragen 333,7 miljoen euro. De stijging wordt verklaard door een verwachte toename van het aantal tenlastenemingen voor mantel- en thuiszorg met 4,3 percent. In de residentiële sector wordt een toename van 1200 tenlastenemingen verwacht. Daaraan gekoppeld nemen ook de uitgaven toe voor de vergoeding van indicatiestellers.

Het reservefonds blijft ongewijzigd op een niveau van 898,5 miljoen euro.

1.2.7. Kind en Gezin

De totale ontvangsten en uitgaven van Kind en Gezin bedragen 733 miljoen euro. In 2014 wordt er net zoals in 2013 voorzien in een opname uit het reservefonds ten belope van 5,6 miljoen euro. De financiële bijdragen van de gezinnen voor kinderopvang en adoptie be-

dragen in 2014 152 miljoen euro. Dat is een lichte toename in vergelijking met 2013 vooral vanwege het op kruissnelheid komen van de nieuwe plaatsen opgestart in 2013 alsook door de opstart van bijkomende plaatsen in 2014.

De belangrijkste ontvangst van Kind en Gezin is de dotatie ten bedrage van 525 miljoen euro. De dotatie aan Kind en Gezin is in vergelijking met 2013 toegenomen met 13,8 miljoen euro. Er is een toename met 1,1 miljoen euro voor de indexering en met 246.000 euro voor weddedrift. Er wordt een extra besparing van 319.000 euro doorgevoerd op de apparaatskredieten. Er zijn voorts extra budgetten voor VIA4 (intersectoraal) en de interne staatshervorming. Tot slot wordt een bedrag van 9,8 miljoen euro toegevoegd aan de dotatie voor de uitbreiding van het aantal plaatsen.

1.2.8. VAPH

De totale ontvangsten en uitgaven van het VAPH zijn begroot op 1,45 miljard euro. De voornaamste begrotingspost omvat de werkingsdotatie aan het VAPH. Zij bedraagt 1,4 miljard euro. De totale stijging van de werkingsdotatie van het VAPH bedraagt 45,6 miljoen euro tegenover 2013. Deze aangroei is voornamelijk opgebouwd uit de inschuif van kredieten voor het uitbreidingsbeleid 2014 of 27,2 miljoen euro en de toekenning van de kredieten voor de uitvoering van het intersectoraal deel van VIA4 (18,5 miljoen euro).

Daarnaast werden ook middelen intern overgedragen naar Jongerenwelzijn (met name kredieten voor pleegzorg, knelpunt dossiers en de middelen voor de betoelaging van de multidisciplinaire verslagen binnen de Integrale Jeugdhulp) ten bedrage van 11,8 miljoen euro, en naar gezinszorg ten belope van 500.000 euro voor de uitbreiding van de DOP-uren. In het kader van de doorgevoerde besparingen (onder andere de verdere opstap tot 6,5 percent) op personeel en enkele kleinere herverdelingen daalt de dotatie nog met 530.000 euro.

Naast de werkingsdotatie kan het VAPH middelen uit de toekenning van de winstdotatie van de Nationale Loterij toekennen binnen de geldende regelgeving. Deze dotatie wordt begroot op vijf miljoen euro, wat een miljoen euro lager is dan in 2013.

1.2.9. Openbare psychiatrische ziekenhuizen

De twee Vlaamse openbare psychiatrische ziekenhuizen, in Rekem en Geel, ontvangen – net zoals alle andere psychiatrische ziekenhuizen en psychiatrische verzorgingstehuizen – een federale ziekenhuisfinanciering. De Vlaamse begroting voorziet echter in een dotatie ter financiering voor de personeelskosten die voortvloeien uit de door de Vlaamse overheid afgesloten sectorale akkoorden.

De dotatie voor OPZ Geel bedraagt 7 miljoen euro en voor OPZC Rekem 7,5 miljoen euro. De wijzigingen ten opzichte van 2013 zijn te verklaren door enkele extra budgetten in het kader van het sectoraal akkoord.

2. Algemene bespreking

2.1. Uiteenzetting door mevrouw Marijke Dillen

Mevrouw *Marijke Dillen* vindt dat het parlementaire controlerecht op de begroting en de beleidsbrief wordt bemoeilijkt door de algemene en vage formulering van de doelstellingen. Vlaams Belang kan in grote lijnen akkoord gaan met de doelstellingen van het beleid. Bepaalde dossiers zouden echter sterker aan bod moeten komen, bijvoorbeeld het voeren van een coherent gezinsbeleid of het definitief wegwerken van alle wachtlijsten, in het bijzonder in de sector van personen met een handicap.

Intussen is de regeerperiode grotendeels voorbij. Er zou inmiddels duidelijkheid moeten zijn over de realisatie van de mooie doelstellingen van de beleidsnota *Welzijn, Volks-*

gezondheid en Gezin 2009-2014 (*Parl.St.* VI.Parl. 2009-10, nr. 191/1). Dat is echter niet het geval. Een concrete timing ontbreekt. In 2014 is er nochtans niet veel tijd meer over voor decreetgevend werk. Er rest de minister slechts een tiental weken om al het geplande decreetgevende werk door het Vlaams Parlement te jagen. De voorbije vier jaren heeft de Vlaamse Regering een en ander gerealiseerd, maar veel belangrijke doelstellingen zijn niet bereikt. Naast tijdsgebrek is er ook een gebrek aan financiële middelen. De spreker wil van de minister vernemen of hij er echt van overtuigd is dat hij al die doelstellingen nog zal realiseren.

Er is nog altijd geen perspectief op verbetering van de economische en financiële situatie in Vlaanderen. Daarom heeft het Rekenhof ernstige twijfels over de financiële haalbaarheid van de Vlaamse begroting, waar de begroting van het beleidsdomein Welzijn deel van uitmaakt.

Mevrouw Marijke Dillen is vooral getroffen door het uitstel van het nieuwe beleid dat bij het begin van de regeerperiode trots werd aangekondigd. In de praktijk zal uitstel afstel betekenen. Daarbij denkt ze onder meer aan het decreet van 13 juli 2012 houdende de Vlaamse sociale bescherming, waarmee de Vlaamse Regering aan de burgers een aantal beloften deed, ook al was ze perfect op de hoogte van de hachelijke economische en budgettaire situatie. Dergelijke zaken worden ‘on hold’ gezet.

De noden blijven hoog in Vlaanderen. Het beleidsdomein Welzijn draagt daarin een grote verantwoordelijkheid. Ze betreurt dat deze Vlaamse Regering bij de verdeling van de begroting te veel blijft denken per departement. Het zou beter zijn als de Vlaamse Regering binnen de totaliteit van de middelen een aantal prioriteiten zou bepalen. In budgettaire moeilijke tijden moet een regering kiezen voor wat echt nodig is. Menselijke noden en verzuchtingen zijn voor Vlaams Belang de absolute prioriteit. Vlaanderen slaagt er niet in om die allemaal te lenigen, ook al is er op bepaalde begrotingsposten nog ruimte voor besparingen. Die middelen zouden moeten worden overgeheveld naar bevoegdheden zoals Welzijn, waar er grote menselijke noden zijn. Ze roept de Vlaamse Regering op eindelijk het geweer van schouder te veranderen.

Bij de uitvoering van het welzijnsbeleid zijn geregeld andere beleidsniveaus betrokken. Mevrouw Marijke Dillen vraagt een duidelijk beeld van de doelstellingen waarbij andere beleidsniveaus betrokken zijn.

In deze beleidsbrief worden opnieuw projecten en evaluaties aangekondigd. Doelstellingen en timing ontbreken evenwel. Over de budgetten is er evenmin duidelijkheid. De spreker verzoekt de minister een en ander te verduidelijken.

Voorts stelt ze alweer een gebrek aan coördinatie vast. Verschillende doelstellingen zijn verspreid over verschillende programma's en hoofdstukken van deze beleidsbrief en begroting. Zij vraagt zoals elk jaar om de begroting en de beleidsbrief beter op elkaar af te stemmen. Dat zou niet alleen de duidelijkheid en de leesbaarheid van de begroting en beleidsbrief ten goede komen, maar ook de eenheid binnen het beleidsdomein.

Uit de regelgevingsagenda blijkt dat de minister voor de verkiezingen nog een achttal grote dossiers wil voorleggen aan deze commissie. Zij betwijfelt of dat zal lukken, en vraagt de de minister waaraan hij voorrang zal geven.

2.2. Uiteenzetting door mevrouw Else De Wachter

Mevrouw *Else De Wachter* beseft dat dit de laatste beleidsbrief is voor de verkiezingen. Daarom wil ze terugblikken op de realisaties van deze regeerperiode. Het is positief dat Vlaanderen ondanks de economische crisis is blijven investeren in Welzijn. Bovendien

zijn er belangrijke wijzigingen gebeurd in het beleid, bijvoorbeeld met het decreet van 12 juli 2013 betreffende de integrale jeugdhulp, Perspectief 2020 (*Parl. St.* VI.Parl. 2009-10, 632/1), het decreet van 20 april 2012 houdende de organisatie van kinderopvang van baby's en peuters, de fusie van de CAW's en het ontwerp van decreet houdende de organisatie van preventieve gezinsondersteuning (*Parl. St.* VI.Parl. 2012-13, nr. 2131/1). Met deze beleidsbrief gaat de minister verder op de ingeslagen weg. Hij vraagt om te blijven investeren in Welzijn. Haar fractie zal de minister daarin volgen.

Bepaalde zaken verdienen nog wat meer aandacht, bijvoorbeeld de belangrijke rol van de lokale besturen in het lokaal welzijnsbeleid, onder meer binnen het Lokaal Loket Kinderopvang en binnen de preventieve gezinsondersteuning. De opdrachten van de lokale besturen brengen echter ook kosten met zich mee. Ofwel mag Vlaanderen niet te veel taken toebedelen aan de lokale besturen, ofwel moet Vlaanderen zorgen voor de nodige ondersteuning om de gemeenten voldoende slagkracht te geven.

Er worden bijkomende plaatsen gepland in de kinderopvang. Het beleid dient echter ook aandacht te hebben voor de kwaliteit van de kinderopvang. Er is een aantal initiatieven genomen, maar de spreekster vraagt die op te drijven. Bij het in voege treden van het decreet van 20 april 2012 houdende de organisatie van kinderopvang van baby's en peuters moet er oog zijn voor de reacties van het werkveld. De spreekster herinnert aan een recent faillissement waardoor in één gemeente nogal wat plaatsen verloren zijn gegaan. Voor de situatie in Brussel zou de minister contact hebben gehad met het Office de la Naissance et de l'Enfance. Er zou meer duidelijkheid moeten komen over het statuut van de onthaalouder. In de beleidsbrief vindt ze daarover echter niets terug.

Bij het opstellen van de uitvoeringsbesluiten van het in commissie goedgekeurde ontwerp van decreet houdende de organisatie van preventieve gezinsondersteuning, moet rekening worden gehouden met de opmerkingen van deze commissie en van het werkveld over privacy, de rol van de lokale besturen en de financiering.

In de beleidsbrief Welzijn, Volksgezondheid en Gezin – Beleidsprioriteiten 2012-2013 (*Parl. St.* VI.Parl. 2012-13, nr. 1757/1) staat dat de werkgroep Samenwerking en Kwaliteit in het komende werkjaar een voorstel van kwaliteitscriteria voor samenwerkingsverbanden tussen zorgverstrekkers in de eerste lijn zal voorleggen aan het Samenwerkingsplatform en aanvullende specifieke kwaliteitscriteria voor wijkgezondheidscentra. Omdat daarover niets terug te vinden is in deze beleidsbrief, vraagt mevrouw Else De Wachter aan de minister daarover wat meer duidelijkheid te geven.

2.3. Uiteenzetting door mevrouw Mieke Vogels

Ook mevrouw *Mieke Vogels* wil terugblikken op de voorbije regeerperiode. Ze stelt vast dat er heel wat werk verzet is. Bij de realisaties zijn er echter ook heel wat projecten, proeftuinen en experimenten waarvan men bij de evaluatie vaststelt dat er onvoldoende gegevens zijn om al conclusies te trekken.

Het PGB-experiment waarbij 140 personen met een handicap betrokken waren, is afgebroken. De 140 betrokkenen werken nog steeds met een PGB. Het experiment zou normalerwijs aflopen op het einde van 2013, maar de Vlaamse Regering heeft beslist om het experiment te verlengen voor de 140 betrokkenen. De uiteindelijke doelstelling daarvan is echter voor niemand duidelijk.

Nog binnen de sector van personen met een handicap is er een aantal experimenten opgestart met de DIO's. Deze experimenten zijn na evaluatie gecontinueerd, maar er komt geen uitbreiding. Hun toekomstige rol in de persoonsvolgende financiering is onduidelijk.

De DOP's zullen wel een taak krijgen in de persoonsvolgende financiering, maar ook daarover bestaat heel wat onduidelijkheid. Daarnaast zijn er de multifunctionele centra, het flexibel aanbod meerderjarigen en de regionale prioriteitencommissies. Die laatste krijgen helaas ook een plaats in de persoonsvolgende financiering.

Ook andere sectoren krijgen regelluwte om projecten uit te werken. Binnen de beleidsdomeinen Wonen en Welzijn is regelluwte gecreëerd om de projecten Wonen-Welzijn mogelijk te maken. Het is onduidelijk wat er met die projecten zal gebeuren. Ze vreest dat de sectoren na de evaluatie zullen terugplooiën in hun eigen cocon. Ze zullen er vooral voor zorgen dat ze verder kunnen blijven beschikken over het voor hen bestemde budget. Al bij al zijn transparantie en cliëntvriendelijkheid zeker niet groter geworden. Zelfs wie jarenlang vertrouwd is met de sector kan niet altijd meer volgen. De talrijke transities tijdens deze regeerperiode hebben voornamelijk geleid tot evenveel nieuwe afkortingen en namen.

De minister heeft ook heel wat nieuwe regelgeving gerealiseerd, al is het moeilijk om de talrijke experimenten daarin een plaats te geven. Alle decreten die tijdens deze regeerperiode werden goedgekeurd, hebben twee kenmerken gemeen.

Vooreerst is er nooit berekend wat de uitvoering van de decreten zal kosten. Ingewijden zeggen dat de uitvoering van het decreet van 20 april 2012 houdende de organisatie van kinderopvang van baby's en peuters 300 tot 400 miljoen euro kost. Het is onduidelijk waar dat geld vandaan moet komen. Dezelfde opmerking geldt voor het aangekondigde decreet op de persoonsvolgende financiering dat gebaseerd is op een basisondersteuningsbudget en op de financiering van de handicapspecifieke zorg. Niemand weet hoe hoog het basisondersteuning zal zijn en wie dat zal financieren. Men weet alleen dat de middelen uit de Vlaamse Zorgverzekering zullen komen, die al armlastig is. Recent werd bericht over foute prognoses waardoor de kas sneller leeg zal zijn dan gedacht. Daarnaast raakt de Vlaamse Zorgverzekering niet uit de kinderschoenen. De uitkering voor mensen die in een woonzorgcentrum verblijven en voor zwaar zorgbehoevende mensen die nog thuis wonen is in deze regeerperiode blijven steken op 130 euro, terwijl de factuur van het woonzorgcentrum wel is gestegen. Mevrouw Mieke Vogels wil vernemen hoeveel mensen een beroep doen op het OCMW om hun factuur van het woonzorgcentrum te betalen. Is dat cijfer de voorbije jaren gestegen?

Een tweede kenmerk van de nieuwe decreten is dat de uitvoering ervan – en bijgevolg ook de kosten – wordt doorgeschoven naar de volgende regeerperiode. Dat is een ziekte waar de hele Vlaamse Regering aan lijdt. Bovendien is er de overheveling van bevoegdheden in het kader van de zesde staatshervorming, waarover niemand hardop durft te zeggen dat het geld zal kosten. Daarom denkt ze dat de vorming van de volgende Vlaamse Regering even lang zou kunnen duren als de vorming van de vorige Federale Regering.

Bij sommige decreten is er intussen een aantal uitvoeringsbesluiten goedgekeurd. Daaruit blijkt dat de huidige manier van besturen gewoon wordt voortgezet. Er is niet veel te merken van de transitie en (r)evolutie waarover de minister het heeft in zijn beleidsbrief. De sociale ondernemers worden in een keurslijf van regeltjes gedwongen. Dat illustreert ze aan de hand van de uitvoeringsbesluiten bij het decreet van 20 april 2012 houdende de organisatie van kinderopvang van baby's en peuters dat in de eerste plaats streeft naar een verhoging van de kwaliteit. In de praktijk wordt de kwaliteit steeds vertaald naar omkadering en bijvoorbeeld afgemeten aan de diploma's van de mensen die de zorg voor de kinderen opnemen. Daarbij verwijst men naar Noord-Europa waar de kinderopvang het werk is van hooggeschoolde personeelsleden.

Uit de uitvoeringsbesluiten blijkt dat het decreet in de praktijk gezorgd heeft voor een verlaging van de personeelsomkadering van één begeleider per 6,5 kinderen naar één op acht. Over de diplomavooraarden wordt er weinig gezegd, al twijfelt de spreekster eraan

of hogere diploma's per definitie gelijkstaan met hogere kwaliteit. Men denkt ook aan de oprichting van een pedagogische kwaliteitsdienst, die zou kunnen erkend worden met drie vte. Dat is echter alleen mogelijk voor heel grote voorzieningen. Kleine voorzieningen kunnen kwaliteit inkopen, maar daar zullen alleen vormingsorganisaties beter van worden.

Mevrouw Mieke Vogels vraagt op korte termijn duidelijkheid over de vraag wat kwaliteit precies betekent. Kwaliteit wordt, ook in woonzorgcentra, steeds meer synoniem van veiligheid. Bewoners mogen niet meer helpen in de keuken van het woonzorgcentrum omwille van de voedselveiligheid. Klachten over een gebrek aan kwaliteit in bepaalde woonzorgcentra zijn vaak aanleiding tot het opstellen van bijkomende kwaliteitscriteria, bijvoorbeeld inzake valpreventie. De voorzieningen moeten het aantal valincidenten doorgeven. Sinds die maatregel van kracht is, worden mensen vaker gefixeerd in hun zetel. De vraag is of dit criterium de kwaliteit zal verhogen.

Ook de kinderdagverblijven gaan gebukt onder honderden regeltjes. Kwaliteit betekent dat kinderen leren omgaan met gevaar. Een pedagogische aanpak is beter dan veiligheid gelijk te stellen met kwaliteit. De uitvoeringsbesluiten bepalen dat ook de kleine voorzieningen met een kwaliteitshandboek dienen te werken. Ze ziet de meerwaarde van deze maatregel niet in want ook een kwaliteitshandboek is te koop.

Kwaliteit meten en objectiveren is soms zinnig maar thans gaat men daar te ver in. Mevrouw Mieke Vogels verwijst naar de zorglastmeting voor de onthaalouder, waarover ze grote twijfels heeft. Dat is bovendien een negatie van het werk van een dienst voor onthaalouders die instaat voor een begeleiding op maat.

Het is ook onduidelijk hoe de cliënten zullen worden betrokken bij het meten van kwaliteit. Niemand denkt eraan ouders te vragen wat zij over de kwaliteit van de kinderopvang vinden. Het agentschap Zorginspectie is bezig met het opstellen van aangepaste inspectieformulieren. De spreekster roept op minder met formulieren en meer met mensen te werken.

De onrust in de kinderopvangsector neemt toe omdat steeds duidelijker wordt dat het nieuwe decreet niet uitvoerbaar is als er niet heel veel geld voor wordt uitgetrokken. De kwaliteitscriteria zullen voor minder in plaats van meer plaatsen zorgen. De zelfstandige onthaalouders zullen ook aan de hogere kwaliteitseisen moeten voldoen, maar zullen daarvoor geen enkele vorm van financiering krijgen. Die mensen zullen gezien hun leeftijd niet investeren maar stoppen.

Voor de zelfstandige IKG-initiatieven zal de dagvergoeding per kind opgetrokken worden naar 30 euro. Dat is echter onvoldoende om het personeel te betalen op basis van het paritair comité 331. Het lid wil vernemen waarom de bijkomende IKG-middelen bij voorkeur gebruikt zullen worden voor voorzieningen die werken met werknemers. Opvanginitiatieven mogen enkel aangezet worden om met werknemers te werken als het voor hen financieel mogelijk is. De dagvergoeding zal over een periode van tien jaar worden opgetrokken, wat volgens mevrouw Mieke Vogels op te lange termijn is. Een aantal zelfstandige kinderdagverblijven is failliet gegaan, maar steeds meer sluit gewoon. Ze vraagt bevestiging van de bewering dat meer zelfstandige kinderdagverblijven stoppen dan er starten.

Ook de besparingen van de lokale besturen hebben gevolgen voor de kinderopvang. Het Antwerpse stadsbestuur wil minder investeren in de gesubsidieerde kinderopvang en rekent op de zelfstandige initiatieven omdat de IKG-dagvergoeding niet volstaat. Het ziet er niet goed uit voor de kinderopvang.

Ook bij de uitvoering van het decreet van 12 juli 2013 betreffende de integrale jeugdhulp merkt mevrouw Mieke Vogels dezelfde afstandelijke regulitis. Alles draait rond formu-

lieren invullen. Tijdens de voorstart worden formulieren uitgetest. Door talrijke administratieve moeilijkheden is er steeds minder tijd voor het werk op het terrein. Dit decreet illustreert dat de afstand tussen administratie en hulpvrager nooit groter is geweest. De overgrote meerderheid van jongeren en ouders weten niet meer waar ze terecht kunnen met hulpvragen.

De integrale jeugdhulp is indertijd opgezet om vroeger te kunnen ingrijpen en om jongeren en ouders met vragen een brede en laagdrempelige toegang te bieden. Integrale jeugdhulp moest voorkomen dat zaken erger worden en dat jongeren in de bijzondere jeugdzorg terechtkomen. Het nieuwe decreet zorgt echter niet voor een brede en laagdrempelige instap. De integrale jeugdhulp rust op twee pijlers. Voor de bijzondere jeugdzorg loopt de financiering gewoon door. Voor de rechtstreeks toegankelijke jeugdhulp zijn er geen middelen uitgetrokken behalve 500.000 euro voor vraagverduidelijking.

De beleidsbrief roemt integrale jeugdhulp als een voorbeeld van samenwerking tussen diverse sectoren. Alle sectoren worden opgesomd behalve de CLB's, die vanaf 1 januari 2014 nochtans verantwoordelijk zijn voor de grootste instroom in de rechtstreeks toegankelijke jeugdhulp. Langs Kind en Gezin zullen geen adolescenten instromen. De CAW's zijn niet in staat om overal te zorgen voor een laagdrempelige instroom, laat staan voor een ernstige vraagverduidelijking of voor de vermaatschappelijking van de zorg. De CLB's zullen geconfronteerd worden met jongeren die te lang gewacht hebben om hun vraag te stellen, en hun taak moeten reduceren tot het invullen van het juiste formulier dat dan naar de toegangspoort wordt gezonden. De toegangspoort heeft geen enkel contact meer met de jongere. Met de doorverwijzer is er alleen schriftelijk contact aan de hand van formulieren.

Het beleid is verder dan ooit verwijderd van zorg op maat, vraaggestuurde zorg of van het zogenaamde warme Vlaanderen. De minister heeft het in zijn beleidsbrief over transformatie, wat mevrouw Mieke Vogels parafraseert als restauratie. De voorzieningen en de administratie hebben de zaak opnieuw in handen. De lastige wachtlijsten zijn geëxporteerd naar voor de toegangspoort. Wie binnenkomt in de gespecialiseerde zorg, wordt louter behandeld op basis van formulieren.

Binnen de sector van personen met een handicap heerst er bezorgdheid over het feit dat de veranderingen plaatsvinden op een ogenblik dat het VAPH geen leidende ambtenaar heeft en er geen veranderingsmanager meer is. De procedure voor de aanstelling van een nieuwe leidende ambtenaar is opgeschort. Als die procedure lang aansleept, zal de ongerustheid in de sector alleen maar toenemen. De spreekster vraagt naar de stand van zaken.

Het armoedebelief heeft gefaald. Deze Vlaamse Regering wilde het aantal kinderen dat in armoede opgroeit terugdringen, maar het tegenovergestelde is gebeurd. Een van de grote problemen van mensen in armoede is de toegang tot de gezondheidszorg. Hoe ver staat de minister met de door mevrouw Lieten, Vlaams minister van Armoedebestrijding, aangekondigde uitbreiding van het aantal wijkgezondheidscentra? In de beleidsbrief is daar niets van terug te vinden. Hoe ver staat de minister met de uitbreiding van het aantal plaatsen in de kinderopvang voor kansarme kinderen? De nieuwe IKG-plaatsen komen echter niet terecht waar de kansarmoede het grootst is. In Antwerpen en Genk zijn er respectievelijk 25 en 28 plaatsen kinderopvang per honderd kinderen, terwijl dat er in Leuven en Brugge meer dan vijftig zijn. Steden met een grote achterstand krijgen nochtans voorrang in het uitbreidingsbeleid. De spreekster vraagt een verklaring. Worden de plaatsen voor Antwerpen en Genk niet gerealiseerd vanwege een gebrek aan initiatiefnemers?

Ze heeft gehoord dat de subsidies van vzw De Link, de organisatie die ervaringsdeskundigen in de armoede opleidt, verlaagd worden. Op dit ogenblik zijn alle bestuursniveaus aan het besparen op dezelfde posten. Zo wordt de verzorgingsstaat aan een snel tempo afgebouwd.

De onlinerechtenverkenner is een tweetal jaar actief. Mevrouw Mieke Vogels wil vernemen wie er gebruik van maakt. Wordt het systeem aangevuld door de gemeenten? Worden ook de kansarmen daarmee bereikt?

2.4. Uiteenzetting door mevrouw Vera Jans

Op basis van de uiteenzetting van mevrouw Vogels zou mevrouw *Vera Jans* beginnen te denken dat het welzijnsbeleid niet meer is dan hier en daar een projectje en dat de mensen voor het overige aan hun lot worden overgelaten. Welzijn is echter een van de weinige beleidsdomeinen waar de budgetten worden gevrijwaard en waar er zelfs groeipaden zijn voor belangrijke zaken. Voor kinderopvang is er bijvoorbeeld 110 miljoen euro extra uitgetrokken en voor het gehandicaptenbeleid 145 miljoen euro.

Dan spreekt ze nog niet over al het andere zinvolle werk dat is verricht. De bakens voor de toekomst zijn verzet, niet in plannen, maar in decreten. In de gehandicaptensector evolueert men naar een vraaggestuurde omgeving en een persoonsvolgende financiering. Drie jaar geleden zou men dat voor onmogelijk hebben gehouden. Het zal natuurlijk niet gemakkelijk zijn. Ook de evoluties in de kinderopvang zullen de nodige weerstand oproepen. Er is echter geen alternatief gezien de complexiteit van deze sector. Het zou geen goed idee zijn om bepaalde kwaliteitseisen te laten vallen omdat er klachten zijn. Bij incidenten zal men hoe dan ook de minister met de vinger wijzen. Kwaliteit houdt in dat de mensen aan wie ouders hun kinderen toevertrouwen, aan bepaalde criteria moeten beantwoorden. Het attest van draagkracht moet in dat kader bekeken worden. De spreekster vindt het noodzakelijk decreten, ook als ze niet vanzelfsprekend zijn en flink wat middelen vergen, te verdedigen.

2.5. Uiteenzetting door mevrouw Vera Van der Borgh

Mevrouw *Vera Van der Borgh* zal vooral terugblikken op de voorbije jaren. In de beginperiode heeft de minister heel veel maatregelen aangekondigd, en in het laatste jaar van de regeerperiode is hij er uiteindelijk in geslaagd een aantal zaken te realiseren. In het voorjaar van 2014 treden enkele nieuwe decreten in werking, wat de minister de kans biedt in de aanloop van de verkiezingen uit te pakken met het geleverde werk. De tijd zal echter te kort zijn om het concrete beleid te evalueren en om na te gaan of het ook betaalbaar is.

Het decreet van 20 april 2012 houdende de organisatie van kinderopvang van baby's en peuters uitvoeren zal heel veel kosten. In het decreet worden geen bedragen vermeld, maar volgens Kind en Gezin zal het gelijkschakelen van de subsidies 81 miljoen euro kosten. Dat geld moet echter gevonden worden in de volgende regeerperiode. Er is geen enkele garantie dat de volgende Vlaamse Regering het decreet zal uitvoeren. In dat verband verwijst ze naar het PGB dat tien jaar geleden al goedgekeurd werd, maar dat nog altijd niet in uitvoering is. De financiering van het aangekondigde decreet op de persoonsvolgende financiering, dat in werking treedt op 1 januari 2015, wordt ook doorgeschoven naar de volgende Vlaamse Regering. Nieuwe woonzorgcentra die klaar zijn om open te gaan, weten niet of de nodige financiering wel zal volgen. Tijdens de volgende regeerperiode kan iedereen zich verwachten aan een budgettair drama.

Iedereen is het eens met het principe van de vermaatschappelijking van de zorg. Niet iedereen geeft echter dezelfde invulling aan dat principe. Voor Open Vld mag de vermaatschappelijking van de zorg niet betekenen dat de zorg op de schouders van de mantelzorgers terechtkomt totdat ze fysiek en psychisch uitgeput zijn. Mantelzorgers moeten integendeel partner worden van de zorg die door de overheid wordt gefinancierd, zodat hun engagement te combineren is met het eigen leven en duurzamer is. Ze kan akkoord gaan met de omgevingsanalyse van de minister: de gezinsgrootte neemt af terwijl het aantal alleenstaanden, eenoudergezinnen en alleenstaande ouderen toeneemt. Wie moet er dan de rol

van mantelzorger op zich nemen? De vaststelling dat de meeste ouderen het liefst een beroep doen op partners, kinderen, burens of vrienden moet genuanceerd worden. Uit een recente studie is namelijk gebleken dat men de zorg verkiest van zijn partner. Daarna kiest men voor een professionele hulpverlener, liever dan een beroep te doen op de kinderen.

Ze mist de vereenvoudiging van de overlegstructuren waar de sector herhaaldelijk om gevraagd heeft. Elk nieuw decreet installeert een nieuw overlegorgaan, maar er wordt nauwelijks iets afgeschaft of vereenvoudigd.

Het debat over de kerntaken van steden en gemeenten, die het budgettair moeilijk hebben, is nog altijd niet ten gronde gevoerd. De rol van steden en gemeenten in de regie van het aanbod blijft onduidelijk. Dat is een gemiste kans, zeker nu de zesde staatshervorming eraan komt.

2.6. Uiteenzetting door mevrouw Lies Jans

Mevrouw *Lies Jans* denkt dat deze beleidsbrief voortvloeit uit de krachtlijnen die in het begin van de regeerperiode werden uitgetekend door de meerderheid. Het beleidsdomein Welzijn wordt in deze begroting niet getroffen door de besparingen die in de andere beleidsdomeinen zijn doorgevoerd. Er wordt wel wat bespaard op de werkingskosten, maar er zijn extra middelen voor de kinderopvang en de gehandicaptensector. Ook het aantal uren van de gezinszorg wordt opnieuw uitgebreid. Het is immers de bedoeling dat mensen zo lang mogelijk thuis ondersteuning kunnen krijgen.

De kritiek van de oppositie dat er sterk regelgevend gewerkt werd, is eigenlijk een pluim voor de huidige Vlaamse Regering. Deze meerderheid heeft in de verschillende sectoren een heel nieuw denkkader geïntroduceerd. Inzake de kinderopvang worden er duidelijke lijnen uitgetekend voor de toekomst. De begrippen kwaliteit, tevredenheid en een goede begeleiding op de werkvloer worden verduidelijkt. De minister ging daarmee in op de vraag naar een vereenvoudiging van de sector. Er moet uiteraard toegezien worden op de uitvoering van het decreet. De alarmkreten uit de sector van de zelfstandige kinderopvang moeten ernstig worden genomen. Er zal nog regelgevend werk worden verricht rond de persoonsvolgende financiering voor personen met een handicap. Het algemeen welzijns-werk is op vraag van de sector vereenvoudigd, met het oog op een meer efficiënte werking. Deze wijziging treedt in werking vanaf 1 januari 2014, maar op een aantal plaatsen staat men al verder.

De interne staatshervorming heeft geleid tot een duidelijke taakverdeling tussen de provincies en de Vlaamse overheid. Ook voor de lokale besturen zijn er een aantal duidelijke krachtlijnen uitgetekend. In de toekomst moet in overleg worden afgesproken welke taken de lokale besturen op zich moeten nemen en welke ondersteuning de Vlaamse overheid kan bieden.

De voorbije jaren werden er heel wat stappen vooruit gezet. De regelgeving is veranderd. De volgende jaren zal het erop aankomen om dat verder uit te voeren. Deze begroting en deze beleidsbrief maken duidelijk dat het de bedoeling is om op de ingeslagen weg verder te gaan.

2.7. Uiteenzetting door mevrouw Sonja Claes

Mevrouw *Sonja Claes* sluit zich aan bij de opmerkingen van mevrouw Vera Jans. Uit de uiteenzetting van mevrouw Vogels zou men kunnen besluiten dat er niets gebeurd is en zeker niets goeds. Zij weet echter dat er in deze regeerperiode belangrijke bakens zijn uitgezet in de pleegzorg, kinderopvang en de preventieve gezinsondersteuning. De persoonsvolgende financiering zal de sector van personen met een handicap anders organiseren. Het is positief dat er eindelijk een beslissing is gevallen in de integrale jeugdhulp. Die discussie

dateert al van 2004. De uitvoering van al deze decreten zal pas in de volgende regeerperiode kunnen worden geëvalueerd. Haar fractie heeft er echter alle vertrouwen in dat de decreten de juiste richting aangeven.

Kwaliteit is moeilijk te omschrijven. Kwaliteit in regelgeving gieten betekent dat een en ander wordt afgemeten in vierkante meters, in aantal personeelsleden en diploma's van personeelsleden. Er zijn niet veel alternatieven. Hoe dan ook heeft de minister gezorgd voor betrokkenheid van de sector. De sector zal ook het eigen werk kunnen evalueren.

Het aantal mensen in woonzorgcentra dat ondersteund wordt door het OCMW neemt af. Tussen 2005 en 2009 werd 8,82 percent van de bewoners door de OCMW's ondersteund. Tussen 2009 en 2012 was dat nog slechts 7,35 percent. Ook op dit vlak heeft de Vlaamse Regering schitterend werk geleverd. Ze is trots dat ze deel uitmaakt van deze meerderheid en dat ze heeft kunnen meewerken aan dit belangrijke werk binnen de welzijnssector.

2.8. *Antwoord van minister Jo Vandeurzen*

Minister *Jo Vandeurzen* vindt het nog te vroeg voor een grote evaluatie van het beleid. Op dit ogenblik gaat het over de begroting en de beleidsbrief voor 2014. Hij beseft wel dat deze beleidsbrief goed aansluit bij de doelstellingen die de meerderheid zich gesteld had bij het begin van de regeerperiode. Op dit ogenblik gaat het vooral over de implementatie van wat in de voorgaande jaren is opgestart. Ook in vorige regeerperiodes, toen Open Vld deel uitmaakte van de meerderheid, werden de belangrijke decreten vaak afgerond aan het einde van de regeerperiode.

Het PGB dateert van 2001. Blijkbaar was dat geen grote prioriteit voor Open Vld, want bij de regeringsonderhandelingen waaraan ze sindsdien heeft deelgenomen, is ze er niet in geslaagd om de implementatie daarvan op de agenda te krijgen.

Mevrouw *Vera Van der Borgh*t merkt op dat Open Vld nooit de minister van Welzijn heeft geleverd. Toen haar fractie deel uitmaakte van de meerderheid, heeft ze wel herhaaldelijk op de implementatie aangedrongen. In 2008 heeft toenmalig minister Vanackere uiteindelijk toch het PGB-experiment opgestart omdat die vraag bleef terugkomen vanuit het Vlaams Parlement.

Minister *Jo Vandeurzen* verduidelijkt dat men binnen een normale cyclus van een regeerperiode eerst probeert om bepaalde zaken uit te werken om ze daarna in een decreet te verankeren. Daaruit volgt dat de implementatie plaatsvindt op het einde van de regeerperiode.

Op dit ogenblik zijn er in zowat alle sectoren enorme veranderingen met omvangrijke consequenties aan de gang: de kinderopvang, de sector van personen met een handicap, de eerstelijnsgezondheidszorg, Flanders' Care, Vitalink, de pleegzorg, de interlandelijke adoptie en de CAW's. Bij de vorming van de Vlaamse Regering is een meerjarenbegroting uitgetekend, uitgaand van de hypothese dat de economie zou blijven groeien met ongeveer twee percent. Die hypothese is geen werkelijkheid geworden. Die context is ondertussen sterk veranderd, maar toch werden er belangrijke groeipaden gerealiseerd voor grote sectoren als gezinszorg, ouderenzorg, kinderopvang en personen met een handicap. De begroting van het beleidsdomein Welzijn is een belangrijke prioriteit gebleven. Dat is een collectieve verdienste van de hele Vlaamse Regering.

In 2014 zullen er enkele decreten in werking treden. De minister kijkt er niet naar uit om hiermee in de media te komen vlak voor de verkiezingen, zoals mevrouw Van der Borgh denkt. In werkelijkheid zorgen transities altijd voor turbulenties. De oppositie zal daar zeker de nodige ruchtbaarheid aan geven. Wie een transitie pas uitvoert als elke stakeholder ermee instemt, doet niets. Wanneer in de toekomst op deze regeerperiode wordt

teruggekeken, zal men niet anders kunnen dan vaststellen dat er in deze regeerperiode veel initiatieven werden genomen.

Het beleidsdomein Welzijn beschikt wel degelijk over een coherent sanerings- en rationaliseringsplan om de doelstelling van de Vlaamse Regering te realiseren om het aantal personeelseffectieven te reduceren. Het plan meet de administratieve lasten bij de cliënten, voorzieningen en diensten, probeert een hergroepering te realiseren van management-ondersteunende functies en onderzoekt hoe overheadkosten gereduceerd kunnen worden. Het plan is een voorbeeld van een geïntegreerde aanpak. Diensten en voorzieningen krijgen ook de kans om flexibeler om te springen met middelen. Ook door de inzet van ICT kan grote efficiëntiewinst geboekt worden. Soms wordt dat gecombineerd met schaalvergroting, zoals in het algemeen welzijnswerk en in de pleegzorg. Middelen die aldus vrijkomen worden besteed aan hulpverlening in plaats van administratieve overhead.

Er worden wel degelijk linken gelegd met andere beleidsdomeinen. De toegang tot het gewone onderwijs van kinderen met beperkingen wordt gefaciliteerd na afspraken over de indicatiestelling. Er is overleg met het beleidsdomein Werk over de W²-trajecten waarmee men mensen wil activeren die moeilijk bemiddelbaar zijn. Bij de opmaak van het nieuwe sociale huurbesluit is rekening gehouden met de ervaringen uit de projecten Wonen-Welzijn. De CAW's zetten bijvoorbeeld extra in op de begeleiding van kwetsbare huurders.

Het is zijn bedoeling nog twee ontwerpen van decreet in te dienen: een decreet betreffende de organisatie van netwerken voor de gegevensdeling tussen actoren in de zorg en een decreet dat de persoonsvolgende financiering verankert.

Minister Jo Vandeurzen deelt de bezorgdheid over de betrokkenheid van de lokale besturen in de kinderopvang, vooral gezien de financiële uitdagingen waar die lokale overheden, vaak zowel regisseur als actor, mee te maken hebben. Hij probeert de financiering door de Vlaamse overheid zo correct en zo eenvormig mogelijk te organiseren. Het decreet van 20 april 2012 houdende de organisatie van kinderopvang van baby's en peuters is daarvan een mooi voorbeeld. Wie dezelfde diensten verleent, krijgt ook dezelfde financiering. Dat zal op termijn leiden tot een betere financiering van initiatieven van de lokale overheid. Dat principe is ingeschreven in het decreet.

Tussen januari en eind oktober 2013 werden er 116 nieuwe zelfstandige kinderdagverblijven opgericht en zijn er 29 stoppers. Er zijn 59 zelfstandige kinderdagverblijven overgenomen of samengevoegd door fusie. Er is een andere organisator maar het aanbod is gebleven. Bij de zelfstandige onthaalouders blijft de trend dalend. Er waren 49 starters en 77 stoppers. Dat fenomeen bestaat al langer en hangt samen met de leeftijd van de zelfstandige onthaalouders.

Naar aanleiding van een aantal incidenten werd er gepleit voor bepaalde kwaliteitsnormen. De gevolgen van deze normen zullen zwaarder wegen voor de kleinschalige dan voor de grootschalige initiatieven. Daarom zal een differentiatie noodzakelijk zijn. In deze regeerperiode is er een groeipad van 110 miljoen euro. Als men streeft naar een gelijke financiering van gelijke activiteiten, dan zal een groeipad noodzakelijk blijven.

Los van het nieuwe decreet zal een groot deel van die uitbreidingsmiddelen geïnvesteerd moeten worden in de levensvatbaarheid van de sector. Het beleid moet ervoor zorgen dat het haalbaar is om professioneel bezig te zijn met kinderopvang, zowel voor zelfstandigen als voor werknemers. De uitbaters van kinderopvangvoorzieningen hebben in afspraak met hun koepelorganisaties beslist dat iedereen migreert naar het paritair comité van de erkende en gesubsidieerde kinderopvang, namelijk paritair comité 331. Ook de zogenaamde zelfstandige sector (de niet-erkende en gesubsidieerde voorzieningen). Dat is het gevolg van een beslissing van de sociale partners waar de Vlaamse Regering niet bij betrokken was. Door bemiddeling van de Vlaamse Regering heeft het deel van de sector dat intreedt

een afzonderlijke collectieve arbeidsovereenkomst gesloten waarin ze zich engageren minimumweddes te betalen zoals vastgesteld door de Nationale Arbeidsraad. In functie van de budgettaire mogelijkheden van de overheid zal de migratie gebeuren naar de arbeidsvoorwaarden van het paritair comité 331. In 2014 wil de overheid daarom de initiatieven die met personeel werken prioritair de kans geven om in het IKG-systeem te stappen.

In overeenstemming met het Kwaliteitsdecreet van 16 oktober 2003 heeft minister Jo Vandeuren in september 2013 ‘Zorg voor kwaliteit en kwaliteit van de zorg in de welzijns- en gezondheidssector’ ingediend. Hij is bereid om dat document te bespreken. Kwaliteit is een begrip met vele dimensies. Met de ziekenhuissector probeert hij afspraken te maken over kwaliteit. Dat kan gemeten worden aan de hand van outcome- en procesindicatoren. Binnen de woonzorgcentra is een gelijksoortige oefening aan de gang. Dat is belangrijke informatie voor kandidaat-bewoners en familie. De subjectieve ervaring van een bewoner van een woonzorgcentrum of van een patiënt blijft natuurlijk belangrijk. Hoe kan men meten of iemand het eten lekker vindt, of dat hij voldoende privacy heeft? Ook daarmee wordt rekening gehouden binnen het kwaliteitssysteem.

Minister Jo Vandeuren is tot de vaststelling gekomen dat wat er in de voorbije legislatuur ook veranderde in het beleidsdomein Welzijn of een ander, mevrouw Vogels er altijd tegen was. Hij wil niet beweren dat alles perfect naar wens verloopt noch dat hij erin geslaagd is om alle noden te lenigen. Er is echter een aantal transitieën ingezet die Groen destijds heel belangrijk vond: intersectoraal en vraaggestuurd werken, en ontkokering.

Over de persoonsvolgende financiering zal op een later tijdstip nog gedebatteerd worden. Mevrouw Vogels staat negatief tegenover een aantal zaken. De mensen op het terrein zijn echter bereid om mee te werken aan de transitieën. Minister Jo Vandeuren moet natuurlijk rekening houden met de budgettaire context. Toch is hij erin geslaagd om een dynamiek op gang te brengen die zal leiden tot een meer kwaliteitsvolle en toegankelijke zorg, meer maatwerk en meer samenwerking tussen de verschillende sectoren.

In de periode 2005-2009 werden 5520 bewoners van woonzorgcentra ondersteund door het OCMW. Dat is 8,82 percent van alle bewoners. In de periode 2009-2012 ging het om 5052 personen of 7,35 percent van alle bewoners. Er is een lichte daling. Dat heeft onder meer te maken met de evolutie van het beschikbaar inkomen en van de dagprijs, en met de zorgverzekering. Toch staan ook de woonzorgcentra onder druk. Na de zesde staatshervorming zal de financiering van de woonzorgcentra een Vlaamse bevoegdheid worden. De betaalbaarheid voor de gebruikers zal een belangrijk onderdeel blijven van het te voeren beleid.

De vacature voor de leidende ambtenaar van het VAPH zal op de vergadering van de Vlaamse Regering van 22 november 2013 opnieuw open verklaard worden. Intussen is er gezorgd voor de nodige continuïteit. Er is geen acuut probleem. Het raadgevend comité is ook opnieuw geïnstalleerd, onder voorzitterschap van de transitie-manager.

Er is een budget om de koepel van de wijkgezondheidscentra in staat te stellen te onderzoeken waar er nog bijkomende centra mogelijk zijn. De federale ziekteverzekering is verantwoordelijk voor de financiering van die centra. Ook het aantal subsidiabele vierkante meter voor VIPA werd verhoogd. Wat in deze regeerperiode mocht verwacht worden, is uitgevoerd.

Het aantal IKG-plaatsen is natuurlijk gestegen. De budgettaire consequenties daarvan zijn duidelijk merkbaar in de uitgaven. Men kan natuurlijk een zelfstandige kinderopvang organiseren in trap 1, met een vrij tarief, maar daardoor vermindert de toegankelijkheid en de betaalbaarheid. Mevrouw Vogels vindt blijkbaar dat Antwerpen voorrang dient te

krijgen op het vlak van kinderopvang. Leuven zou namelijk voldoende plaatsen hebben. Vanuit Leuven hoort minister Jo Vandeurzen echter andere geluiden.

Van 1 oktober 2012 tot 1 oktober 2013 telde de Rechtenverkenner 81.453 unieke bezoekers. Het is onmogelijk te achterhalen hoeveel bezoekers kansarm zijn. Men moet de diensten die proberen om mensen maximaal te attenderen op hun rechten, wel stimuleren om gebruik te maken van de Rechtenverkenner.

Tot einde 2014 is de federale ziekteverzekering verantwoordelijk voor de financiering van de woonzorgcentra. Op dit moment zijn er met het RIZIV geen afspraken meer over het contingent. Hij begrijpt niet wat het probleem is. Mevrouw *Vera van der Borgh*t heeft met haar opmerking verwezen naar de vrees die leeft binnen de sector. Minister *Jo Vandeurzen* stelt dat er niet meer vrees nodig is dan anders. Welke overheid er ook verantwoordelijk is, op het moment dat een woonzorgcentrum open kan gaan, zal er een budgettaire schikking moeten worden getroffen om de exploitatie mogelijk te maken. Tot eind 2014 is de federale ziekteverzekering daarvoor verantwoordelijk en daarna zal dat de Vlaamse overheid zijn. Dat zal moeten ingepast worden in de meerjarenbegroting van de Vlaamse overheid.

Mevrouw *Vera Van der Borgh*t dringt aan op duidelijkheid voor de initiatiefnemers die aan het bouwen zijn. Minister *Jo Vandeurzen* erkent dat er in Vlaanderen veel voorafgaande vergunningen zijn toegekend. De initiatiefnemers worden ertoe aangezet om hun vergunningen te activeren omdat ze die anders dreigen te verliezen. De Vlaamse overheid zal de nodige budgettaire schikkingen moeten treffen. Het Federaal Kenniscentrum voor de Gezondheidszorg zegt dat er ongeveer 1400 bedden per jaar nodig zijn om aan de behoeften te voldoen. Thans is men aan het onderzoeken wanneer de diverse projecten open zullen gaan en welke budgettaire ruimte daarvoor beschikbaar is.

Mevrouw *Vera Van der Borgh*t wil weten wat de minister antwoordt aan de initiatiefnemers die aan het bouwen zijn en die nog in onzekerheid leven. Minister *Jo Vandeurzen* antwoordt dat het RIZIV nog verantwoordelijk is voor de woonzorgcentra die van start gaan in 2013 en 2014. Vlaanderen zal pas vanaf 2015 financieel verantwoordelijk zijn. Hij begrijpt de ongerustheid. Dit moet men zo goed mogelijk bespreken met de sector. Een groeipad zal noodzakelijk blijven. Het blijft echter een evenwichtsoefening tussen de verwachtingen van mensen die geïnvesteerd hebben en de financiële mogelijkheden van de overheid. Mevrouw *Vera Van der Borgh*t zou het logisch vinden dat het beleid voorrang geeft aan de mensen die al risico's hebben genomen, ongeacht de juridische structuur. Minister *Jo Vandeurzen* kan daarmee instemmen.

Inzake de vermaatschappelijking van de zorg deelt de minister de opvatting van mevrouw Van der Borgh. Het is niet de bedoeling om zoveel mogelijk zorg af te wentelen op de mantelzorgers. De mantelzorgers moeten partners zijn in de zorg. Ze moeten zoveel mogelijk worden gewaardeerd en ondersteund. Binnen de sector van personen met een handicap is er een definitie nodig van het begrip gebruikelijke zorg, de zorg die men mag verwachten van de mantelzorger. Daar bovenop komt de handicapspecifieke zorg.

2.9. Replik van de leden

Mevrouw *Mieke Vogels* denkt dat het antwoord van de minister om een repliek vraagt. De minister behoort tot een andere politieke partij en maakt andere keuzes dan zijzelf zou doen. Haar kritische houding heeft niet te maken met het feit dat ze in de oppositie zit. Ze staat trouwens niet alleen met haar kritiek. Het Centrum voor Gelijkheid van Kansen en Racismebestrijding en de SAR WGG zijn het op heel wat punten eens met haar, zoals blijkt uit hun adviezen over persoonsvolgende financiering. Ze verwijst naar haar conceptnota over de veranderingen in de sector van de personen met een handicap: 'Perspectief nu! Naar een krachtadig beleid met recht op zorg en zorggarantie voor alle personen

met een handicap' (*Parl. St.* VI.Parl. 2012-13, nr. 2267/1). Er is wel degelijk een alternatief. Ze stelt vast dat regeringen vaak termen overnemen om ze dan een andere inhoud te geven. Daarbij denkt ze onder meer aan de termen persoonsgebonden financiering, vraaggestuurde zorg, duurzaamheid en transitie.

Deze Vlaamse Regering maakt bepaalde keuzes maar er is geen budgettaire garantie dat die keuzes ook uitvoerbaar zijn. Dat heeft een aantal perverse neveneffecten. Het toegroeien naar het paritair comité 331 zal afhangen van de budgettaire contouren. Het decreet van 12 juli 2013 betreffende de integrale jeugdhulp maakt middelen vrij voor de niet-rechtstreeks toegankelijke jeugdhulp. De uitbouw van de rechtstreeks toegankelijke jeugdhulp zal afhangen van de toekomstige budgettaire situatie. Hetzelfde geldt voor de persoonsvolgende financiering. Mevrouw Mieke Vogels vreest dat van de mooie principes niets zal overblijven bij gebrek aan middelen.

De minister heeft gelijk als hij zegt dat men knopen moet doorhakken op een ogenblik dat nog niet alle stakeholders het eens zijn. In Ter Zake zegde hij evenwel dat het PGB-experiment niet uitgevoerd werd omdat het onbetaalbaar was en omdat er geen draagvlak voor was. Nochtans heeft zij nooit een berekening gezien van de kosten. Voor het draagvlak verwijst ze naar het manifest dat na het experiment werd ondertekend door liefst 27 organisaties. Maar misschien waren die organisaties niet de stakeholders waaraan de minister belang hecht. De persoonsvolgende financiering waar de minister voor kiest, is immers het model waar de koepels van de voorzieningen achter staan.

Inzake de kwaliteit in de kinderopvang verwijst de minister naar het paritair comité 331, maar daarmee heeft hij naar eigen zeggen niets te maken. Dat is een zaak van het federale niveau en van de sociale partners. De minister is wel verantwoordelijk voor de bijkomende kwaliteitseisen die de kosten opdrijven. Kwaliteit is in de welzijnssector trouwens niet altijd even meetbaar als in de gezondheidssector. Kwaliteit moet in de eerste plaats de verantwoordelijkheid zijn van de leidinggevende op het terrein. Die heeft al die criteria niet nodig. De minister zegt dat de sector het eens is met de veranderingen. Zij veronderstelt dat de vertegenwoordigers van de koepels, die contact hebben met de minister, het daarmee eens zijn. De mensen op het terrein klagen erover dat er te veel tijd opgaat aan administratieve eisen en dat er minder tijd overblijft voor de bewoners.

Mevrouw *Vera Van der Borgh*t heeft begrepen dat de kinderdagverblijven die werken met werknemers bij voorrang zullen kunnen instappen in het IKG-systeem. Kind en Gezin kan echter niet vertellen hoeveel van die kinderdagverblijven er zijn, ook al staan die medewerkers toch ingeschreven als werknemer. Over het algemeen is het heel moeilijk om cijfergegevens te krijgen over het welzijnsbeleid.

Minister *Jo Vandeurzen* zegt dat er al herhaaldelijk een oproep gebeurd is, onder meer op de website van Kind en Gezin. Kandidaten voor IKG-plaatsen kunnen zich melden. Wie kan aantonen dat hij met personeel werkt, krijgt voorrang. De werknemers worden ingeschreven bij de Rijksdienst voor Sociale Zekerheid.

Mevrouw *Vera Van der Borgh*t vindt het eigenaardig dat de diensten niet kunnen te weten komen hoeveel mensen er ingeschreven zijn bij de Rijksdienst voor Sociale Zekerheid.

Minister *Jo Vandeurzen* herhaalt dat die mensen niet opgenomen zijn in een systeem van de Vlaamse overheid. Kind en Gezin beschikt hoogstens over een gedeeltelijk overzicht. De medewerkers zitten bijvoorbeeld in verschillende paritaire comités. Het gaat vaak om gemelde kinderopvanginitiatieven. Hij weet niet hoe hij die voorzieningen zou kunnen verplichten om die gegevens te bezorgen. Na de uitvoering van de zesde staatshervorming zal de Vlaamse overheid over veel meer gegevens beschikken.

3. Bespreking per programma

3.1. Departement

3.1.1. Ontvangstartikelen

Er worden geen opmerkingen gemaakt over de ontvangstartikelen.

3.1.2. Uitgavenartikelen

GB0/1GB-D-2-E/PR – Provisies – Vlaams Intersectoraal Akkoord

Mevrouw *Vera Van der Borgh*t vraagt hoeveel subsidies Verso in totaal ontvangt en wat bedoeld wordt met de kwalitatieve versterking van de werknemersvertegenwoordiging.

In het kader van VIA4 voor de publieke sector zijn twaalf vte toegekend aan de VVSG voor kinderopvang. De spreekster vraagt daar bevestiging van en wil vernemen waarvoor die twaalf vte zullen worden ingezet.

Minister *Jo Vandeurzen* antwoordt dat een aantal sectoren in het kader van VIA4 middelen ontvangen voor koopkracht, kwaliteit en uitbreiding. De VVSG, die de openbare kinderopvang vertegenwoordigt, heeft ervoor gekozen de middelen bestemd voor kwaliteit te investeren in de organisatie van een koepel voor kinderopvanginitiatieven aangesloten bij een gemeente. Die koepel biedt onder meer pedagogische ondersteuning en begeleiding tijdens de transitie.

Verso ontvangt in totaal 548.000 euro.

Mevrouw *Vera Van der Borgh*t besluit dat de geplande verhoging de subsidie verdubbelt. Ze wil vernemen waartoe die extra middelen aangewend zullen worden.

Minister *Jo Vandeurzen* antwoordt dat deze middelen zijn toegekend in het kader van VIA4. Deze middelen zullen gebruikt worden voor functiebeschrijving en loopbaanontwikkeling in de social profit, en voor andere taken die de koepel vervult in het kader van het kwaliteitsbeleid.

Met de kwalitatieve versterking van de werknemersvertegenwoordiging wordt een verhoging van de syndicale premie bedoeld.

GB0/1GC-D-2-B/WT – Werking en toelagen – armoedebestrijding en samenlevingsopbouw

Mevrouw *Mieke Vogels* vraagt of het klopt dat de werkingssubsidie van vzw De Link is gedaald. Mogelijks gaat het om kredieten die door een ander departement worden toegekend.

Ze vraagt voorts naar de exacte betekenis van de stelling dat bij samenlevingsopbouw dezelfde toevoeging zal plaatsvinden als bij het algemeen welzijnswerk voor alle opdrachten ter bestrijding van armoede. Ze stelt dezelfde vraag over de passage uit de beleidsbrief over het initiatief van Samenlevingsopbouw Vlaanderen om samen met enkele partners te werken aan de structurele uitbouw van een lokale dienstverlening die proactief gericht is op de bestrijding van onderbescherming en op de realisatie van het recht op maatschappelijke dienstverlening. Ze vreest dat de lokale proefprojecten in het gedrang zullen komen omdat lokale overheden besparen op welzijn.

Minister *Jo Vandeurzen* antwoordt dat Samenlevingsopbouw Vlaanderen in West-Vlaanderen heeft onderzocht hoe mensen systematisch beschermd kunnen worden tegen onderbescherming omdat ze onvoldoende inzicht hebben in eigen rechten en mogelijkheden. Omdat het project gunstig is geëvalueerd heeft de Vlaamse overheid gevraagd het over heel Vlaanderen uit te rollen. In een eerste fase wordt deze methodiek in negentien gemeenten geïntroduceerd. Het project onderzoekt welke methodes in de praktijk werken en welke expertise nodig is om daar systematisch aandacht voor te hebben. De negentien gemeenten worden van nabij gevolgd om na te gaan wat vereist is om dit in heel Vlaanderen uit te rollen.

De middelen die het beleidsdomein Welzijn toekent aan vzw De Link wijzigen niet. Vzw De Link wordt thans geëvalueerd.

GB0/IGC-D-2-C/WT – Werking en toelagen – vrijwilligerswerk

De heer *Peter Gysbrechts* vraagt een verklaring voor de overdracht van 123.000 euro naar het Fonds Jongerenwelzijn in het kader van de interne staatshervorming.

Minister *Jo Vandeurzen* antwoordt dat een aantal OTA's door het beleidsdomein Welzijn werd gefinancierd en een aantal door de provincies. In het kader van de interne staatshervorming is de afspraak gemaakt dat de Vlaamse overheid voortaan voor de financiering instaat. Daarnaast worden de middelen voor de CIG's naar het Fonds Jongerenwelzijn overgeheveld.

GB0/IGC-D-2-D/WT – Werking en toelagen – welzijnswerk

Mevrouw *Vera Van der Borgh*t wil vernemen waarvoor het bedrag van 206.000 euro dat wordt overgeheveld uit het Provinciefonds, gebruikt zal worden. De provincies zijn enkel nog gemachtigd een impulsbeleid te voeren. Inmiddels is daarover een beheersovereenkomst afgesloten. Het lid wil vernemen in welke domeinen de provincies een impulsbeleid zullen voeren.

De interne staatshervorming zorgt voor onduidelijkheid. In een aantal provincies kregen de CAW's bijvoorbeeld middelen omdat ze instaan voor Teleonthaal. Mevrouw *Vera Van der Borgh*t wil vernemen of die provincies die subsidie kunnen voortzetten, dan wel of de Vlaamse overheid deze taak zal overnemen en voor een gelijkschakeling zorgen in heel Vlaanderen.

Mevrouw *Else De Wachter* leest dat 96.000 euro wordt overgedragen naar Kind en Gezin voor opvoedingsondersteuning. Ze wil vernemen of het louter om een overheveling gaat, dan wel of die middelen anders zullen worden besteed.

Mevrouw *Lies Jans* zegt dat de CAW's tegen 1 januari 2014 dienen te fuseren. Ze vraagt naar de stand van zaken.

Minister *Jo Vandeurzen* antwoordt dat de middelen uit het Provinciefonds gebruikt werden voor de CAW's. De Vlaamse overheid zal dit bedrag ook gebruiken voor de werking van de CAW's.

Alle provinciale begrotingsposten voor taken die door de interne staatshervorming zijn overgeheveld naar de Vlaamse overheid, zijn in overleg met de provincies opgelijst. Vlaanderen heeft het budget dat ertegenover stond in mindering gebracht van het Provinciefonds om het op de Vlaamse begroting te verdelen over alle betrokken begrotingsposten. In een aantal gevallen (bijvoorbeeld CAW's en egg's) wordt de provinciale financiering toegevoegd aan de reguliere Vlaamse financiering. In een aantal andere gevallen is in overleg met de sector voor een andere aanpak gekozen. Het totaalbudget dat de provincies aan

gezinszorg besteedden, is op Vlaams niveau samengevoegd. Met de sector is gezocht naar een algemene financiering voor de hele sector. In het geval van drughulpverlening is geen regeling getroffen omdat Vlaanderen hiervoor niet bevoegd is. De provincies zetten deze financiering voort als impulsfinanciering tot na de afronding van de zesde staatshervorming. In de sector van personen met een handicap wordt een aantal niet-gereguleerde subsidies betaald in afwachting van de inkanteling in de persoonsvolgende financiering. In elke sector is het tot een specifieke regeling moeten komen.

De regels voor provinciale cofinanciering wanneer VIPA een voorziening in de sector van de personen met een handicap middelen toekent, zijn gewijzigd omdat de Vlaamse Regering koppelsubsidies niet meer toestaat. Deze algemene regel geldt voor alle bevoegdheidsdomeinen. De provinciale middelen voor VIPA-cofinanciering zijn evenwel niet verrekend in het Provinciefonds. Omdat ze daardoor nog steeds in provinciale handen zijn, kunnen de provincies in het kader van een impulsbeleid een aantal investeringssubsidies verantwoorden. In regio's met achterstand vanwege bijvoorbeeld hoge grondprijzen kan de provinciale overheid op projectbasis nog een investeringssubsidie toekennen.

Kind en Gezin zal het overgehevelde bedrag gebruiken voor vorming in het kader van opvoedingsondersteuning.

GB01/GE-D-2-A/WT – Werking en toelagen – integrale jeugdhulp

De heer *Peter Gysbrechts* wil vernemen welke en hoeveel hulpverleners vorming en training zullen krijgen. Hoeveel lesuren zal elke hulpverlener kunnen volgen. Voorts wil hij vernemen hoe het budget van 100.000 euro besteed zal worden aan methodieken die de vermaatschappelijking van de jeugdhulp beogen. Aan de overige doelstellingen wordt 258.000 euro besteed. De spreker vraagt nadere toelichting.

Mevrouw *Else De Wachter* benadrukt het belang van vorming en training voor hulpverleners, maar maakt zich zorgen over de vaststelling dat er geen capaciteit is om hulpverleners uit belendende sectoren te vormen en te trainen. Ze dringt erop aan ook hun de mogelijkheid te bieden goede vorming te volgen.

De heer *Stefaan Van Mulders*, administrateur-generaal van het Agentschap Jongerenwelzijn, antwoordt dat met het budget van 60.000 euro een omvattend vormingspakket zal worden aangeboden, waarop voorzieningen kunnen inschrijven. Het budget voor de vermaatschappelijking van de jeugdhulp zal besteed worden aan eigenkrachtconferenties en positieve heroriëntering. Het budget van 258.000 euro verzamelt een aantal budgetten bestemd voor onder meer de ondersteuning van de adviesraad en de regionale overlegstructuren, en voor de bestending van crisisjeugdhulpplannen.

3.1.3. CICOV

Er worden geen opmerkingen gemaakt over dit onderdeel.

3.2. Agentschap Zorginspectie

Mevrouw *Vera Van der Borcht* had informatie verwacht over een gewijzigde of een nieuwe aanpak van het agentschap Zorginspectie. Ze wil vernemen of de minister overweegt om naar analogie van de ziekenhuissector een andere toezichthouder aan te stellen voor de ouderenzorg.

Minister *Jo Vandeurzen* antwoordt dat daar geen expliciet melding van wordt gemaakt omdat het niet om nieuw beleid gaat voor 2014. In de ziekenhuissector is een nieuwe en gewijzigde inspectiecyclus aangevat. Voortaan worden zorgtrajecten geïnspecteerd. De afspraak is dat ziekenhuizen die vrijwillig aan een accreditatie deelnemen anders geïnspec-

teerd zullen worden. Een vrijwillige accreditatie levert een administratieve vereenvoudiging op.

In de sector van de woonzorgcentra zijn de geaggregeerde parameters beschikbaar op niveau, zij het nog niet voor elk afzonderlijk woonzorgcentrum. Het agentschap Zorginspectie zal zijn aanpak daaraan aanpassen.

Het decreet van 20 april 2012 houdende de organisatie van kinderopvang van baby's en peuters biedt de mogelijkheid om te werken met een accreditatie-organisatie om te waken over kwaliteit.

3.3. Agentschap Jongerenwelzijn

3.3.1. Uitgavenartikelen

De heer *Peter Gysbrechts* merkt op dat zowel bij GD0/1GA-D-2-Z/LO – Lonen als bij GD0/1GA-D-2-Z/WT – Werking en toelagen middelen worden overgeheveld naar Kind en Gezin voor preventie. Hij vraagt een verklaring voor de dubbele overheveling en wil vernemen welke preventie precies beoogd wordt.

Minister *Jo Vandeurzen* antwoordt dat Expoo voortaan onder preventieve gezinsondersteuning ressorteert.

3.4. Fonds Jongerenwelzijn

3.4.1. Ontvangstartikelen

De heer *Peter Gysbrechts* wil vernemen hoeveel knelpuntdossiers opgelost zullen worden met het budget van 750.000 euro.

Kind en Gezin en het VAPH hevelen hun pleegzorgmiddelen over naar het Fonds Jongerenwelzijn. De spreker wil vernemen wat de gevolgen daarvan zijn voor de andere pleegzorgbevoegdheden, en of de reglementering volledig onder Jongerenwelzijn zal vallen.

Voorts wil de spreker weten hoe de provinciale middelen verdeeld zullen worden. Worden er bijkomende plaatsen mee gecreëerd?

Minister *Jo Vandeurzen* antwoordt dat met het uitbreidingsbeleid 35 plaatsen gerealiseerd worden achter de toegangspoort.

Pleegzorg valt onder Jongerenwelzijn. Het decreet van 29 juni 2012 houdende de organisatie van pleegzorg wordt door alle agentschappen uitgevoerd, maar Jongerenwelzijn staat in voor de coördinatie.

Het budget voor de knelpuntdossiers is een rollend fonds om acuut te kunnen reageren. Van het budget wordt actief gebruikgemaakt. Het gaat om 120 dossiers.

Met de provinciale middelen zullen voornamelijk de OTA's gefinancierd worden. Het gaat om middelen die de provincies voorheen investeerden in de bijzondere jeugdzorg.

3.4.2. Uitgavenartikelen

Mevrouw *Else De Wachter* vraagt naar de stand van zaken van de fusie van de verschillende pleegzorgdiensten. Om pleegzorg bekend te maken zal een convenant worden afgesloten met een partnerorganisatie. Ook hier vraagt de spreker naar de stand van zaken.

In het kader van de zesde staatshervorming zal de jeugdgevangenis van Everberg overgeheveld worden. Daarover heerst onduidelijkheid onder het personeel. Het bewakend per-

soneel vraagt zich af of het ook overgeheveld zal worden. Het lid wil ten slotte vernemen of er middelen vrijgemaakt zijn voor een eventuele andere aanpak.

Minister *Jo Vandeurzen* antwoordt dat hij niet rechtstreeks betrokken is bij de onderhandelingen over de zesde staatshervorming. Het is de bedoeling dat het overgeheveld personeel ingezet wordt in het kader van wat Vlaanderen organiseert in de gesloten opvang. Aangezien Vlaanderen meer bevoegdheden krijgt, kunnen andere formules ontwikkeld worden.

Het uitvoeringsbesluit bij het decreet van 29 juni 2012 houdende de organisatie van pleegzorg is op 8 november 2013 goedgekeurd. De inwerkingtreding zal verlopen zoals gepland. Er is een oproep gelanceerd voor een partnerorganisatie.

3.5. Vlaams Agentschap Zorg en Gezondheid

3.5.1. Ontvangstartikelen

GE0/9GD-D-T-E/OW – Ontvangsten werking en toelagen – preventief gezondheidsbeleid

Mevrouw *Else De Wachter* beaamt dat moet worden ingezet op de preventie van drug- en alcoholgebruik. Het Nationaal Alcohol Actieplan 2014-2018 is een goede aanzet. De resultaten van onderzoek naar bingedrinken in België tonen aan dat overmatig alcoholgebruik door jongeren een probleem vormt en de aandacht verdient van het beleid, maar ook van andere maatschappelijke actoren. Bingedrinken is ongezond en heeft nefaste gevolgen op lange termijn, vooral omdat het om 12- tot 17-jarigen gaat. Er moet gezocht worden naar een aanpak op lange termijn. Onderzoek heeft al een aantal aandachtspunten aan het licht gebracht. Het fenomeen komt bijvoorbeeld 10 percent vaker voor onder jongens.

Het gebruik van Rilatine is als het ware ingeburgerd. Sommigen schrikken er niet meer voor terug er vrij voor uit te komen dat ze Rilatine oneigenlijk gebruiken. Er zijn problemen met het voorschrijfgedrag van artsen. Rilatine is verkrijgbaar op het internet. Jongeren durven Rilatine door te verkopen. Mevrouw Else De Wachter is bezorgd over deze normvervaging, zeker gezien de wetenschappelijke evidentie dat oneigenlijk gebruik van Rilatine op lange termijn nefast is. Ze vraagt minister Vandeurzen welke maatregelen hij al heeft genomen en nog zal nemen.

Mevrouw *Marijke Dillen* beaamt dat met Rilatine behoedzaam moet worden omgesprongen. Voorts deelt ze de bezorgdheid van mevrouw De Wachter over bingedrinken, al twijfelt ze eraan of bingedrinken hoofdzakelijk onder jongens voorvalt.

Vervolgens vraagt de spreekster aandacht voor het gebruik van drugs, en voornamelijk van cannabis. Een recente terechte preventiecampagne van de Vlaamse overheid wordt ondermijnd door Eigen Kweek, een feuilleton op de VRT en bijgevolg net als de campagne betaald met Vlaamse middelen, waarin de verkeerde boodschap over cannabisgebruik wordt verspreid. Ze dringt erop aan minister Lieten duidelijk te maken dat dit onaanvaardbaar is.

In de media is een debat aan de gang over het legaliseren van cannabis. Wie over voldoende levenservaring beschikt, kan dit debat op een open manier voeren. Niet alle argumenten pro legalisering, zijn per definitief fout. Mevrouw Marijke Dillen twijfelt er evenwel aan of de jeugd in staat is om de inhoud van dit debat ten volle te begrijpen. Ze dringt er bij de minister op aan duidelijk te maken dat dergelijk debat niet in de media gevoerd wordt.

Ook de heer *Peter Gysbrechts* sluit zich aan bij de opmerkingen over comadranken. Aannames van de VAD blijken onterecht na onderzoek. Het beleid moet onderzoeken hoe het met dit fenomeen omgaat.

Minister *Jo Vandeurzen* is ook verrast en verontrust door de cijfers over bingedrinken onder jongeren, en heeft VAD gevraagd te zoeken naar een verklaring voor de afwijkende cijfers. De cijfers van het onderzoek betreffen België, terwijl VAD enkel over Vlaamse cijfers beschikt. Er is nog geen zicht op de regionale spreiding.

Er wordt werk gemaakt van een nieuw Nationaal Alcohol Actieplan 2014-2018. In het kader van de samenwerkingsovereenkomst over het drugbeleid zijn alle partners in overleg. Eenmaal goedgekeurd zal dat plan geleidelijk aan worden uitgevoerd. Bingedrinken krijgt aandacht in dat plan.

De Vlaamse overheid is niet bevoegd voor het voorschrijfgedrag van artsen. Vzw Zit Stil dringt aan op een evenwichtige benadering. De vrees voor overmedicalisering mag geen aanleiding geven tot het andere extreem. Er loopt een aantal initiatieven. Samen met vzw Zit Stil wordt onderzocht of opvoedingsondersteuning een rol kan spelen. ADHD wordt in een bredere context geplaatst waardoor medicatie maar één factor wordt. Er wordt onderzocht of 'serious gaming' jonge kinderen met ADHD nuttige vaardigheden kan bijbrengen.

Er zijn met de VRT goede afspraken gemaakt over Eigen Kweek. VAD heeft de serie gescreend. Cannabis kweken wordt in de serie niet aangemoedigd en blijft een illegale praktijk. De Vlaamse overheid heeft haar preventiecampagne vervroegd en mag de campagnespot na afloop van elke aflevering gratis uitzenden.

Het debat over het legaliseren van cannabis steekt om de zoveel tijd de kop op. Cannabis legaliseren vindt minister Jo Vandeurzen geen verstandige zaak. Een overheid kan niet tegelijk cannabisgebruik ontraden en organiseren. Cannabis met een lage THC-waarde promoten zal het illegale circuit met criminele organisaties niet doen verdwijnen. Daarnaast is Vlaanderen gebonden door een aantal internationale overeenkomsten. De hoge maatschappelijke kosten van sociaal aanvaarde drugs als alcohol en tabak pleiten evenmin voor legalisering van cannabis.

Mevrouw *Else De Wachter* beaamt het belang van het Nationaal Alcohol Actieplan 2014-2018, en vraagt de commissie te informeren over de analyse van de verschillende cijfers.

Rilatine moet in de juiste context gebruikt worden. Niemand beweert dat het niet meer toegediend mag worden. Er moet wel over worden gewaakt dat het op de correcte wijze wordt toegediend.

3.5.2. Uitgavenartikelen

GE0/IGD-D-2-A/WT – Werking en toelagen – zorg- en gezondheidsbeleid algemeen

Mevrouw *Vera Van der Borgh*t vraagt of overlegd wordt met het federale niveau over de elektronische diabetespas en het logboek.

Voorts wil ze nadere informatie over de subsidies voor de registratie van geïnformatiseerde huisartsenpraktijken.

Minister *Jo Vandeurzen* antwoordt dat een overzicht is gemaakt van alle projecten die in het kader van eHealth opgezet worden in onderlinge overeenstemming tussen federale overheid en gemeenschappen.

In samenwerking met de federale overheid worden jaarlijks subsidies toegekend om een 120-tal peilpraktijken van huisartsen in het verzamelen van epidemiologische gegevens te ondersteunen.

GE01/GD-D-2-B/WT – Werking en toelagen – beleid eerstelijnsgezondheidszorg

Mevrouw *Vera Van der Borgh*t zegt dat de palliatieve netwerken meer en meer in moeilijke papieren raken. De jaarlijkse stijging van het budget is te laag om het tempo van de stijgende vragen te volgen. Daarnaast vraagt ze of de palliatieve netwerken een beroep kunnen doen op de extra middelen uit VIA4.

Minister *Jo Vandeurzen* acht een extra budgettaire inspanning op dit ogenblik onmogelijk. De jaarlijkse verhoging is een indexaanpassing. De palliatieve netwerken vallen niet onder VIA4. Hun positie zal behandeld worden in de discussie die aanvat na de overheveling van de bevoegdheden.

GE01/GD-D-2-C/WT – Werking en toelagen – beleid over ziekenhuizen en geestelijke gezondheidszorg

De heer *Peter Gysbrechts* zegt dat in het kader van de interne staatshervorming 601.000 euro wordt overgeheveld. Hij wil vernemen hoe die middelen aangewend zullen worden.

Minister *Jo Vandeurzen* antwoordt dat die middelen worden toegewezen aan de cgg's die ze thans al krijgen. Er is niet voor gekozen om het bedrag te herverdelen over alle cgg's.

GE01/GD-D-2-E/WT – Werking en toelagen – preventief gezondheidsbeleid

De heer *Peter Gysbrechts* vraagt of het effect van de logo-werking op de gezondheid van de bevolking al is onderzocht.

Mevrouw *Vera Van der Borgh*t merkt op dat de logo's middelen krijgen voor projecten die zonder beheersovereenkomst of geregementeerde subsidie worden gefinancierd. Ze wil vernemen (1) of het Vlaams Agentschap Zorg en Gezondheid hierover al een advies heeft geformuleerd en (2) of het advies de mogelijkheid opent om de markt opnieuw te bevragen.

Mevrouw *Mia De Vits* wil vernemen of de minister nog initiatieven plant over ondervoeding bij bejaarden.

Mevrouw *Lies Jans* herinnert de minister aan haar vragen tijdens de bespreking van de gezondheidsdoelstelling 'Vaccinaties' en Vlaams actieplan (*Parl. St.* VI.Parl. 2012-13, nr. 1977/1) over een mogelijkheid om het monopolie op het vaccin dat kinderen beschermt tegen zes prioritaire ziekten, te doorbreken.

Minister *Jo Vandeurzen* antwoordt dat de logo's die middelen zullen aanwenden voor onder meer projecten, symposia en oproepen. Zo is Domus Medica gevraagd te onderzoeken hoe de huisartsenkringen afgestemd kunnen worden op andere gebiedsomschrijvingen en de decretaal bepaalde zorgregio kleinstedelijk gebied.

Een symposium over ondervoeding bij bejaarden heeft interessante aanbeveling opgeleverd. Een belangrijke vraag is wat ondervoeding precies is en hoe het gemeten dient te worden. De aanbevelingen worden verder behandeld op het structureel overleg met de residentiële ouderenzorg.

De vaccinatieovereenkomst is opgezegd. Omdat het contract midden 2014 afloopt moet een aanbestedingsprocedure worden opgestart.

De minister is ervan overtuigd dat de logo's heel wat in beweging kunnen zetten. De logo's ondersteunen bijvoorbeeld in samenwerking met VIGeZ het lokale gezondheidspromotiebeleid. Uit het aantal gemeenten dat beslist heeft mee te werken aan het concept Gezonde Gemeente, kan alleen maar worden afgeleid dat het om een groot succes gaat.

Mevrouw *Vera Van der Borcht* beschouwt dergelijke campagnes als een eerste stap. De vraag is of de werking van de logo's impact heeft op de bevolking. Bovendien merkt ze een overlapping tussen de logo's en VIGeZ.

Minister *Jo Vandeurzen* zegt dat het concept Gezonde Gemeente meer dan alleen maar een campagne is. Het grijpt in op het lokale beleid. VIGeZ zorgt voor de inhoud en de logo's verspreiden het materiaal.

De dames *Katrien Schryvers* en *Else De Wachter* bevestigen dat de logo's schepenen en ambtenaren eerst bevragen om vervolgens een meerjarenplanning voor te stellen. De logo's zijn erin geslaagd het lokale niveau bewust te maken van de uitdagingen. Bovendien helpt de aanpak bepaalde doelgroepen beter te bereiken.

GE01IGD-D-2-F/WT – Werking en toelagen – thuis- en ouderenzorgbeleid (exclusief de diensten van GE01IGD-D-2-I/WT)

Mevrouw *Lies Jans* zegt dat de verenigingen van gebruikers en mantelzorgers bezorgd zijn over een federaal voorontwerp van wet waarin mantelzorg wordt gedefinieerd. De voorgestelde definitie is te eng en strookt niet met de ruime en algemene Vlaamse omschrijving. Ze wil vernemen of de minister daarvan op de hoogte is. Ze wil graag vernemen wat zijn menig is en welke stappen hij overweegt.

Minister *Jo Vandeurzen* zegt dat hem om advies zal worden gevraagd over dit voorontwerp van wet. De adviesvraag is evenwel nog niet bezorgd. Hij veronderstelt dat de voorgestelde definitie sterk uitgaat van één type van mantelzorger maar hij wacht de exacte tekst af om te reageren.

GE01IGD-D-2-H/WT – Werking en toelagen – ouderenzorgbeleid

Mevrouw *Vera Van der Borcht* pleit ervoor ook de private sector middelen toe te kennen voor animatiewerking. Ze verwijst naar de resolutie betreffende de infrastructuursubsidiëring van woonzorgvoorzieningen (*Parl. St. VI. Parl. 2012-13, nr. 2078/3*).

Voorts wil ze vernemen hoeveel serviceflats in 2013 werden gerealiseerd en in 2014 worden gepland.

Er wordt 375.000 euro overgeheveld voor de uitbouw van expertise op het vlak van dementie. De spreker wil vernemen waaruit deze middelen worden overgeheveld.

Minister *Jo Vandeurzen* antwoordt dat het budget wordt overgeheveld binnen het ouderenbeleid en geïnvesteerd zal worden in dementiekundige basiszorg. Een conclusie uit de experimenten om dementie-expertise op de eerste lijn te verhogen, is dat zowel diensten en organisaties als expertisecentra behoefte hebben aan meer vaardigheden om partners van mensen met dementie die thuis verblijven, te ondersteunen.

In antwoord op de vraag over animatiewerking, zegt de minister dat hij de resolutie zal uitvoeren.

GE01/GD-D-2-I/WT – Werking en toelagen – thuis en ouderenzorgbeleid: diensten voor gezinszorg en aanvullende thuiszorg en diensten voor logistieke hulp

Mevrouw *Vera Van der Borgh*t wil vernemen of het budget van 10,4 miljoen euro uit VIA4 besteed zal worden aan extra uren thuiszorg. Een beleid dat ouderen ertoe aanzet zo lang mogelijk thuis te blijven, moet investeren in flexibele gezinszorg. Ze wil afstappen van de huidige organisatie van de gezinszorg in blokken van vier uur. Op federaal niveau loopt een aantal projecten om gezinszorg flexibeler te organiseren. Op Vlaams niveau mag de gezinszorg evenwel maximaal 3,5 percent van de uren flexibel werken. Diensten die daarboven gaan, krijgen er geen subsidies voor. Vermaatschappelijking van de zorg veronderstelt ook een grondige denkoefening over de gezinszorg in de toekomst.

Voorts vraagt de spreker een overzicht van de mate waarin gebruik wordt gemaakt van DOP-uren.

Minister *Jo Vandeurzen* vindt het belangrijk dat de thuiszorg expertise kan opdoen in de sector van personen met een handicap.

De VIA4-middelen zullen gebruikt worden voor zowel intersectorale als sectorale aspecten. Respectievelijk gaat het dan onder meer om de eindejaarspremie en om kwaliteit. Die middelen worden niet gebruikt om het aantal uren uit te breiden.

Hij is het eens met de analyse die mevrouw Van der Borgh maakt van de gezinszorg. Flexibiliteit is een uitdaging voor de toekomst. Het akkoord over 3,5 percent is omgezet in regelgeving.

Mevrouw *Vera Van der Borgh*t vraagt of het beleid bereid is organisaties te subsidiëren die ermee instemmen verder te gaan dan de afgesproken flexibiliteit.

Minister *Jo Vandeurzen* antwoordt dat de geldende regeling is afgesproken met de sector. Het is zijn aanvoelen dat de voorkeur uitgaat naar het behouden van de recent gewijzigde regelgeving. Hij beaamt dat dit geen structurele oplossing biedt voor toekomstige uitdagingen. Daarover zal een omvattender debat gevoerd moeten worden.

De federale projecten zijn zorgvernieuwingsprojecten. Het gaat om zaken die door het RIZIV gefinancierd worden zoals de inzet van zorgkundigen op de eerste lijn. Die projecten maken deel uit van de omvattender benadering.

3.6. Vlaams Infrastructuurfonds voor Persoonsgebonden Aangelegenheden

De heer *Felix Strackx* stelt vast dat binnen de alternatieve financiering al voor 2,5 miljard euro aan principiële akkoorden zijn afgesloten. De gebruiksvergoedingen die daarvoor betaald worden, nemen uiteraard ook toe. Hij wil vernemen hoeveel gebruiksvergoedingen Vlaanderen maximaal zal betalen.

Mevrouw *Vera Van der Borgh*t zegt dat de dotatie voor de klassieke financiering verder daalt. Ze vraagt de minister hoe hij de toekomst ziet van de klassieke financiering. Wanneer verwacht hij dat de klassieke financiering zal aflopen?

De alternatieve financiering neemt toe. Ze vraagt hoe het bedrag voor de gebruikersvergoeding zal evolueren, en hoe dat budget verdeeld wordt over de verschillende sectoren.

Ten slotte vraagt de spreker de minister te verduidelijken hoe voor 735.000 euro aan subsidies zal worden teruggevorderd.

Minister *Jo Vandeurzen* zegt dat de jaarlijkse uitgaven voor de alternatieve financiering voor het eerst decretaal worden vastgelegd. Het maximumbedrag is 199 miljoen euro per jaar.

De klassieke financiering zal niet stoppen omdat een aantal sectoren er een beroep op zal blijven doen.

De verdeling per sector wordt voor beide financieringsvormen telkens bepaald. Er zijn thans nog geen opties genomen. De verdeling gebeurt op basis van een objectieve analyse van prioriteiten en gewenste efficiëntie. Er wordt nagegaan welke sectoren prioritair zijn en welk soort werken. Dat kan gaan om werken omwille van de brandveiligheid of om vergunningen die in gevaar zijn. De vorige Vlaamse Regering heeft daarnaast een aantal voorrangsregels vastgelegd.

De terugvordering is het gevolg van een dading afgesloten met een kinderdagverblijf. Na verkoop van het pand is het immers van bestemming gewijzigd.

3.7. Vlaams Zorgfonds

Mevrouw *Vera Van der Borgh* leest dat het inningspercentage van de administratieve boetes op 50 percent ligt. Voor aangetekende zendingen wordt 25.000 euro meer vrijgemaakt. Voorts wordt jaarlijks voor 150.000 euro terugbetaald aan onterecht betaalde ledenbijdragen en kwijtscheldingen van administratieve boetes. De inning van administratieve boetes wordt op 2,6 miljoen euro geraamd. Ze wil vernemen waarom de helft van de boetes niet geïnd kan worden. Wordt in dergelijke dossiers niet overgegaan tot beslag?

De dotatie aan het Vlaams Zorgfonds stijgt met 18,3 miljoen euro tot 216,3 miljoen euro. Met die bijkomende middelen worden de stijging van de tenlastenemingen, goed voor 11 miljoen euro, de stijgende kosten van indicatiestellingen en het dalende overgedragen saldo opgevangen. De inkomsten uit de ledenbijdragen stijgen nauwelijks. De spreekster besluit hieruit dat de Vlaamse Zorgverzekering op termijn met een probleem zal kampen. De Vlaamse Zorgverzekering nog met andere taken belasten is discutabel.

Minister *Jo Vandeurzen* antwoordt dat de toekomst van de Vlaamse Zorgverzekering een belangrijk thema wordt bij de volgende regeringsonderhandelingen. Tijdens deze regeerperiode is ervoor geopteerd niet aan de reserves te raken en in plaats daarvan de dotaties jaarlijks aan te passen. Deze Vlaamse Regering heeft er eveneens voor gekozen de ledenbijdrage tot en met 2014 niet op te trekken.

De niet-geïnde boetes zijn vaak het gevolg van insolvabiliteit, een collectieve schuldenregeling, schrapping van ambtswege of overlijden. In andere gevallen wordt overgegaan tot beslag.

De heer *Felix Strackx* betreurt dat het innen van de ledenbijdrage een zorg blijft. Al van bij de start van de Vlaamse Zorgverzekering worden doemscenario's geschetst. Hij kan alleen vaststellen dat de middelen nog niet zijn opgesoupeerd zoals vroeger voorspeld, en dat zelfs niet geraakt wordt aan de reserves.

3.8. Kind en Gezin

Mevrouw *Vera Jans* zegt dat ouders de bijdrage die ze anders betalen voor IKG-kinderopvang jaarlijks op basis van hun belastingaangifte moeten laten berekenen. In de toekomst zal dat automatisch gekoppeld worden aan de inkomens- en gezinsgegevens van de FOD Financiën. De systemen van Kind en Gezin waar ouders talrijk gebruik van maken moeten goed toegankelijk zijn. Wie zich aanmeldt op de website moet gebruikmaken

van zijn elektronische identiteitskaart of een token aanvragen. Ze pleit ervoor de site nog toegankelijker en laagdrempeliger te maken door te werken met een wachtwoord.

Mevrouw *Else De Wachter* zegt dat het nieuwe decreet van 20 januari 2012 houdende regeling van de interlandelijke adoptie van kinderen de transparantie verhoogt. Ze herhaalt de bezorgdheden die ze reeds heeft geuit in haar actuele vraag over de voorlopige stopzetting van interlandelijke adopties uit Marokko (*Hand. VI.Parl. 2013-14, nr. 8*). De voorbije tijd hebben haar talrijke verhalen bereikt over problemen van de Vlaamse instanties in de herkomstlanden. Ze vindt het belangrijk dat het Vlaams Centrum voor Adoptie geregeld op plaatsbezoek gaat om zaken uit te klaren.

De decretale bepalingen over binnenlandse adoptie zijn aan wijziging toe. In 2012 vond een consultatieronde plaats. Het lid vraagt de minister naar de stand van zaken.

Mevrouw *Vera Van der Borgh*t sluit zich aan bij de uiteenzetting van mevrouw Vera Jans. Vanaf 1 april 2015 zal het inkomenstarief met een webmodule van Kind en Gezin berekend worden, wat aanleiding zou moeten geven tot een correcte berekening en administratieve vereenvoudiging. Ze betwijfelt of die aanpak zal leiden tot een correcte berekening. Ouders zullen de berekening immers maar één keer moeten maken voor de volledige duur van de opvang. Op twee en een half jaar tijd kan een gezinsinkomen wijzigen. Werken met een token ten slotte is ingewikkelder dan het lijkt.

Er wordt twee miljoen euro vrijgemaakt voor de uitbreiding van de erkende en gesubsidieerde kinderopvang. Het lid wil vernemen of Antwerpen, Gent en Brussel opnieuw recht krijgen op een voorafname. Hoeveel plaatsen resten er nog voor de rest van Vlaanderen.

Voor de zelfstandige kinderopvang wordt zeven miljoen euro vrijgemaakt. Met 4,5 miljoen euro daarvan zullen 1055 plaatsen omgevormd worden tot IKG-plaatsen. Met de resterende 2,5 miljoen euro worden 478 nieuwe IKG-plaatsen gecreëerd. De spreekster wijst erop dat het toekennen van die middelen aan bepaalde gebiedsomschrijvingen tot concurrentievervalsing leidt. Ze roept op de manier van toewijzen te herzien.

Vervolgens vraagt mevrouw Vera Van der Borgh welk bedrag in 2014 besteed zal worden aan de invoering van het decreet van 20 april 2012 houdende de organisatie van kinderopvang van baby's en peuters.

Er wordt 193.000 euro bespaard op de subsidies voor de preventieve gezinsondersteuning. Tijdens de hoorzittingen over het ontwerp van decreet houdende de organisatie van preventieve gezinsondersteuning (*Parl. St. VI.Parl. 2013-14, nr. 2131/3*) werd telkens expliciet gezegd dat preventieve gezinsondersteuning niet zal slagen zonder bijkomende middelen.

Er wordt 5,6 miljoen euro uit het reservefonds opgenomen. Het lid wil vernemen waarvoor dat budget gebruikt zal worden.

Ze vraagt de minister voorts te verduidelijken hoe hij de middelen die overkomen van het provinciale niveau zal verdelen.

In 2014 zullen de ouderbijdragen zowel in de gesubsidieerde als in de IKG-sector stijgen. Bij de Diensten voor Onthaalouders is de stijging vrijwel nihil. De spreekster vraagt naar een verklaring voor het verschil.

Het budget voor de Expertisecentra Kraamzorg daalt met 146.000 euro. Het commissielid vraagt de minister waarom ze ongeveer één vijfde van hun budget verliezen.

Ten slotte vraagt ze waarom de subsidies voor de initiatieven voor buitenschoolse opvang dalen.

De heer *Peter Gysbrechts* zegt dat in 2013 één miljoen euro is vrijgemaakt voor een collectieve verzekering voor onthaalouders als aanzet tot een tweede pensioenpijler. De spreker vraagt of daarover al is overlegd met de sociale partners en hoe de middelen ingezet zullen worden.

Voor de opstart van centra voor inclusieve kinderopvang in het najaar van 2013 is 500.000 euro vrijgemaakt. Die centra zullen andere voorzieningen in hun zorgregio ondersteunen om inclusieve kinderopvang aan te bieden. De spreker wil weten of de middelen recurrent zijn.

In het voorjaar van 2014 vindt een staten-generaal plaats over de buitenschoolse opvang. Een en ander moet leiden tot beleidsaanbevelingen als aanzet voor een nieuw decreet.

Ten slotte vraagt de heer *Peter Gysbrechts* naar de stand van zaken van de Kinderopvangzoeker en het Lokaal Loket Kinderopvang. Worden er middelen vrijgemaakt voor het Lokaal Loket Kinderopvang?

Minister *Jo Vandeurzen* antwoordt dat het Vlaams Centrum voor Adoptie geregeld op plaatsbezoek gaat. Voorts is het de bedoeling werk te maken van een concepttekst over binnenlandse adoptie, maar het lijkt weinig waarschijnlijk dat deze regeerperiode nog een ontwerp van decreet wordt ingediend.

Net zoals dat de voorbije jaren het geval is geweest, hebben Antwerpen, Gent en Brussel recht op een voorafname van de bijkomende plaatsen kinderopvang. Voor het overige zijn daarover nog geen concrete afspraken gemaakt. De minister zal te gepasten tijden een voorstel vragen aan Kind en Gezin waarna de Vlaamse Regering zich zal uitspreken. Voor de kinderopvang geldt geen programmatie. Bij elke uitbreidingsronde worden prioriteiten afgesproken.

Ouders vragen om jaarlijks hun inkomen te berekenen is administratief complex en maakt geen groot verschil uit omdat het bedrag gekoppeld wordt aan de index. Kind en Gezin zal het systeem van nabij volgen en bijsturen indien nodig.

Mevrouw *Vera Van der Borgh* is het niet eens met deze uitleg. De koppeling met de index kan er niet toe leiden dat een gedaald gezinsinkomen (bijvoorbeeld omdat een van de ouders stopt met werken) gecompenseerd wordt.

Minister *Jo Vandeurzen* zegt dat het er in de eerste plaats op aankomt het nieuwe systeem zorgvuldig te implementeren. Na evaluatie ervan kunnen aanpassingen overwogen worden. Op jaarbasis gaat het om 80 tot 90.000 administratieve handelingen.

Mevrouw *Sonja Claes* vult aan dat een sociale lening ook wordt toegekend op basis van het inkomen van twee jaar voor het afsluiten van de lening.

De nieuwe IKG-plaatsen voor (bestaande) zelfstandige voorzieningen die met personeel werken zullen niet aan bepaalde zorgregio's toegekend worden. Er is rekening gehouden met mogelijke concurrentievervalsing, aldus minister *Jo Vandeurzen*.

De besparing op de Expertisecentra Kraamzorg zal worden gecompenseerd met eenmalige inkosten. Het is de bedoeling te onderzoeken hoe de Expertisecentra Kraamzorg geïntegreerd kunnen worden in de Huizen van het Kind. Dat verklaart waarom de middelen voor preventieve gezinsondersteuning dalen.

Vanuit de provincies worden de provinciale subsidies aan de centra voor kindermishandeling overgeheveld. Die worden door Kind en Gezin overgenomen.

De Vlaamse overheid heeft in het kader van VIA4 middelen vrijgemaakt voor een collectieve verzekering. De sociale partners onderzoeken hoe dat bedrag geïnvesteerd kan worden als voorafname op een aanvullend pensioen. De beslissing is aan de sociale partners. De sociale partners zouden de Vlaamse Regering kunnen voorstellen het budget anders te besteden, maar ze hebben de Vlaamse Regering vooralsnog niet verzocht een beslissing in die zin te nemen.

De middelen voor inclusieve kinderopvang zijn na een oproep toegewezen. Het gaat om recurrente middelen.

De staten-generaal over de buitenschoolse opvang zou in een volgende regeerperiode tot een nieuw decreet kunnen leiden. De staten-generaal moet in de eerste plaats duidelijk maken of er een draagvlak is voor het intersectorale karakter van de buitenschoolse opvang.

De lokale besturen zullen wellicht een rondzendbrief krijgen over de Lokaal Loket Kinderopvang. Die loketten zijn al operationeel op talrijke plaatsen.

De Kinderopvangzoeker wordt getest in Heusden-Zolder en daarna in Hasselt. Het is de bedoeling het systeem vervolgens over heel Vlaanderen uit te rollen.

3.9. *Vlaams Agentschap voor Personen met een Handicap*

Mevrouw *Vera Van der Borgh*t zegt dat de provinciale subsidies in de sector van personen met een handicap niet overal gelijk waren. Ze vraagt hoe de minister de overgehevelde middelen zal herverdelen.

Er wordt 27,2 miljoen euro vrijgemaakt voor bijkomende plaatsen. De spreker vraagt welk deel van dat budget besteed zal worden aan capaciteitsuitbreiding. In het kader van Perspectief 2020 krijgt het VAPH een extra toelage van 11,6 miljoen euro om de stijging van het totale aantal personen met een handicap op te vangen.

Door de PAB's met een werkkapitaal te laten werken zijn middelen gespaard. Met die middelen (4,5 miljoen euro) zijn in 2013 100 extra PAB's gecreëerd. De spreker waardeert het dat de belofte is nagekomen. Omdat PAB-aanvragen voortaan geïntegreerd worden in de CRZ is het onduidelijk hoe het bespaarde budget ook in de toekomst aan extra PAB's toegekend zal worden. Ze hoopt uitdrukkelijk dat het niet om een eenmalige operatie ging.

In de beleidsbrief wordt een bijsturing van de DOP's in het vooruitzicht gesteld, en dat om tot een grotere instroom te komen. Het is de spreker niet duidelijk waarom dat nog niet is gebeurd.

Uit het antwoord op talrijke schriftelijke vragen blijkt dat het VAPH de werking van de DOP's onvoldoende registreert. Het VAPH weet bijvoorbeeld niet hoeveel aanmeldingen bij een DOP niet tot begeleiding leiden. Er is evenmin informatie over het aantal begeleidingen dat vroegtijdig wordt stopgezet. Het VAPH gaat niet na of een ondersteuningsplan is opgesteld. Mevrouw *Vera Van der Borgh*t heeft de indruk dat het VAPH niet weet hoe de DOP's functioneren. Dergelijke informatie is nochtans heel relevant om het beleid te evalueren.

Op korte termijn zullen scenario's opgesteld worden voor de technische concretisering van de persoonsvolgende financiering. In 2014 komt er op basis van de nieuwe processen een nieuw procesgedreven personeelsplan. De spreker wil weten of het VAPH over een draaiboek beschikt om deze omwenteling in goede banen te leiden. De vrees en argwaan zijn immers groot. Niemand gelooft dat het VAPH dit aankan.

De heer *Peter Gysbrechts* zegt dat het VAPH in zijn meerjarenplanning een hulpaanbod plant voor geïnterneerden met een mentale handicap. In welk aanbod zal Vlaanderen nog voorzien eenmaal de forensische centra in Gent en Antwerpen operationeel zijn?

In het kader van de integrale jeugdhulp worden aanvragen van jongeren met een handicap voor zorg in natura of een PAB doorgegeven aan de integrale toegangspoort. In de provincie Oost-Vlaanderen is in het kader van de voorstart naar verluidt een aantal dossiers niet doorgestroomd. De spreker vraagt bevestiging daarvan en vraagt een onderzoek door het VAPH.

Minister *Jo Vandeurzen* antwoordt dat de provinciale middelen in een aantal sectoren gebruikt worden voor een andere structurele financiering van de volledige sector. In een aantal andere sectoren wordt het bedrag nog steeds toegekend aan dezelfde projecten. In dat laatste geval wordt gezocht naar een verankering in de Vlaamse regelgeving.

Een aantal provincies heeft bijkomend personeel betoelaagd, bijvoorbeeld om zwaar zorgbehoevende personen met een handicap op te vangen. Die middelen worden niet over heel Vlaanderen verdeeld. De Vlaamse Regering blijft ze toekennen aan de specifieke projecten als niet-gereguleerde toelage tot wanneer ze omgezet kunnen worden in het systeem van de persoonsvolgende financiering.

Mevrouw *Vera Van der Borcht* leidt daaruit af dat de betoelaging binnen Vlaanderen zal variëren.

Minister *Jo Vandeurzen* beaamt dat die situatie een aantal jaren zal duren, maar ziet geen andere oplossing. Voorzieningen die hun extra middelen voor de opvang van zwaar zorgbehoevenden verliezen, zullen die opvang stopzetten. Van zodra met persoonsvolgende financiering wordt gewerkt, zal de inschaling van zwaar zorgbehoevenden van die aard zijn dat een bepaald budget verantwoord is.

Het budget van 27,2 miljoen euro is bestemd voor alles wat met het uitbreidingsbeleid te maken heeft. Met dit budget worden niet uitsluitend bijkomende plaatsen gecreëerd. Het dient ook voor de gevolgen van de uitbreiding op het personeelsbestand. In de volgende rondzendbrief zal de verdeling uitgelegd worden. De DOP-uren komen daar nog bovenop.

Door met werkkapitaal te werken is het aantal PAB's eenmalig, maar structureel verhoogd met honderd. Het is niet zo dat er voortaan jaarlijks voor 4,5 euro extra PAB's gecreëerd zullen worden.

In 2014 wordt met 708.000 euro tien plaatsen voor geïnterneerden gecreëerd.

Begin december zal Smals een oplossing voor de elektronische doorstroming opleveren. Dat maakt deel uit van de jeugdhulpregie. Een deel van het uitbreidingsbeleid zal voortaan voor minderjarigen gereserveerd worden in het kader van de integrale jeugdhulp.

Er is onderzoek verricht naar het functioneren van de DOP's. De DOP's zijn evenwel nog maar pas opgestart. Alvorens ze te evalueren moeten ze de kans krijgen om zich te ontwikkelen. Uit een evaluatie zal allicht blijken welke informatie ontbreekt. De snelheid waarmee een en ander is opgestart, heeft de minister verrast.

Mevrouw *Vera Van der Borcht* herhaalt dat de juiste gegevens ontbreken om te kunnen evalueren.

De heer *Dany Dewulf*, algemeen directeur van het VAPH, beaamt dat niet alle gegevens worden ingevuld. Het raadgevend comité van 26 november 2013 zal zich daarover buigen.

Er is daarover begin 2014 overleg gepland met het departement Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, het Vlaams Agentschap Zorg en Gezondheid, CAW's en de diensten maatschappelijk werk.

De werking van de DOP's is een bouwsteen voor de ontwikkeling van de persoonsvolgende financiering. Ze worden daarom gevolgd door de taskforce. Maar aangezien alles nog recent is, zijn er nog maar twee vergadering aan gewijd.

Er ligt een ontwerp van draaiboek voor. De taskforce zal dat ontwerp bespreken. Gebruikers, werknemers, werkgevers en het VAPH zijn daarin vertegenwoordigd. Het draaiboek zal in de loop van 2014 uitgewerkt en ontwikkeld worden door externe specialisten. Eenmaal het decreet is goedgekeurd door het Vlaams Parlement zullen uitvoeringsbesluiten worden ontworpen, die tijdens de volgende regeerperiode ter goedkeuring voorgelegd zullen worden.

Mevrouw *Vera Van der Borgh* is gedeeltelijk gerustgesteld door het antwoord van de heer Dewulf.

De evaluatie van de DIO's heeft aangetoond dat maar in één vierde van de ondersteuningsplannen de ondersteuningsdomeinen zijn beschreven. Er is evenmin onderscheid tussen een ondersteuningsplan en een individuele dienstverleningsovereenkomst. Het project wordt niet uitgebreid. Er wordt niet meer aan gesleuteld omdat het VAPH al zijn aandacht vestigt op de persoonsvolgende financiering. Er is geen nieuwe instroom. De spreekster wil weten waarom dit project verweesd achter wordt gelaten. Is het in strijd met de persoonsvolgende financiering? Als de diensten waardeloos blijken, moet de stopzetting gecommuniceerd worden.

De heer *Dany Dewulf* zegt dat er bewust is voor geopteerd de regelgeving niet meer aan te passen met het oog op de invoering van de persoonsvolgende financiering. Op 1 januari 2015 wordt de persoonsvolgende financiering van kracht voor nieuwe instromers. De voorzieningen zullen bij de overschakeling afzonderlijk maar als collectief behandeld worden. Er is in overleg met de sector bewust voor gekozen om dit project onder te brengen in de persoonsvolgende financiering.

3.10. OPZ Geel

Er worden geen opmerkingen gemaakt over dit onderdeel.

3.11. OPZC Rekem

Er worden geen opmerkingen gemaakt over dit onderdeel.

3.12. Koninklijke Academie voor Geneeskunde van België

Er worden geen opmerkingen gemaakt over dit onderdeel.

4. Indicatieve stemming

De aan de commissie toegewezen artikelen en het gedeelte van de begrotingstabel van de algemene uitgavenbegroting voor het begrotingsjaar 2014 (zie opsplitsing als bijlage bij het verslag van de Commissie voor Algemeen Beleid, Financiën en Begroting (*Parl. St.* VI.Parl. 2013-14, nr. 15/4)) worden bij indicatieve stemming aangenomen met 6 stemmen tegen 2.

II. DEEL ARMOEDEBESTRIJDING

1. Uiteenzetting door mevrouw Ingrid Lieten, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Innovatie, Overheidsinvesteringen, Media en Armoedebestrijding

1.1. *Beleidsbrief Armoedebestrijding – Beleidsprioriteiten 2013-2014*

1.1.1. *Mijlpalen*

Een eerste mijlpaal is de uitbreiding van de automatische rechtentoekenning. Het actieplan omvat onder meer de automatische goedkeuring van de huurpremie, de ouderbijdrage in de kinderopvang en een eerste fase van de studietoelage. De lokale besturen werden geïnformeerd over de mogelijkheden om op lokaal vlak werk te maken van automatische rechtentoekenning.

Een tweede belangrijke mijlpaal is de oprichting van het VLAS dat kennis over armoede bundelt. Op het kennisplatform dat VLAS jaarlijks organiseert, kwamen onder meer ervaringskennis, gekleurde armoede en sociaal aan de slag met voedseloverschotten aan bod. Ieder jaar wordt ook een jaarboek gepubliceerd.

De armoedetoets is bijna rond. Sinds 1 maart 2013 wordt, als onderdeel van de RIA, de Quickscan toegepast op nieuwe regelgeving. Als uit de Quickscan een potentieel negatief effect op mensen in armoede blijkt, dan wordt de diepgaande armoedetoets toegepast. Deze armoedetoets wordt thans getest op de uitvoeringsbesluiten bij het decreet van 12 juli 2013 betreffende de integrale jeugdhulp en bij het decreet houdende de organisatie van de preventieve gezinsondersteuning (*Parl.St.* VI.Parl. 2012-13, nr. 2131/5) en op het W²-decreet. Op basis van deze test zal een handboek voor ambtenaren worden uitgewerkt.

Het beleid stimuleert netwerkvorming onder hulpverleners. De Studio Kinderarmoede toonde aan dat het in de strijd tegen kinderarmoede belangrijk is om actie te voeren op alle beleidsdomeinen en te focussen op de cruciale leeftijd van nul tot drie jaar. Een belangrijke aanbeveling van de Studio is het uitwerken van een ‘business and society case’ die de maatschappelijke meerwaarde van deze aanpak in kaart brengt, wat intussen al is gebeurd. Deze case werd voorgesteld in mei 2013 op het ViA-Toekomstforum, samen met de aanpak van het lokale kinderarmoedebeleid. Daaruit bleek de noodzaak van structurele ondersteuning van de lokale netwerken kinderarmoedebestrijding en van de participatieve opmaak van een lokaal kinderarmoedeplan.

Sensibilisering moet het maatschappelijk draagvlak verbreden. Daarom ondersteunt minister *Ingrid Lieten* opnieuw het theaterproject ‘Heb je ze wel alle vijf?’ dat in scholen met jongeren in dialoog treedt over leven in armoede. Op 17 oktober, de Werelddag van verzet tegen armoede, wordt jaarlijks een sensibiliseringsactie georganiseerd. In 2013 werd het kinderboekje *Todje* uitgedeeld, onder meer om het Kinderarmoedefonds te lanceren.

1.1.2. *Structurele verankering voor de toekomst*

De Vlaamse Armoedemonitor 2013 bevestigt opnieuw de hardnekkigheid van armoede. De monitor duidt probleemgebieden maar ook hoopgevende elementen. De bevolking in Vlaanderen die onder de armoederisicodrempel leeft, is ondanks de crisis gedaald van 650.000 personen in 2010 tot 610.000 personen in 2011. In 2020 zouden dat er nog maximaal 430.000 mogen zijn. De Kansarmoede-index van Kind en Gezin vertoont over de jaren een stijgende trend. In 2012 bedroeg de index 10,4 percent, wat betekent dat 10,4 percent van de geboorten plaatsvinden in een kansarm gezin. In 2001 was dat nog 6 percent. Het Pact2020 wil de Kansarmoede-index tegen 2020 terugdringen tot 4 percent.

Armoede raakt mensen in alle aspecten van hun leven: slechte voeding, een broze gezondheid, gevoelens van schaamte en minderwaardigheid, beperkte onderwijskansen en uitsluiting uit sociale activiteiten. Vaak lokt de ene ontbering de andere uit. Zo hypothekeert een leven in armoede de ontwikkeling van kinderen. Het is onaanvaardbaar dat ook maar een kind dit moet meemaken. In België leeft nochtans bijna een op de vijf kinderen onder de armoederisicodrempel. In Vlaanderen is dat een op de tien kinderen. Wetenschappelijk onderzoek toont aan dat een kind met een hoge cognitieve score, dat opgevoed wordt in een arm gezin, qua ontwikkeling toch al snel ingehaald wordt door een kind met een lagere score uit een gezin zonder armoede. De belangrijkste ontwikkeling van de hersenen, de sociale omgangsvormen, de psychomotorische vaardigheden, de taal en de emotionele controle gebeurt tussen nul en drie jaar. Maatregelen tijdens de eerste levensjaren van een kind hebben meer impact dan interventies tijdens latere levensfasen, zowel voor de kinderen zelf als voor de samenleving.

Daarom stelde de Vlaamse Regering in 2011 het Actieprogramma Kinderarmoede voor als onderdeel van het Vlaams Actieplan Armoedebestrijding 2010-2014 (*Parl. St.* VI.Parl. 2011-12, nr. 1586/1). Het actieprogramma bevat onder meer acties die lokale actoren stimuleren om netwerken te vormen die de armoede op een integrale manier aanpakken. Het is belangrijk om werk te maken van de ondersteuning van toekomstige jonge ouders.

1.1.3. Speerpunten van het beleid

In het laatste jaar van de regeerperiode wil minister *Ingrid Lieten* de projectmatige en veelal curatieve aanpak op lokaal vlak omzetten in een structurele aanpak die preventie centraal stelt. Tot nog toe werden drie projectoproepen uitgeschreven voor lokale kinderarmoedeprojecten. Daaruit werden lessen getrokken, die structureel verankerd worden. De begroting voor 2014 bevat 4,5 miljoen euro voor de structurele verankering van het lokale kinderarmoedebeloid. De concrete voorwaarden worden uitgewerkt in een besluit van de Vlaamse Regering. In ruil voor Vlaamse steun moeten lokale besturen, in overleg met mensen in armoede, een beleid uitwerken, met concrete acties op diverse domeinen. De coördinatoren van de lokale netwerken worden bijeengebracht in een lerend netwerk om een maximale uitwisseling van kennis mogelijk te maken. Dat zal begeleid worden door het Netwerk tegen Armoede, de VVSG, het VLAS en de provincie.

De minister maakt daarnaast werk van een andere aanbeveling van de Studio, namelijk de brede maatschappelijke sensibilisering om het maatschappelijk draagvlak voor armoedebestrijding te behouden en te versterken. Op dat vlak moet het Kinderarmoedefonds een belangrijke rol spelen, met een structurele betrokkenheid van de VVSG en van het Netwerk tegen Armoede. Het Kinderarmoedefonds zal experimenteerruimte bieden en financieren voor nieuwe langdurige projecten. Ook het bedrijfsleven kan een rol spelen.

In het kader van de noodzakelijke transitie naar een preventief kinderarmoedebeloid ondersteunt minister *Ingrid Lieten* ook het middenveld. Het project 'Gezinsbond voor iedereen' vraagt aandacht voor kinderarmoede, zowel bij de medewerkers als in de afdelingen. Samen met de Vrouwenraad biedt de minister ondersteuning aan vrouwenorganisaties voor acties gericht op alleenstaande moeders. In samenwerking met de jeugdverenigingen wordt werk gemaakt van de toeleiding van maatschappelijk kwetsbare jongeren naar het reguliere jeugdwerk. Het Minderhedenforum zorgt voor het versterken van de stem van de etnisch-culturele minderheden in de armoedeaanpak. Het Netwerk tegen Armoede detecteert armoededrempels binnen Justitie.

Het Vlaamse armoedebeloid heeft behoefte aan een coherente en gestroomlijnde aanpak, van het lokale en het Vlaamse tot het federale en het Europese niveau. De samenwerking in de interministeriële conferenties is ingebed in het Nationale Kinderarmoedeplan. Op dat niveau worden er onder meer afspraken gemaakt over daklozen. Op Europees niveau

volgt minister Ingrid Lieten de implementering op van een Social Investment Package, waarvan een aanbeveling over kinderarmoede deel uitmaakt. Ze blijft ook de evoluties opvolgen in het kader van de oprichting van een Europees Fonds voor de Minstbesteden. Het handboek 'Sociaal aan de slag met voedseloverschotten' blijft een aandachtspunt, net zoals het beloftevolle werkgelegenheidsspoor. Het is de bedoeling eerder emancipatorisch dan caritatief te werk te gaan. De voedselbanken, sociale kruideniers en restaurants, en de voedingssector zijn belangrijke partners.

1.2. Begroting 2014

1.2.1. Constant beleid

Er wordt in 2014 2,025 miljoen euro besteed aan de opstart of ondersteuning van innovatieve projecten en aan de werkingskosten verbonden aan de coördinatie van het armoedebeleid. De volgende Vlaamse Regering zal kunnen beslissen over de besteding van de rest van deze middelen. In 2013 werd 200.000 euro vrijgemaakt voor de ondersteuning van het Kinderarmoedefonds dat werd opgericht bij de Koning Boudewijnstichting. In 2014 zal aan dit fonds opnieuw 200.000 euro toegekend worden. De bijdrage van de Vlaamse Regering aan het Interfederaal Steunpunt tot bestrijding van armoede, bestaansonzekerheid en sociale uitsluiting is vastgelegd in het samenwerkingssakkoord van 5 mei 1998. In 2014 bedraagt ze 87.000 euro. Ten slotte is er een bijdrage van 202.000 euro aan het VLAS.

1.2.2. Subsidiëring van lokale kinderarmoedebestrijding

De Kansarmoede-index van Kind en Gezin geeft aan dat in 2012 meer dan 10 percent van de geboorten in Vlaanderen plaatsvond in een kansarm gezin. Dat percentage is sinds 2005 gestegen. Lokale actoren kunnen en moeten een belangrijke rol spelen in een inclusief en integraal armoedebestrijdingsbeleid. Zij staan immers het dichtst bij de mensen. Ze kunnen de regierol opnemen van alle acties ter bestrijding van armoede op hun grondgebied. Dat wordt ook erkend in het groenboek Interne Staatshervorming (*Parl. St.* VI.Parl. 2009-10, nr. 903/1).

In 2011 lanceerde de Vlaamse overheid een eerste projectoproep Lokaal werk maken van de aanpak van kinderarmoede. Daarmee streefde ze naar lokale projecten die preventief en integraal inzetten op de bestrijding van armoede bij kinderen van nul tot drie jaar en hun gezinnen. De projectoproep, die een groot succes kende, werd in 2012 en 2013 herhaald. Ter ondersteuning van lokale actoren werd er tevens een projectmarkt georganiseerd en een methodiekenhandboek ontwikkeld. De evaluatie van de geselecteerde projecten van het eerste jaar toont aan dat de verschillende actoren op het terrein een grote dynamiek in gang hebben gezet.

2. Bespreking

De heer *Peter Gysbrechts* stelt vast dat de nadruk ligt op kinderarmoede en meer in het bijzonder op armoede bij jonge kinderen. Armoede in de eerste levensfase heeft een negatieve invloed op de ontwikkeling van kinderen, die in een latere fase nog moeilijk ingehaald wordt. In dat verband verwijst minister Lieten naar de Huizen van het Kind. Tijdens de hoorzitting over het ontwerp van decreet houdende de organisatie van preventieve gezinsondersteuning (*Parl. St.* VI.Parl. 2012-13, nr. 2131/3) heeft het Netwerk tegen Armoede echter gezegd dat mensen in armoede geen vertrouwen hebben in de consultatiebureaus van Kind en Gezin en in de opvoedingswinkels. Ze gaan enkel naar de consultatiebureaus omdat ze denken dat het verplicht is en omdat de vaccinatie gratis is, maar niet omdat ze zich begrepen voelen. Hij vraagt de minister daar aandacht voor op te brengen.

Het is een positieve evolutie dat 4,5 miljoen euro wordt vrijgemaakt voor lokale initiatieven in de strijd tegen armoede. Door deze aanpak evolueert het beleid weg van een pro-

jectmatige naar een structurele aanpak van armoede, en focust het op het lokale niveau. Gemeente en OCMW staan het dichtst bij de mensen. Bovendien zal er gewerkt worden met objectieve streefdoelen en concrete acties die kunnen worden beoordeeld op basis van het resultaat. Deze werkwijze heeft echter ook beperkingen. 4,5 miljoen euro is enerzijds een groot budget, maar verdeeld over 308 gemeenten komt het neer op een gemiddeld bedrag van 14.000 euro.

Vroeger was het niet altijd duidelijk of goede projecten ook gecontinueerd werden. Er moet daarom aandacht besteed worden aan goede samenwerking met de lokale overheden. Ook de mogelijkheden van evaluatie en continuering moeten worden onderzocht. De heer Peter Gysbrechts leest in de beleidsbrief dat de administratie vaststelt dat projecten integraal moeten werken, langdurig en op maat. Daarnaast vraagt de administratie een laagdrempelige en informele aanpak en wijst ze op het belang van een vertrouwenspersoon. Deze vaststellingen bevestigen dat eenjarige projecten onzinnig zijn.

Het Kinderarmoedefonds zal steun bieden aan projecten. De spreker wil vernemen hoe die projecten gevolgd en geëvalueerd zullen worden. Zullen succesvolle projecten verspreid worden zodat andere gemeenten er ook mee aan de slag kunnen?

Er is een transitie manager Kinderarmoede aangesteld. De heer Peter Gysbrechts wil vernemen wie dat is en welk programma de transitie manager uitvoert.

Antwerpen, Brussel, Gent en Maasmechelen werken begeleid door Demos vzw en de Vereniging Vlaamse Jeugddiensten intensief samen met jeugdbewegingen om de participatie van kinderen en jongeren in armoede aan het jeugdwerk te bevorderen. De spreker wil vernemen hoe de resultaten van dit initiatief gebruikt zullen worden, en waarom er geen landelijke gemeenten betrokken zijn bij dit experiment.

In het kader van de automatische toekenning van rechten, wordt een inventaris gemaakt van rechten die lokaal worden toegekend. De spreker gaat ervan uit dat dit de taak is van de rechtenverkenner.

Er wordt een armoedetoets toegepast op de uitvoeringsbesluiten bij het decreet houdende de organisatie van preventieve gezinsondersteuning. De heer Peter Gysbrechts wil vernemen waarom er geen armoedetoets is uitgevoerd op het ontwerp van decreet. Tijdens de hoorzitting was het Netwerk tegen Armoede namelijk heel sceptisch.

De federale staatssecretaris belast met Armoedebestrijding wil werk maken van een coherent, dynamisch en geïntegreerd monitoringsinstrument voor de evaluatie van specifieke maatregelen uit het Federaal Plan Armoedebestrijding. De spreker wil vernemen of Vlaanderen ook gebruik kan maken van dit instrument.

In de beleidsbrief worden maatregelen tegen de digitale kloof in het vooruitzicht gesteld. Het gebruik van tablets en computers neemt alsmaar toe. De digitale kloof is een groeiend probleem voor mensen in armoede. Scholen moeten daar de nodige aandacht aan besteden, onder meer door pc's ter beschikking te stellen voor huiswerk. De spreker vraagt hoe het beleid dat volgt.

Op het vlak van gezondheid hecht de beleidsbrief veel belang aan de wijkgezondheidscentra. Een steeds terugkerende vraag in dit verband is welke maatregelen er genomen zijn om huisartsen te begeleiden. In landelijke gebieden leven ook veel mensen in armoede, en daar zijn er geen wijkgezondheidscentra.

Mevrouw *Lies Jans* zegt dat iedereen bevestigend zal antwoorden op de vraag of er te veel armoede is in Vlaanderen, maar in vergelijking met zijn buurlanden presteert Vlaanderen,

ondanks de economische omstandigheden, niet slecht op het vlak van preventie, indijking en bestrijding van armoede. Ze is voorzichtig tevreden over de geboekte resultaten. De inspanningen van de Vlaamse Regering leveren resultaat op. Desondanks zijn de resultaten van de strijd tegen kinderarmoede niet zichtbaar. De Vlaamse Regering moet daar verder op inzetten.

De minister wil in de laatste beleidsbrief van deze regeerperiode niet alleen de resultaten van het afgelopen jaar op een rijtje zetten en het einde van een periode inluiden, maar bovenal het nu bewandelde pad versterken en verder uittekenen voor de toekomst. Mevrouw Lies Jans is het daar volledig mee eens. Er zijn de voorbije jaren bijvoorbeeld vorderingen geboekt in de transversale aanpak van de armoede. Het resultaat is echter vaak een stagnatie en in het slechtste geval een stijging van de cijfers, bijvoorbeeld de armoedecijfers voor kinderen. De armoedebestrijding slaagt er te weinig in om de fundamentele oorzaken van armoede aan te pakken. Zij denkt dat een doorgedreven en gepersonaliseerde aanpak nodig is. De overheid en de personen in armoede zijn samen verantwoordelijk om een gepast antwoord te vinden.

Er is daarnaast nood aan duidelijke beleidsprioriteiten. De Vlaamse Regering heeft onduidelijk gekozen voor de automatische rechtentoekenning. N-VA heeft daarop aangedrongen vanaf het begin van de regeerperiode. Ze juicht de gemaakte vorderingen toe.

De beleidsbrief focust sterk op de centrale rol van de lokale besturen, wat positief is. Vaak gaat het echter om tijdelijke projecten die zinvol zijn op korte termijn, maar op lange termijn onvoldoende impact hebben. Het is positief dat de minister zal werken aan een structurele verankering van de middelen. Ondanks de duidelijke criteria voor de besteding van het budget, blijft mevrouw Lies Jans met de vrees dat al te zeer op projecten ingezet zal worden. De lokale besturen zullen middelen krijgen op basis van een aantal criteria en ze zullen die werking moeten opnemen in hun meerjarenplanning. Dat biedt al enige garantie op een aanpak op langere termijn. Coaching en ondersteuning, waarvoor twee percent van de middelen bestemd is, zal op dat vlak een belangrijke rol spelen.

Voor het Kinderarmoedefonds wordt in 2013 en 2014 telkens 200.000 euro uitgetrokken. Een bedrag bovenop de 4,5 miljoen euro. Mevrouw Lies Jans wil weten of er al toezeggingen zijn van bedrijven. Hoe zal de minister de werking van het Kinderarmoedefonds evalueren? Welke criteria zullen daarbij worden gehanteerd?

N-VA hecht veel belang aan de automatische rechtentoekenning. De beleidsbrief stelt de verdere uitbouw van de automatische rechtentoekenning op lokaal niveau in het vooruitzicht. De spreekster wil vernemen hoe de minister dat zal aanpakken. Hoe zullen de lokale besturen begeleid worden?

Voorts wil het lid weten wie de transitiemanager is en welke taken hij/zij vervult. Ook hier wil mevrouw Lies Jans weten hoe dat opgevolgd wordt.

Voor de lokale besturen is voorzien in structurele ondersteuning op lange termijn. De centrumsteden en de VGC krijgen middelen van het Stedenfonds voor armoedebestrijding. Het is evenwel onduidelijk welke middelen uit het Stedenfonds worden geïnvesteerd in de strijd tegen armoede.

Armoede op het platteland is vaak verborgen armoede. Er wordt niet vaak om ondersteuning en begeleiding gevraagd, onder meer uit schaamte. Daarover staat echter niets in de beleidsbrief. Een optie is middelen uit het Plattelandsfonds investeren in armoedebestrijding. Mevrouw Lies Jans vraagt welke stappen de minister plant in de strijd tegen armoede op het platteland.

Mevrouw *Cindy Franssen* is het eens met mevrouw *Lies Jans* dat de ingeslagen weg gevolgd moet worden, maar daarnaast is een evaluatie nodig. In dat opzicht kijkt ze uit naar de volgende voortgangsrapportage over het Vlaams Actieplan Armoedebestrijding 2010-2014 (*Parl.St.* VI.Parl. 2009-10, nr. 637/1), en pleit ze voor een tussentijdse evaluatie van de mate waarin de doelstellingen van het Pact2020, ViA en EU2020 zijn bereikt. De cijfers moeten reeds omgebogen zijn. Het gaat niet op alle inspanningen door te schuiven naar de volgende regeerperiode. Al beseft ze dat de vruchten van dit beleid pas over enkele jaren geplukt kunnen worden.

In vergelijking met andere Europese landen doet Vlaanderen het niet zo slecht. De cijfers stagneren echter en die van kinderarmoede stijgen zelfs. Dat is alarmerend, maar tegelijk is het normaal. Kinderarmoede moet in een gezinscontext gezien worden en loopt gelijk met de algemene armoedecijfers. Het beleid is pas de laatste jaren begonnen aan het verzamelen van cijfers. Het beleid moet maximaal inzetten op kinderarmoede, wat deze Vlaamse Regering heeft gedaan.

De minister ziet de opmaak van de ‘business and society case’ om de bestrijding van kinderarmoede van een zo breed mogelijk draagvlak te voorzien als een van de verwezenlijkingen van het VLAS. Dat was ook een van de aanbevelingen van de Studio Kinderarmoede. Mevrouw *Cindy Franssen* wil weten wat die ‘business and society case’ inhoudt. Welke resultaten werden er geboekt?

Een ander belangrijk punt is kostenbeheersing in het secundair onderwijs. Er is sprake van de automatische toekenning van de schooltoelage. Mevrouw *Cindy Franssen* pleit ervoor op dat vlak alle zeilen bij te zetten.

Er wordt werk gemaakt van een structureel financieringsmechanisme waarop de lokale besturen een beroep kunnen doen. Met het lokaal sociaal beleid in het achterhoofd wil het lid vernemen hoe de Vlaamse overheid kan verzekeren dat die subsidies werkelijk worden ingezet in de strijd tegen kinderarmoede. Ze wil daarnaast weten hoe dit spoort met het Kinderarmoedefonds. Hoe strikt kan de Vlaamse overheid de lokale besturen aansturen?

Mevrouw *Cindy Franssen* peilt vervolgens naar de impact van de campagne over het Kinderarmoedefonds. Welk bedrag is sinds de opstart ervan verzameld? Het is de bedoeling om ook het bedrijfsleven daarin te betrekken, wat niet evident is. Hoe wil men dat concretiseren?

De minister probeert zoveel mogelijk middenveldorganisaties te mobiliseren, bijvoorbeeld de Gezinsbond. Het commissielid heeft vragen bij de impact van dit project op lange termijn. Ze veronderstelt dat de Gezinsbond, zowel intern als in de lokale werking, al voldoende gesensibiliseerd is. Ze stelt de vraag of dat niet ruimer moet worden bekeken.

De minister verleent ook steun aan een project van de Vrouwenraad gericht op alleenstaande moeders. CD&V vindt het belangrijk dat het beleid daarop maximaal inzet. Bij alleenstaande ouders, en zeker bij alleenstaande moeders, ligt het armoederisico namelijk heel hoog. Dat leidt vaak tot het ontstaan van nieuwe generatiearmoede. De maatschappelijke draagkracht en de kracht van het vrouwelijk middenveld kan hierbij een versterkende rol spelen. Het jeugdwerk zit al enige tijd op dat spoor.

Het Actieprogramma Kinderarmoede is ingebed in het Federaal Plan Armoedebestrijding. Is dat onlangs nog besproken op de interministeriële conferentie? Welke vooruitgang werd er geboekt?

In 2012 vond een kennisplatform plaats over de actieve inclusie van vrouwen van buitenlandse afkomst. Welke aanbevelingen zijn er ondertussen geconcretiseerd? Is er vooruit-

gang geboekt ten gunste van kwetsbare en allochtone ouderen? Hoe wordt de minister van Welzijn hierin betrokken?

In september 2013 lanceerde Welzijnszorg de campagne 'Armoede op den buiten'. De campagne speelt in op vier belangrijke thema's: de toegankelijkheid van diensten en voorzieningen, de mobiliteit, het lokaal armoedebeleid en de huisvesting. Werd dat al besproken door de Vlaamse Regering? Zal er een horizontaal en een verticaal permanent armoedeoverleg worden georganiseerd om na te gaan hoe de aanbevelingen nog in deze regeerperiode vorm kunnen krijgen? Ze vermoedt dat de huidige projecten in Zuid-Oost-Vlaanderen voor de toegankelijkheid van de dienstverlening, de onderbescherming en het proactief handelen, uitgerold zullen worden over heel Vlaanderen, wellicht in de volgende regeerperiode. Hoe kunnen het Vlaams Actieplan Armoedebestrijding 2010-2014 en het Plattelandsbeleid elkaar versterken?

Inzake de automatische rechtentoekenning is al heel wat vooruitgang geboekt. De UiTPAS opent deuren voor vakantieparticipatie. Een kruisbestuiving tussen verschillende sectoren is mogelijk, maar verdient het aangescherpt te worden. Het VLAS heeft de opdracht om de mogelijkheden van automatische rechtentoekenning en proactief handelen te verkennen op lokaal niveau. De studie daarover bevat een tiental beleidsaanbevelingen waaronder alertheid voor fouten. Het is mevrouw Cindy Franssen onduidelijk wat daarmee bedoeld wordt.

De hervorming van het federale Omnio-statuuut treedt in werking vanaf 1 januari 2014. De sprekerster vraagt welke implicaties dat heeft voor het Vlaamse beleid? Is de Vlaamse administratie daarop voorbereid?

CD&V is voorstander van de armoedetoets om het mattheuseffect en andere negatieve effecten voor mensen in armoede te voorkomen. De Quickscan wordt getest op het uitvoeringsbesluit bij het decreet houdende de organisatie van de preventieve gezinsondersteuning en op het W²-decreet. De sprekerster wil vernemen in welke fase van deze twee decreten de Quickscan is toegepast.

Ten slotte wil ze weten of een nulmeting van de digitale kloof heeft plaatsgevonden. Is er een positieve evolutie merkbaar sinds het eerste Nationaal actieplan ter bestrijding van de digitale kloof in 2005?

Mevrouw *Else De Wachter* stelt vast dat de minister haar beleid versterkt en uitwerkt, en extra middelen inzet voor de bestrijding van armoede en van kinderarmoede in het bijzonder. De eerste levensjaren zijn immers cruciaal. Ze zorgt er ook voor dat de andere Vlaamse ministers werk maken van armoedebestrijding.

De daling van het aantal mensen dat onder de armoederisicodrempel leeft, is positief, maar belet niet dat armoede een aandachtspunt moet blijven. Het aandeel van de bevolking dat te maken krijgt met ernstige materiële deprivatie steeg van 1,6 naar 2,9 procent. Bijkomende inspanningen blijven noodzakelijk.

Het Vlaams regeerakkoord stelde een financiering van de erkende diensten schuldbemiddeling in het vooruitzicht. Dat zou gerealiseerd worden via bovenlokale samenwerking. Uit een beleidsvoorbereidend onderzoek in opdracht van minister Vandeuren is de noodzaak van financiering intussen opnieuw gebleken. Het uiteindelijke resultaat was een verbetering van de samenwerking tussen de diensten en een aantal preventie-initiatieven, en nazorg in de hoop dat de nood aan schuldhulpverlening hierdoor zal dalen. Dat zal echter niet volstaan. Het uitbreiden van het aanbod moet de eerste prioriteit zijn. Men moet ook de kwaliteit bewaken. Volgens een studie van de VVSG en het Steunpunt Algemeen Welzijnswerk is daarvoor trouwens nog minstens 36 miljoen euro nodig. Het aantal men-

sen met een schuldenlast gaat in stijgende lijn. Worden er ook meer dossiers schuldbemiddeling begeleid?

De minister merkt op dat men integraal moet werken met de kinderen en hun gezin, vertrekkende vanuit de preventieve gezinsondersteuning. De rol van de vertrouwenspersoon is cruciaal op dit vlak. Ze vraagt minister Lieten toe te zien op de opmaak van de uitvoeringsbesluiten bij het decreet houdende de organisatie van de preventieve gezinsondersteuning. Men kiest vaak voor het progressief universalisme. Het belangrijkste is echter dat de doelgroepen bereikt wordt die daar echt nood aan hebben. Er moet ook aandacht zijn voor de materiële omstandigheden die de gezinssituatie negatief kunnen beïnvloeden.

De oproep tot versterking of uitbreiding van de integrale en laagdrempelige preventieve gezinsondersteuning met bruggen naar Onderwijs en Werk zal geëvalueerd worden. Mevrouw Else De Wachter wil weten wanneer die evaluatie verwacht wordt. Wordt tijdens deze evaluatie het decreet houdende de organisatie van de preventieve gezinsondersteuning in rekening gebracht? Wordt er voorts rekening gehouden met de eventuele nood aan continuïteit van die projecten?

Armoedebestrijding moet beginnen bij het begin, namelijk bij de kinderen. Daarom moet het beleid aandacht besteden aan kinderopvang en aan laagdrempelige ontmoetingsinitiatieven. Men dient ook rekening te houden met de bijkomende bevoegdheden na de zesde staatshervorming.

De aanpak van armoede en eenzaamheid bij ouderen past binnen de nood aan wijkwerking. De lokale besturen kunnen en moeten op dat vlak een belangrijke rol spelen.

Sommige rechten kunnen onmogelijk automatisch toegekend worden. Voor andere wordt nog onderzocht of dat mogelijk is. Welk bedrag vertegenwoordigen de rechten die niet automatisch toegekend kunnen worden? Welke impact heeft dat op het budget van mensen in armoede? Welke impact hebben de Vlaamse acties om mensen op hun rechten te wijzen? Zijn er nog lacunes?

Het Vlaams Parlement heeft de resolutie betreffende de voedselbedeling goedgekeurd (*Parl.St.* VI.Parl. 2011-12, nr. 1295/1). Mevrouw Else De Wachter vraagt naar de stand van zaken.

Het project Wie Online zet vooral in op het organiseren en begeleiden van openbare computerruimtes in de locaties van armenverenigingen. Iedereen moet echter beseffen dat er niet in alle plattelandsgemeenten armenverenigingen zijn. Ze suggereert om contact te leggen met de lokale bibliotheken.

Mevrouw *Marijke Dillen* zegt dat de armoedebestrijding haar na aan het hart ligt. Thans gaat het echter om een vrij virtuele bespreking, want de minister heeft in 2014 nog slechts enkele weken om het tij te keren.

De meerderheid pleit voor het opmaken van evaluaties om te achterhalen in welke mate de doelstellingen van het Pact2020 of van ViA al gerealiseerd zijn. De cijfers tonen echter aan dat er in de voorbije regeerperiode geen positieve kentering is geweest, integendeel. De armoede in Vlaanderen blijft toenemen op alle vlakken. Vlaanderen slaagt er niet in om de fundamentele oorzaken van de armoede in het algemeen en van de kinderarmoede in het bijzonder aan te pakken. Dat is een verantwoordelijkheid van de hele Vlaamse Regering. Minister Lieten heeft namelijk alleen een coördinerende bevoegdheid inzake armoedebestrijding.

Mevrouw Marijke Dillen blijft pleiten voor het leggen van prioriteiten binnen de armoedebestrijding. Op dit ogenblik wordt te veel nadruk gelegd op projecten, wat leidt tot versnippering en verspilling van de beperkte middelen.

Ze sluit zich aan bij de vragen over het horizontale en het verticale armoedeoverleg.

De armoedetoets blijft momenteel beperkt tot de Quickscan. Op welke ontwerpen van decreet en andere reglementering is de Quickscan al toegepast? Zij is ook voorstander van een meer diepgaande armoedetoets, zoals oorspronkelijk de bedoeling was. Haar fractie is trouwens ook voorstander van een gezinseffectenrapportage, wat een nuttig instrument kan zijn in het kader van de armoedebestrijding.

De initiatieven voor de automatische rechtenverkenner blijven in de praktijk vrij beperkt. Wanneer zal Vlaanderen een volledige automatische rechtenverkenner realiseren? De knelpunten moeten dringend worden weggewerkt.

Ieder jaar opnieuw vestigt mevrouw Marijke Dillen de aandacht op een aantal belangrijke punten waarvoor er op het terrein jammer genoeg weinig verandert. In de eerste plaats is dat de schuldbemiddeling. In de praktijk blijft de klemtoon liggen op de schuldbemiddeling door OCMW's en CAW's. Er zijn echter nog andere pistes. De Orde van Advocaten zou op dat vlak namelijk een goede bondgenoot van de minister kunnen zijn.

Een tweede belangrijk aandachtspunt blijft de rechtshulp. Veel problemen zouden kunnen worden voorkomen als burgers, en zeker de mensen die het financieel moeilijk hebben, tijdig juridisch advies vragen. Op het lokale vlak zou men de mensen moeten overtuigen om vaker een beroep te doen op de mogelijkheden van pro-Deoadvocatuur en kosteloze rechtsbijstand. Dat valt trouwens ten laste van het federale budget. Veel mensen durven niet naar een advocaat stappen uit schrik voor de financiële consequenties.

Minister *Ingrid Lieten* schetst nog eens haar bevoegdheid als coördinerend minister. Iedere minister moet op het eigen terrein, binnen de eigen beleidsplannen, acties ondernemen om armoede tegen te gaan. Zo bevat het Plattelandsplan, dat behoort tot de bevoegdheid van minister-president Peeters, ook een aantal maatregelen tegen armoede of kinderarmoede. Deze initiatieven van de verschillende ministers zijn geen projecten, maar structurele maatregelen. Haar aanpak is van coördinerende aard. Zij moet de verschillende acties op elkaar afstemmen. Deze verschillende acties worden opgenomen in het Vlaams Actieplan Armoedebestrijding 2010-2014. Als coördinerend minister gebruikt ze ook haar middelen om innovatie mogelijk te maken op lokaal vlak. De voorbije jaren werd er sterk ingezet op projecten gericht op preventie, gezinsondersteuning en kinderen van nul tot drie jaar. Uit de evaluatie is gebleken dat heel wat van die projecten goede resultaten boeken. Daarom heeft ze de andere ministers ervan kunnen overtuigen om die lokale projecten structureel te verankeren. Daarvoor werd 4,5 miljoen euro uitgetrokken. Deze projecten zullen ook geïntegreerd worden binnen de werking van de lokale besturen. De Vlaamse acties worden mee opgenomen in het Federaal Actieplan Armoedebestrijding.

De laatste pijler is het Kinderarmoedefonds dat vooral de samenleving wil sensibiliseren. De minister heeft geholpen bij de realisatie ervan. De Vlaamse Regering zorgt in 2014 voor het tweede jaar op rij voor subsidiëring. Het Kinderarmoedefonds is echter een onafhankelijke organisatie die ingebed is binnen de koepel van de Koning Boudewijnstichting en die bestuurd wordt door een beheerscomité. Het beheerscomité is volledig samengesteld en is al enkele keren samengekomen. Het fonds doet een beroep op de inspanningen van individuen en bedrijven. Er zouden dagelijks contacten zijn met organisaties en bedrijven die op de een of andere manier met het Kinderarmoedefonds willen samenwerken. Er dienen zich ook projecten aan. Het beheerscomité neemt zijn beslissingen op een weloverwogen en deskundige manier, en beslissingen worden ook duidelijk gecommuniceerd. Ze

denkt eraan om het Kinderarmoedefonds te vragen om na enkele maanden een eerste tussentijdse evaluatie op te maken. Het is de bedoeling dat alle beleidsniveaus de kans grijpen om goed functionerende projecten van het Kinderarmoedefonds structureel in te bedden.

De Huizen van het Kind maken werk van de prioriteiten die de Vlaamse Regering de voorbije jaren heeft geformuleerd in de aanpak van kinderarmoede en in de begeleiding van ouders met kinderen van nul tot drie jaar. In die zin zijn de Huizen van het Kind een belangrijk element in de strijd tegen kinderarmoede.

De armoedetoets werd nog niet toegepast op het ontwerp van decreet houdende de organisatie van de preventieve gezinsondersteuning omdat die bij de opmaak ervan nog niet volledig afgewerkt was. De armoedetoets zal wel worden toegepast op alle uitvoeringsbesluiten. De armoedetoets bestaat uit twee instrumenten. Vooreerst is er de Quicksan die op elk nieuw ontwerp van decreet wordt toegepast. Als daaruit blijkt dat er redenen zijn tot bezorgdheid, dan komt er een diepgaande analyse. Die methodiek wordt uitgetest op een aantal projecten.

De jeugdbewegingen waarmee het project is opgestart zijn gekozen in overleg met de verschillende koepels van de jeugdorganisaties. Er is gekozen voor jeugdbewegingen die daarvoor gemotiveerd zijn. Dat zal leiden tot leerervaringen die worden doorgegeven aan de andere jeugdbewegingen die deel uitmaken van dezelfde koepel.

Op het vlak van de wijkgezondheidscentra wordt er vooruitgang geboekt. Minister Vandeuren zorgt voor de ondersteuning van de huisartsen.

Er is al twee jaar een transitie-manager. De functie wordt gedeeld door de heren Frank Van den Branden en Koen Devroey. Samen volgen ze de transitieprojecten in het kader van ViA.

De verschillende administraties hebben onderzocht welke sociale rechten ze kunnen vereenvoudigen, toegankelijker maken of automatiseren. Het actieplan over de automatische toekenning werd goedgekeurd op 25 januari 2013. Het gaat over de terugbetaling van kosten voor kinderopvang tijdens een opleiding, de terugbetaling van het inschrijvingsgeld en de studiekosten bij een opleiding, een korting op het treinticket voor werkzoekenden die solliciteren, een stimulanspremie en een verblijfsvergoeding tijdens een opleiding, een kortingstarief voor Bloso-sportkampen, vakantieparticipatie, de huursubsidie, de verzekering gewaarborgd wonen, de studiefinanciering, de vrijstelling van inschrijvingsgelden in het volwassenenonderwijs, de MOBIB-kaart van De Lijn, de ouderbijdrage binnen de gesubsidieerde voorzieningen van Kind en Gezin, de tenlasteneming van de mantel- en thuiszorg voor 130 euro per maand door de Vlaamse Zorgverzekering voor personen die geen gebruik maken van gezinszorg en de automatische berekening van de gebruikersbijdrage en de maximumfactuur in de thuiszorg. Voor alle nieuwe rechten wordt de automatisering van in het begin beoogd.

Met mensen die de voorgaande jaren een schooltoelage kregen, wordt automatisch contact opgenomen. Het recht voor het volgende jaar zal worden toegekend door een simpele bevestiging. De veralgemeende automatische toekenning van rechten zit op schema. Er werd een studiedag georganiseerd om aan de lokale besturen een methode aan te reiken om daarvan werk te maken in hun eigen subsidiesystemen.

Coaching is inderdaad belangrijk voor de projecten die met het budget van 4,5 miljoen euro zullen worden gecontinueerd. Dat is ook de reden waarom er gekozen wordt voor een lerend netwerk met alle participerende gemeentebesturen.

Het armoedebelief is een van de sporen waarvoor projecten kunnen worden ingediend voor het Stedenfonds. Ook binnen het Plattelandsfonds is een aantal maatregelen mogelijk.

Het volgende voortgangsrapport over het Vlaams Actieplan Armoedebestrijding 2010-2014 kan in commissie besproken worden van zodra de administratie daarmee klaar is.

De resultaten van de ‘business and society case’ van het VLAS zijn bekend. Deze studie heeft opnieuw wetenschappelijk aangetoond welke grote impact de inspanningen voor kinderen van nul tot drie jaar hebben op het individuele welbevinden en op de toekomst van het kind. Ook de maatschappelijke return is heel groot. Deze inspanningen hebben een groter rendement dan curatieve inspanningen op latere leeftijd.

Minister Ingrid Lieten hecht veel belang aan de samenwerking met de Gezinsbond. Deze organisatie heeft immers een grote impact op veel gezinnen. Prioriteiten verleggen vergt echter tijd in grote organisaties. Ze is blij dat de Gezinsbond zich engageert om meer werk te maken van de strijd tegen kinderarmoede.

Het Actieprogramma Kinderarmoede is geïntegreerd in het Federaal Plan Armoedebestrijding. Tegen de zomer van 2014 zou er een eerste monitoringrapport zijn.

Ze steunt de vraag van Welzijnszorg om de plattelandsprojecten binnen het armoedefonds verder te versterken.

Over het Omnio-statuuat is er overleg aan de gang tussen het federale en het Vlaamse niveau.

De monitoring van het Nationaal actieplan ter bestrijding van de digitale kloof gebeurt door de federale regering. De Vlaamse overheid heeft echter ook heel wat projecten op dat vlak. De laagdrempelige projecten die in de armoedeorganisaties zelf zijn ingebed, hebben een belangrijk effect omdat de toegang tot de apparatuur en de begeleiding daar gecombineerd worden.

Op de vraag van mevrouw Franssen of men er zeker kan van zijn dat de subsidies voor de juiste doelen zullen worden gebruikt, antwoordt ze dat de bestaande administratieve werkwijze de nodige waarborgen biedt. De toekenningsvoorwaarden, doelstellingen, acties, middelen en de periode moeten namelijk worden vastgelegd in een subsidiebesluit. Deze voorwaarde vloeit voort uit het Rekendecreet van 8 juli 2011. Bij het storten van het saldo zal de administratie telkens nagaan of die doelstellingen werden gerealiseerd. Desnoods zal een deel van de subsidie worden teruggevorderd.

De projecten met bruggen naar Werk en Onderwijs hebben mooie resultaten geboekt. Deze projecten zijn intussen geëvalueerd en komen zeker in aanmerking voor de continuering.

Minister Ingrid Lieten heeft ook heel wat projecten van lokale besturen en organisaties over eenzaamheid mee gefinancierd. Die projecten worden momenteel geëvalueerd.

Minister Vandeuren is bezig met het wegwerken van een aantal knelpunten in de schuldbemiddeling, in samenwerking met de OCMW's en de CAW's. Ze beseft dat de advocaten op dat vlak ook een belangrijke rol spelen. De verschillende werkgroepen zijn daarmee bezig.

Ze deelt de mening van mevrouw Dillen over het kosteloze juridisch advies. Veel mensen weten niet waar ze terecht kunnen voor hulp. Ze beseffen ook niet altijd dat het mogelijk

is om hun rechten juridisch af te dwingen. Ze wijst erop dat dit een aandachtspunt is voor OCMW's.

Mevrouw *Marijke Dillen* is van oordeel dat het Antwerpse OCMW daar zeker nog niet genoeg werk van maakt. Ze veronderstelt dat dit ook geldt voor de andere grote steden.

Mevrouw *Lies Jans* denkt dat de laatste voortgangsrapportage van het Vlaams Actieplan Armoedebestrijding 2010-2014 heel belangrijk zal zijn. Ze stelt voor daar een toelichting over het Kinderarmoedefonds aan koppelen. Het Kinderarmoedefonds is inderdaad onafhankelijk. Gezien de Vlaamse bijdrage van in totaal 400.000 euro in 2013 en 2014, is het wel belangrijk om daarop een zicht te kunnen krijgen.

3. Indicatieve stemming

De aan de commissie toegewezen artikelen en het gedeelte van de begrotingstabel van de algemene uitgavenbegroting voor het begrotingsjaar 2014 (zie opsplitsing als elektronische bijlage bij het verslag van de Commissie voor Algemeen Beleid, Financiën en Begroting *Parl.St.* VI.Parl. 2013-14 nr. 15/4) worden bij indicatieve stemming aangenomen met 8 stemmen tegen 1.

Katrien SCHRYVERS,
voorzitter

Vera JANS
Else DE WACHTER,
verslaggevers

Gebruikte afkortingen

ADHD	attention deficit hyperactivity disorder
BINC	Begeleiding in Cijfers
Bloso	Agentschap voor de Bevordering van de Lichamelijke Ontwikkeling, de Sport en de Openlucht recreatie
btw	belasting over de toegevoegde waarde
CASA-project	Consortium for Assistive Solutions Adoption
CAW	centrum algemeen welzijnswerk
CEDES	een organisatie die in Vlaanderen werkt aan armoedebestrijding
cgg	centrum voor geestelijke gezondheidszorg
CICOV	Centrum voor Informatie, Communicatie en Vorming in de Welzijnssector
CIG	centrum voor integrale gezinszorg
ckg	centrum voor kinderzorg en gezinsondersteuning
CLB	centrum voor leerlingenbegeleiding
CRZ	Centrale Registratie van Zorgvragen
DAC	derde arbeidscircuit
DIO	diensten voor inclusieve ondersteuning
DOP	dienst ondersteuningsplan
Expoo	Expertisecentrum Opvoedingsondersteuning
FCUD	Fonds voor Collectieve Uitrustingen en Diensten
F.I.T	Flanders Investment & Trade
FOD	Federale Overheidsdienst
HIVA	Hoger Instituut voor de Arbeid
ICT	informatie- en communicatietechnologie
IKG	inkomensgerelateerd
INSISTO	INformaticaSysteem voor de InterSectorale Toegangspoort
KU Leuven	Katholieke Universiteit Leuven
logo	loco-regionaal gezondheidsoverleg en -organisatie
OCMW	Openbaar Centrum voor Maatschappelijk Welzijn
OPZ(C)	Openbaar Psychiatrisch Zorgcentrum
OTA	Ondersteuningsteam Allochtonen
PAB	persoonlijke assistentiebudget
PGB	persoonsgebonden budget
RIA	reguleringsimpactanalyse
ROG	regionaal overlegorgaan
RIZIV	Rijksinstituut voor Ziekte- en Invaliditeitsverzekering
SAR WGG	Strategische Adviesraad voor het Vlaamse Welzijns-, Gezondheids- en Gezinsbeleid
THC	tetrahydrocannabinol
TAO	Team voor advies en ondersteuning
VAD	Vereniging voor Alcohol- en andere Drugproblemen
VAPH	Vlaams Agentschap voor Personen met een Handicap
VDAB	Vlaamse Dienst voor Arbeidsbemiddeling en Beroepsopleiding
Verso	Vereniging voor Social Profit Ondernemingen
Vesta	een systeem van elektronische gegevensuitwisseling tussen de diensten voor gezinszorg en aanvullende thuiszorg en de diensten voor logistieke hulp en het Vlaams Agentschap Zorg en Gezondheid
VGC	Vlaamse Gemeenschapscommissie
ViA	Vlaanderen in Actie
VIA	Vlaams Intersectoraal Akkoord voor de Socialprofitsector
VIPA	Vlaams Infrastructuurfonds voor Persoonsgebonden Aangelegenheden
VIGeZ	Vlaams Instituut voor Gezondheidspromotie en Ziektepreventie
VK	vertrouwenscentrum kindermishandeling
VLAS	Vlaams Armoedesteunpunt

VRT	Vlaamse Radio- en Televisieomroeporganisatie
vte	voltijdsequivalent
VVSG	Vereniging van Vlaamse Steden en Gemeenten
W ²	Werk-Welzijn
WVG	Welzijn, Volksgezondheid en Gezin

BIJLAGE 1:

GB0/1GB-D-2-E/PR – Provisies – Vlaams Intersectoraal Akkoord

1. GB0/1GB-D-2-E/PR - provisies - Vlaams Intersectoraal Akkoord**Vera Van der Borgh vraagt waarvoor Verso de bijkomende subsidies zal aanwenden.**

De middelen voor managementondersteuning worden grotendeels op ondernemingsniveau ingezet voor het uitbouwen en optimaliseren van een modern en competentiegericht HR-beleid met als doel positieve effecten te genereren op het vlak van instroom, doorstroom en retentie van kwaliteitsvolle en gemotiveerde werknemers. Aanvullend wordt een intersectorale ondersteuning voorzien.

Onder een modern HR-beleid wordt één of meer van volgende actielijnen verstaan:

- een beleid van competentie management in combinatie met een doordacht VTO-beleid
- een leeftijdsbewust personeelsbeleid
- aandacht voor de werkbaarheid van de jobs
- een diversiteitsbeleid, inzonderheid een beleid m.b.t. personen met een divers etnisch-culturele achtergrond en personen met een (arbeids)handicap en het ondersteunen van de competentie om daarmee om te gaan
- een innovatieve arbeidsorganisatie
- aftoetsen van de mogelijkheden van functiedifferentiatie
- de loopbaanbegeleiding van de medewerkers

De subsidie aan Verso wordt dan verstrekt voor het uitwerken van een actieplan opdat de ondernemingen een betekenisvolle stap naar een adequate HR-ondersteuning kunnen zetten. Dit actieplan zal in een ondersteuningsaanbod t.a.v. de kleinere ondernemingen voorzien en kan in de uitwerking verschillende vormen aannemen.

BIJLAGE 2:

GE0/1GD-D-2-I/WT – Werking en toelagen – thuis- en ouderenzorgbeleid:
diensten voor gezinszorg en aanvullende thuiszorg en diensten voor logistieke hulp

2. GE0/1GD-D-2-I/WT - werking en toelagen - thuis en ouderenzorgbeleid: diensten voor gezinszorg en aanvullende thuiszorg en diensten voor logistieke hulp

Vera Van de Borgh vraagt een overzicht van de mate waarin gebruik wordt gemaakt van DOP-uren

Stand van zaken november 2013 :

Overzicht met de diensten voor gezinszorg en aanvullende thuiszorg die een aanvraag hebben ingediend voor DOP-uren (per provincie) + aantal uren:

Provincie	Aantal diensten	Diensten	Aanvraag uren
Antwerpen	2	OCMW Kontich	96
Antwerpen		SOWEL	282
Limburg	2	OCMW Diepenbeek	96
Limburg		Solidariteit voor het Gezin	105
Oost-Vlaanderen	5	Familiehulp	51,75
Oost-Vlaanderen		Familiezorg Oost-Vlaanderen	240
Oost-Vlaanderen		OCMW Wetteren	120
Oost-Vlaanderen		Solidariteit voor het Gezin	156
Oost-Vlaanderen		Thuishulp	36
Vlaams-Brabant en Brussel	1	Solidariteit voor het Gezin	774
West-Vlaanderen	3	Familiezorg West-Vlaanderen	213
West-Vlaanderen		Solidariteit voor het Gezin	219
West-Vlaanderen		Thuishulp	140
Totaal	13		2528,75

Op basis van de aanvragen hebben er 32 personen met een handicap die beschikken over een ondersteuningsplan, gebruik gemaakt van DOP-uren. Hierbij het overzicht per provincie:

Provincie	Aantal gebruikers
Antwerpen	2
Limburg	3
Oost-Vlaanderen	9
Vlaams-Brabant en Brussel	8
West-Vlaanderen	10
Totaal	32

Er worden gemiddeld 79 DOP-uren per gebruiker aangevraagd. Hierbij het overzicht per provincie:

Provincie	Aantal gebruikers	Aantal uren	Gemiddeld aantal uren
Antwerpen	2	378	189,00
Limburg	3	201	67,00
Oost-Vlaanderen	9	603,75	67,08
Vlaams-Brabant en Brussel	8	774	96,75
West-Vlaanderen	10	572	57,20
Totaal	32	2528,75	79,02

Aantal effectief gepresteerde uren is momenteel nog niet gekend

BIJLAGE 3:

GE0/IGD-D-2-H/WT – Werking en toelagen – ouderenzorgbeleid

3. GE0/1GD-D-2-H/WT - werking en toelagen – ouderenzorgbeleid

Vera Van der Borght vraagt hoeveel serviceflats in 2013 werden gerealiseerd en in 2014 worden gepland

BEVAK OCMW :

- in 2013 werden er 87 eenheden gerealiseerd
- voor 2014 worden er 63 eenheden voorzien

BEVAK privé :

is volledig gerealiseerd.

BIJLAGE 4:

Kind en Gezin: een overzicht van de opname uit het reservefonds

4. Kind en Gezin**Een overzicht van de opname uit het reservefonds**

<u>omschrijving</u>	<u>opname</u>
huur gebouw centrale administratie	1.797
Steunpunt nazorg	183
overname dossiers Horizon	14
programma opvoedingsondersteuning	125
Expoo	50
KG-lijn	1.771
ICT - projecten	688
Decreet: subsidie-uitgaven kinderopvang	1.000
<u>TOTAAL</u>	<u>5.628</u>